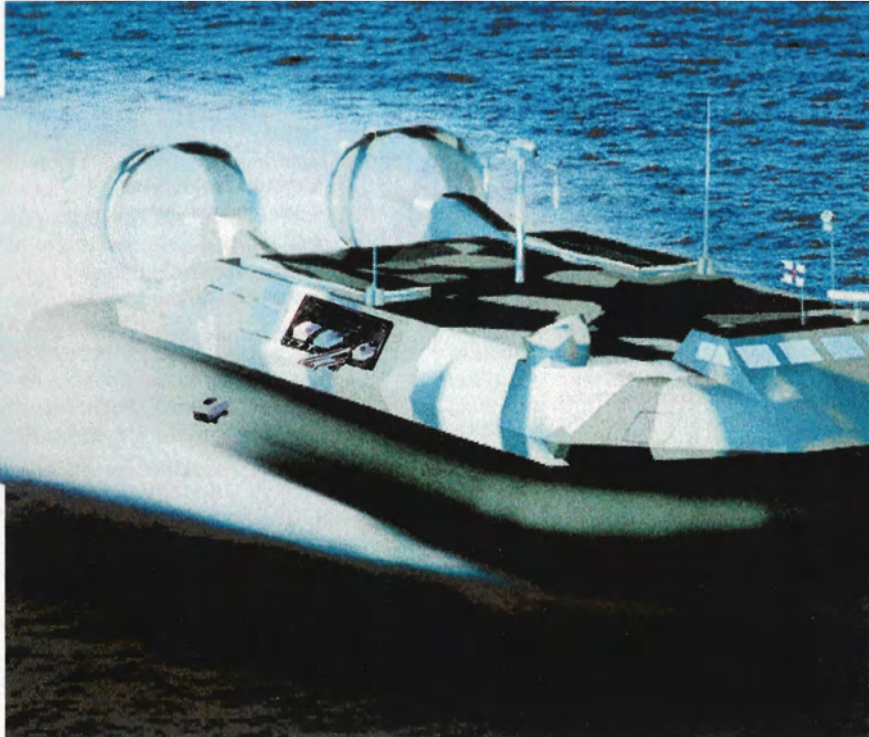

MERIPUOLUSTUKSEN TIEDOTUS- JA JÄSENLEHTI • 3/2001

RANNIKON PUOLUSTAJA

- **MERIMIINA 2000 ON MUODOSSAAN**
- **MAAMIINANRAIVAUSTA MUILLA MAILLA**
- **POHJANLAHTI – MERIALUEITTEMME
TAKAPIHAA VAI VALVOTTAVAA ALUETTA?**
- **MATTI KURKI KOIPUSSISTA
KOULULAIVAKSI**
- **MERIVOIMIEN UUSI JOHTO
KESKIAUKEAMALLA**
- **MTO 85:LLE KASVOJEN KOHOTUS**

MERIPUOLUSTUKSEN TIEDOTUS- JA JÄSENLEHTI

Päätoimittaja

Eero Sivunen
puh 09-129 9256
fax 09-129 9277
gsm 0500 504 579
e-mail eero.sivunen@rtk-fakta.rtk.fi

Toimituspäällikkö

Jussi Voutilainen
puh 09-18124296
fax 09-18124299
gsm 040 552 5501
e-mail jussi.voutilainen@
rannikonpuolustaja.fi

Toimituksen osoite (postitettavat aineistot)

Komkapt Jussi Voutilainen
Rannikon Puolustaja
MerivEmat-os, PL 105
00201 Helsinki

Toimitusneuvosto

Hanno Strang, kommodori, pj.
Ulla Varjola, hall.pj. RSKY
Hasse Rekola, komentaja
Juha Rannikko, kommodori
Heikki Tiilikainen, everstiluutnantti evp
Jussi Voutilainen, komentajakapteeni
Reijo Telaranta, majuri res
Viljo Lehtonen, majuri res
Kai Masalin, kapteeniluutnantti res
Jukka Toukkari, yliluutnantti res
Kari Laakko, luutnantti

Tilauhinnat vuodelle 2002

Yksittäiset kestotilaujat 17 euroa/vuosikerta
Yleishyödyllisten yhteisöjen jäsentilaukset
7 euroa/vuosikerta

Osoitteenmuutokset ja tilaukset

Auvo Viita-aho
puh 09-18124295
fax 09-18124299
e-mail auvo.viita-aho@
rannikonpuolustaja.fi

Lehden kotisivut

www.rannikonpuolustaja.fi

Kirjapaino

Lauttapaino Oy, Huittinen
Taitto Kari Merilä

Ilmoitusmyynti

Ilpo Pitkänen Oy
puh (09) 349 9224
fax (09) 349 9223

Julkaisija

Rannikkotyöstön Upseeriyhdistys ry

Aikakauslehtien liiton jäsen

ISSN 1239-0445

44. VUOSIKERTA • 3/2001

RANNIKON PUOLUSTAJA 4/2001

... ilmestyy viikolla 48

Marraskuun numeron teemoina ovat: Vedenalainen sodankäynti • Rannikkojääkäripataljoonan taktinen ja varustuksellinen kehittäminen • Merialueemme taistelutilan hallinta Artikkeleita kaikilta aloilta toivotaan toimittukseen 18.10.2001 mennessä. Tekstit mielellään levykkeellä missä tahansa formaatissa. Kuva-aineiston toivomme saavamme paperi- tai diakuvina. Muistakaa myös perkainpönttö.

Kansi: Laivue 2000:n ilmatyynyalus on nopea miinoittaja. Kuva MerivE.

RANNIKON PUOLUSTAJAN
TAPAHTUMAKALENTERI
SIVULLA

127

RANNIKKO- JA LAIVASTOJOUKKOJEN SIDOSRYHMIEN YHTEYSTIETOJA LÖYDÄT SIVULTA 126

Merivoimat tänään ja huomenna

Ottaessani juuri vastaan merivoimien komentajan tehtävät on luonnollista tarkastella, missä tänä päivänä mennään ja miltä tulevaisuus näyttää. Viime vuosikymmenien aikana merivoimien toimintaa on leimannut pitkäjänteinen, suunnitelmallinen ja jatkuva kehitys. Sen tuloksena olemmekin voineet hyvin säilyttää suorituskykymme valtiontalouden vaikeista vuosista huolimatta.

Kaikkia osa-alueita on kehitetty; koulutusjärjestelmää niin kantahenkilökunnan kuin varusmiestenkin osalta, sotavarustusta, tukikohtia ja huoltojärjestelmää. Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko vuodelta 1997 linjasi hyvin selkeästi merivoimien kehittämistä. Sitä seuranneessa rakennemuutoksessa merivoimat ja merivoimien rooli muuttui merkittävästi. Meripuolustuksen eri elementtien, laivastojoukkojen ja rannikkojoukkojen, yhteenliittäminen toteutettiin hyvin nopealla valmistelutyöllä. Nyt muutaman vuoden kokemusten jälkeen voidaan todeta päätösten olleen hyviä ja lopputulos on toimiva. Tulokseen vaikutti suuresti se, että molemmat osapuolet olivat työssä mukana rakentavassa hengessä ennakkoluulottomasti luomassa itsellemme uutta, entistä tehokkaampaa organisaatiota.

Kuluvan vuoden kesäkuussa julkaistu valtioneuvoston uusi turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko jatkaa merivoimien kehittämistä ja uudistuksia. Merivoimien materiaalsen kehittämisen selkeä painopiste on tärkeimmän aluskaluston uusimisessa ja rannikko- ja laivastoliikkuvuuden parantamisessa. Kehittämisenä on myös lähivuotina taloudelliset edellytykset. Merivoimille on myönnetty vuosille 2001–2006 tilausvaltuuksia yhteensä lähes 2,5 miljardia markkaa. Tärkein yksittäinen hanke on Laivue 2000. Siihen kuuluvilla kuudella aluksellaan me korvaamme käytöstä poistuvat Turunmaa-luokan, R-luokan ja Tuima-luokan alukset. Uusi

laivue on suuri haaste merivoimille. Erityisesti uusi ilmatyynyaluskalusto mittaa meidän osaamisemme tasoa. Miinasodankäyntikyky me paranee myös entisestään. Kuha-luokan peruskorjausprojekti alkaa olla loppusuoralla. Kunhan saamme henkilöstön täysin sisäänajettua uusiin järjestelmiin, voidaan katsoa miinanraivauskykymme kasvaneen huomattavasti. Nyt myönnetty tilausvaltuudet mahdollistavat miinanetsintäkyvyn kehittämisen. Suunnitelmiin sisältyy miinanetsintäkaluston prototyypin hankinta. Miinoituskykyämme parantaa myös lähivuotina käynnistyvä kotimaisen herätämisen alustalon sarjahankinta.

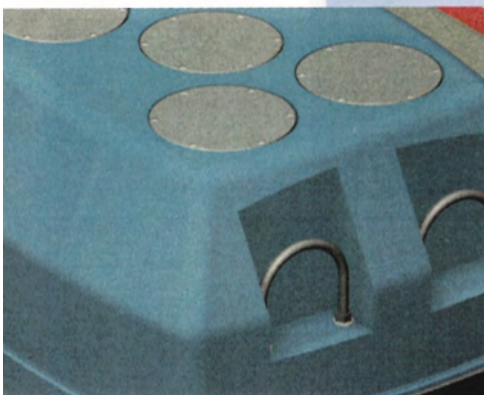
Nyt käytössä olevaa kalustoa myös modernisoidaan. Helsinki-luokan alukset peruskorjataan, minkä yhteydessä otetaan lisäantuvassa määrin huomioon niiden kyky suorittaa alueellisen koskemattomuuden valvonta- ja torjuntatehtävää. Tämä on tärkeää, koska Turunmaa- ja R-luokka eivät ole enää käytettävissä siihen tehtävään. Myös käytössä olevan meritorjuntaohjus 85 -järjestelmän modernisointi turvaa pintatorjuntakykymme säilymisen tulevina vuosina.

Toinen painopistealue merivoimien kehittämisessä on rannikkojoukkojen liikkuvuuden parantaminen. Tälläkin osa-alueella tulevaisuus näyttää myönteiseltä. Me uusimme rannikkojääkäripataljoonan koko aluskaluston, mikä merkitsee todella suurta harppausta eteenpäin yksikön toiminnassa ja tehokkuudessa. Edelleen suunnitelmassa on kevyen rannikko-ohjusyksikön sekä liikuvan rannikkotutkajajärjestelmän hankinnat.

Myös valvonnan, johtamisen sekä elektronisen sodankäynnin järjestelmiä uusitaan.

Selonteon mukaisesti kiinteää rannikkotyöstöä vähennetään edelleen tulevina vuosina. Jo tähän mennessä useista ns. kylmistä linnakkeista on luovuttu, mutta jatkossa vähennys tulee

jatkuu sivulla 6

sivu 14

Merimiina 2000

- **kotimainen herätemiina**

sivu 18

Miinanraivausta maailman laidalla

- **suomalaista osaamista**

sivu 38

MATTI KURKI

- **koululaivan elinkaari**

- **3 Pääkirjoitus**
- **6 Merivoimat tiedottaa**
- **8 Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle**
Pertti Malmberg tarkastelee eduskunnalle annetun selonteon vaikutuksia meripuolustukselle.
- **9 Vielä kerran Ahvenanmaa**
Ermei Kanninen kommentoi selontekoa.
- **10 Päätoimittajan palsta**
- **14 Merimiina 2000 on saanut muotonsa**
Ari Kallio selvittää kotimaisen herätemiinanhankkeen taustoja ja nykyvaihetta.
- **18 Kambodžhan operaatio – humanitaarinen raivausretki**
Simo Pajulahden matkakertomus miinanraivauksesta Kaukoidässä.
- **24 Merivoimien huolto**
Puolustushaaran erityispiirteitä luotaava artikkeli huollon sektorilta.
- **26 Selkämeri ja Pohjanlahti – valvottavat ja suojattavat merialueet**
Asko Kilpinen
- **32 IN MEMORIAM**
Kenraaliluutnantti Alpo Kantola, Eversti Keijo Mikola, Eversti Niilo Lappalainen
- **35 Jospa sittenkin...**
Jan Fish upseerikoulutuksesta.
- **38 Matti Kurki**
Aarno Koivisto kirjoittaa koululaivakäytännöstä, aluksen hankinnasta, noudosta ja sen liittämistä koulutusjärjestelmään.
- **44 Esiupseerikurssi 54 päättyi**
- **46 Kummikurssit 39/139**
- **48 Perkaipönttö**
- **49 Perinteet – katoavia arvoja**
Juhani A. Niska
- **51 Rt-tykit 25: 152/50 V**
Ove Enqvist
- **52 Lastenleiri Järvössä**
- **54 Linnake puolustettu**
Mika Koivunen
- **56 Toisen maailmansodan muistoja nousee maasta Hankoniemellä**
Pekka Silvast

- **60 Kaartin Jääkäriyrykmentti**
Anne Valtonen.
- **64 Merivoimien johto 1.9.2001**
- **66 Kierros Rt3:n maisemissa Pohjois-Laatokalla**
Erkki Marttila perinnejoukon sijoilla.
- **70 Hermannit – "salaseurasta" Helsingin sotilasläänin killaksi**
Håkan Nylund
- **73 Tutut kasvat: Eino Tirronen**
Juhani Haapala
- **79 Martti Miettinen – ritari n:ro 152**
Kari Norkola
- **80 Rt2:n Ravansaaren linnakkeella**
Teuvo Rönkkönen
- **84 Merivoimien vuosipäivä Kotkassa**
Ulla Parviainen
- **86 SOTILASVALATILAISUUKSIA**
Kotka s. 86, Isosaari s. 88, Gyltö s.90
- **92 Risuja ja ruusuja**
Ulla Riikonen arvioi upseerien palveluspaikakäytännön vaihtelua.
- **94 Tykistön lyhyet juhlat**
Pekka Snellman mukana Örön kunnianlaukauksissa Bengtskärin taistelun muistoksi
- **96 Miekkajuhla**
- **98 KUULUMISIA**
RtUy, RtOu, MY, RSKY, Johtorengas, SIRT-kilta, SIMeripOs, Meripuolustuspiiri, Rannikkojääkärikilta, Hankoniemen kilta, Turun Rannikotykykistökilta

TEKNIKKAA

- **123 Ensimmäiset uudet Lasut Suomeen**
- **124 MTO 85 modernisoidaan**
- **126 YHTEYSTIEDOT**
- **127 TAPAHTUMAKALENTERI**

sivu 56

HANKONIEMI

- **ansoituksia purkamassa**

sivu 84

KOTKA 9.7.2001

- **vuosipäivätunnelmia**

sivu 123

UUTTA KALUSTOA

- **LASUt tulevat**

Merivoimien komentaja vaihtui

Vara-amiraali **Esko Illi** luovutti Merivoimien komentajan tehtävät lippueamiraali **Hans Holmströmille** 31. elokuuta 2001. Juhlallinen vaihtokatselmus pidettiin Merisotakoulussa Suomenlinnassa. Vaihtokatselmukseen osallistuivat kaikkien merivoimien joukko-osastojen komentajat lippuineen ja lippuvartioineen sekä Sinisen Reservin ja meripuolustuspiirin yhteinen lippu edustajineen. Tilaisuuden musiikista vastasi Laivaston Soittokunta.

Lippueamiraali Hans Vilhelm Holmström on 52-vuotias ja hän on suorittanut yleisesikuntaupseerin tutkinnon vuonna 1983. Lippueamiraaliksi hänet ylennettiin 4. kesäkuuta 2001. Holmström siirtyi Merivoimien komentajaksi Saaristomeren Meripuolustusalueen komentajan tehtävästä.

Vara-amiraali Esko Illi siirtyi Suomen sotilasedustajaksi Euroopan Unionissa, mitä tehtävää hän on hoitanut Merivoimien komentajan tehtävän ohella jo 5. kesäkuuta lähtien. Saaristomeren Meripuolustusalueen komentajaksi nimitettiin kommodori **Veli-Jukka Pennala**.

jatkoa sivulta 3

koskemaan myös valmiuslinnakkeita lähinnä Hangon ja Saaristomeren alueella. Supistukset ovat toki vaikeita niille henkilöille, joita ne koskettaa. Tämä on kuitenkin ainoa tapa saada kohdennettua riittävä ammattitaitoinen henkilöstö uusiin, entistä tehokkaampiin yksiköihin. Päällystön koulutusjärjestelmä on kokonaisuudessaan suuressa muutostilassa. Meidän tulee nähdä asia positiivisena. Meillä on nyt tilaisuus itse luoda koulutussuunnitelmat sellaisiksi, että ne palvelevat parhaalla tavalla merivoimia ja tuottavat meille juuri sitä ammattitaitoista henkilöstöä, jota tulevaisuuden haasteissa tarvitsemme. Vastuu tämän tuloksesta on vain meillä itsellämme.

Reservin merkitys on suuri. Tämän takia on viime vuosina ollut erittäin miellyttävää nähdä ja aistia se innostus ja tehokkuus, jolla vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus ja kaikki muukin reserviläistoiminta toimii merivoimien piirissä. Uskon vahvasti, että nykyjärjestelmällä, ehkä sitä vielä hieman hioen, saavutetaan paras niin reserviläisiä kuin myös merivoimia palveleva tuotos.

Merivoimille MM-kultaa meri-5-ottelussa

Aliluutnantti **Sami Sorri** voitti 6.7.2001 maailmanmestaruuden sotilaiden meri-5-ottelussa Istanbulissa Turkissa. Merivoimien Koulutuskeskuksessa Suomenlahden Meripuolustusalueella palveleva Sorri voitti kilpailun maailmaennätystuloksella 6350 pistettä. Hän teki samalla maailmanennätyksen esteradalla ja esteuinnissa. Mestaruus on hänelle toinen.

Suomi voitti ensimmäistä kertaa myös joukkuekilpailun maailmanmestaruuden. Joukkueessa kilpailivat Sorrin lisäksi kapteeniluutnantti **Jukka-Pekka Nummila** Merisotakoulusta sekä aliluutnantti **Kim Heino**, kapteeniluutnantti **Janne Paloheimo** ja varusmiespalvelustaan suorittava korpraali **Jani Puhakka** Suomenlahden Meripuolustusalueelta. Turkki voitti hopeaa ja Ruotsi pronssia.

Meri-5-ottelun lajit ovat esteuinti, esteratajuoksu, pelastusuinti, merimiestaitokilpailu ja amfibiojuoksu, jossa kilpaillaan muun muassa kumiveneellä melonnassa, käsikranaatin heitossa ja pienoiskivääriammunnassa.

Vaikkakin edellä läpikäymäni tulevaisuudenkuvat näyttävätkin hyvin positiivisilta, me emme saa tuudittautua pelkkään hyvinolontunteeseen. Nyt hyväksytyihin tilausvaltuuksiin sisältyvien projektien ja käynnissä olevan koulutus uudistuksen läpivieminen vaatii meiltä kaikilta suurimman mahdollisen työpanoksen. Todella paljon olisi myös kehittämissuunnitelmissa, joita emme voi toteuttaa meille osoitetuin voimavaroin. Meidän tulee jatkaa panostaa siihen suunnitteluun, joka takaa meille tasaisen, pitkäjänteisen kehittämisen myös nyt päättyvien tilausvaltuuksien jälkeisinä vuosina.

Henkilökunnan ja reserviläisten ammattitaito ja motivaatio on tänään korkea. Meidän tulee kaikella tavalla panostaa siihen, että ne säilyvät korkeina myös huomenna. Vain tämä yhdessä asianmukaisen varustuksen kanssa takaa sen, että meillä tulevinakin vuosina on tehokas ja uskottava meripuolustus.

Merivoimien komentaja Lippueamiraali Hans Holmström

Miinalaiva Pohjanmaa koulutuspurjehduksella

Merisotakoulun koulutuspurjehdus 2001 toteutettiin miinalaiva *Pohjanmaalla* 31.7. - 11.9. Purjehdusta edelsi viikon koulutusjakso Upinniemessä.

Koulutuspurjehduksen aikana alus osallistui Pohjoismaisille Merikadettipäiville Kööpenhaminassa 2.-6.8. Muut vierailusatamat olivat Espanjan Palma, Turkin Izmir ja Iso-Britannian Portsmouth. Lisäksi alus pysähtyi täydentämään varastojaan Marokon Ceutassa. Suomeen Pohjanmaa palasi 11.9.

Koulutuspurjehdukselle osallistuivat aluksen kanta-henkilökunnan lisäksi 68. ja 70. Merikadettikurssien laivasto- ja merivartiolinjat sekä Peruskurssi 58:n merenkulkinjat. Matkan johtajana toimi miinalaiva *Pohjanmaan* päällikkö, komentajakapteeni **Timo Ståhlhammar**.

Vuosittain järjestettävän koulutuspurjehduksen päämääränä on harjoittaa kadetteja avomerenkulun, merimiestaidon ja taistelukoulutuksen taidoissa sekä totuttaa heitä pitempiäaikaiseen yhtäjaksoiseen merellä oloon.

Lovisa 01 -harjoitus

Merivoimat harjoitteli Ruotsin merivoimien kanssa jo perinteeksi muodostuneessa Lovisa-harjoituksessa 6.-16. syyskuuta. Lovisa-01 oli Suomen ja Ruotsin kahdenkeskinen harjoitus ja se toteutettiin Selkämeren, Saaristomeren ja Pohjois-Itämeren alueella.

Lovisa 01 -harjoituksen tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa laivastoharjoitus rauhankumppanuushengessä ja kehittää maittemme merivoimien yhteistoimintakykyä mm. viestiliikenteessä, ilma-ammunnoissa ja meripelastuksessa. Suomesta harjoitukseen osallistuivat ohjusvenet *Helsinki*, *Rauma*, *Porvoo*, *Kotka* ja *Oulu* sekä miinalaiva *Uusimaa*. Mukana olivat myös Ilmavoimien tukilentolaivue ja Rajavartiolaivos. Lovisa-01 -harjoituksen johti Ruotsin merivoimien 2. Pintataistelulaivue.

Ylennyksiä Merivoimissa

lippueamiraaliksi 4.6.2001:

kommodori **Hans HOLMSTRÖM**

kommodoriksi 4.6.2001:

komentaja **Mikko Taneli TAAVITSAINEN** (LMpaE)

kommodoriksi 1.7.2001:

komentaja **Jaakko SAVISAARI** (MerivE)

komentajaksi 4.6.2001:

komentajakapteeni **Lauri Ensio HELANIEMI** (PE)

komentajakapteeni **Pentti Juhani MIETTINEN** (PE)

komentajakapteeni **Veijo Yrjö Ilmari TAIPALUS** (PE)

insinööri-komentajaksi 4.6.2001:

insinööri-komentajakapteeni **Pekka Sakari KANNARI** (MerivE)

insinööri-komentajakapteeni **Arto Juhani HAKALA** (MerivTL)

Saksalainen laivastovierailu Helsinkiin

Saksan merivoimien Bremen-luokan fregatti *Augsburg* (F 213) vierailee Helsingissä 21.-24. syyskuuta. Alus on 130 metriä pitkä ja 14,5 metriä leveä. Sen syväys on 6,5 metriä ja uppouma 3700 tonnia. Vuonna 1987 vesille lasketulla aluksella on aseistuksena sekä ohjuksia että torpedot ja sen varustukseen kuuluu kaksi Westland Sea Lynx -helikopteria. *Augsburgin* maksiminopeus on 30 solmua ja sillä on miehistöä 207 henkeä.

Augsburg kiinnittää Eteläsatamaan ja se on avoinna yleisölle lauantaina 22.9. (aika oli vahvistamatta lehden mennessä painoon). Vierailun isäntänä toimii Merisotakoulun johtaja, kommodori **Risto Rasku**.

Vuoden 2001 toinen pääsotaharjoitus Saaristomerellä

Merivoimien vuoden 2001 toinen pääsotaharjoitus Meripuolustusharjoitus MEPH-2 "Virpi" toteutetaan 12.-17. marraskuuta. Harjoitukseen osallistuvat kaikki merivoimien joukko-osastot sekä mm. Ilmavoimien vartiolentolaivue ja Rajavartiolaivos. Mukana on myös Puolustusministeriön edustaja. Harjoitus keskittyy Saaristomeren alueelle.

Meripuolustusharjoitus "Virpin" teemana on strategisen iskun ennaltaehkäisy. Varsinaista hyökkäyksen torjuntaa ei tällä kertaa harjoitella. Harjoituksen johtaa Merivoimien komentaja.

Eversti Storgårds Uudenmaan Prikaatin komentajaksi 1.12.2001

Puolustusvoimain komentaja on määrännyt eversti **Karl Gustav Storgårdsin** Uudenmaan Prikaatin komentajaksi 1.12.2001 alkaen. Eversti Storgårds työskentelee tällä hetkellä yhteispohjoismaisen kuljetushelikopterihankkeen apulaisprojektipäällikkönä Tukholmassa. Uudenmaan Prikaatin nykyinen komentaja, kommodori **Stig-Göran Grönberg** siirtyy erityistehtävään Pääesikuntaan.

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle 13.6.2001

PERTTI MALMBERG

Neljä vuotta sitten annettu selonteko muutti rajusti Suomen meripuolustuksen johtosuhteita. Kannattaa kuitenkin panna merkille, että tehtävät ja kokonaisresurssit jäivät ennalleen. Ennalleen jäivät myös meripuolustuksen pääelementit: aluksiköt sekä kiinteät ja liikkuvat rannikkojoukot. Selonteossa oli nähtävissä selvät painotukset siirtymisestä kiinteistä järjestelmistä liikkuviin tai siirrettäviin.

Merivoimat on ollut uudessa kokoonpanossa kolme vuotta. Ratkaisua voidaan pitää onnistuneena. Uudelleen järjestetyn meripuolustuksen joukoilla on yhdessä ollut paremmat mahdollisuudet selviytyä tehtävistään. Merivoimien henkilöstö on rakentavasti osallistunut muutokseen ja omalta osaltaan tukenut tehtyjä päätöksiä.

Viisi vuotta sitten valmistui PE:ssä Rannikkopuolustus-2000-suunnitelma. Tätä uudistusten myllyssä jo unohtunutta suunnitelmaa on kuitenkin varsin tarkasti noudatettu myös merivoimien viime vuosien kehittämisessä. Suunnitelman tärkeimpiä linjoja olivat mm vanhimmaasta kiinteästä tykkikalustosta luopuminen, modernien 100 ja 130 mm patterien ylläpitäminen, kevyiden rannikko-ohjusten hankkiminen, rannikkokalkaväen liikkuvuuden ja tulivoiman kasvattaminen, merialueen valvonnan ja tulenjohton saattaminen myös kriisiaikaan sopivaksi, rannikon viestiyhteysjärjestelmän tosiasia-

allinen uusiminen uudella kuitutekniikalla ja silmukoiminen entistäkin taistelukestävämmäksi sekä johtamispaikkojen varustaminen uudenaikaisella materiaalilla ja osan niistä valmisteleminen nopeasti siirrettäviksi. Osa edellä luetteluista asioista on jo toteutunut, osa on tekeillä ja loput valmistuvat lähiaikoina. Rahoitus on olemassa.

Uusi, vielä eduskunnassa käsittelemätön selonteko jatkaa edellisen selonteon linjaa. Merivoimia koskeva tekstiosuus, samoin kuin suunnitellut muutokset, ovat varsin vähäisiä. "Merivoimien materiaalisen kehittämisen painopiste on tärkeimmän aluskaluston uusimisessa ja rannikkopuolustuksen liikkuvuuden parantamisessa". Tekstissä 15:n palstasantimetrin (s. 56) osuudessa kuvataan nykyinen hankintaohjelma, joka päättyy lauseisiin: "Merivoimien liikkuvasta rannikkotykkiköstä luovutaan asteittain kaluston vanhetessa. Kiinteää rannikkotykkistöä vähennetään edelleen suunnittelukaudella."

Sivulta 58 löytyvät kovimmat palat: "Hangon Rannikkopatteristo lakkautetaan ja sen linnakkeiden valmius ylläpidetään kertausharjoituksin. Linnakkeiden merivalvontakyky säilytetään." ja "Uudenmaan prikaatissa lopetetaan asteittain liikkuvan rannikkotykkistön varusmieskoulutus. Näiden joukkojen valmius ylläpidetään kertausharjoituksin. Uudenmaan prikaatiin keskitetään merivoimien muuta liikkuvien rannikkojoukkojen koulutusta." Kun ja jos eduskunta hyväksyy

selonteon linjaukset, on juuri näiden kohtien toteuttamisessa vaativa tehtävä sekä merivoimissa palvelevalle henkilöstölle että merivoimien reserville.

Tarkasteltaessa maavoimien muutoslistaa, tulee väistämättä mieleen mahdollisuus, jossa rannikkotykkistö olisi joutunut maavoimien osana tälle samalle listalle. Olisiko rannikkotykkiväelle käynyt paremmin?

Selonteon valmistelussa merivoimille asetettiin sekä kehittämis- että supistamisvelvoitteita. Nämä olivat tietysti ainakin osittain ristikkäisiä. Merivoimien Esikunnassa laadittiin lukuisia laskelmia ja niiden pohjalta vaihtoehtosuunnitelmia. Keskeisimmät muuttajat olivat toimintameno- ja henkilöstömäärät peilattuna saatuttavaan tulokseen.

Esitettyjä vaihtoehtoja muokattiin Pääesikunnassa ja Puolustusministeriössä. Suunnittelukierroksia (MerivE-PE-PIM) oli useita. Hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittinen valiokunta tavallaan valitsi sen vaihtoehdon, joka nyt on selonteosta luettavissa.

Kaikkien toimenpiteiden keskeisenä tavoitteena on puolustusvoimien normaaliajan organisaation muuttaminen paremmin kriisiaikaan sopivaksi. Tosin on tunnistettava, että hyötyjen saamiseen menee aikaa. Puolustusvoimia ja näin meidän tapauksessamme meripuolustusta ei voida eikä saa kehittää lyhyellä tähtämellä. Suomen merialuetta ja rannikkoa tullaan tulevaisuudessa puolustamaan entistä tehokkaammilla menetelmillä, välineillä ja joukoilla. ■

Vielä kerran Ahvenanmaa

ERMEI KANNINEN

Minun on tarpeen esittää julkinen anteeksipyyntö Rannikon Puolustaja 2/2001:n lukijoille. Vastasin nimittäin päätoimittajan minulle esittämään kysymykseen "Onko Ahvenanmaan merkitys vähentynyt" kielteisesti ja se näyttää olevan virhe.

Perustelin kantaani Itämeren strategisen painopisteen siirtymisellä pohjoiseen Suomen merialueen ja siis myös Ahvenanmaan läheisyyteen. Tämän oli vahvistanut myös edellinen Valtioneuvoston vastaava selonteko 1997, joskin lievin sanakääntein. Kerroin myös odottavani tätä uutta 13.6.2001 julkaistua selvitystä suurella mielenkiinnolla ja erityisesti sen kannanottoja Ahvenanmaan Suomen puolus-

tukselle asettamista ongelmista ja niiden ratkaisumalleista.

Minun on nyt todettava, että Ahvenanmaa ei ilmeisestikään ole enää ongelma ja alueen sotilaallinen merkitys lienee vähentynyt. Varsinaisessa selonteossa en löydä sanaakaan alueesta eikä sitä koskevista sopimuksista. Kaikki kuvittelemani ja kokeuksiini perustuneet vaikeudet lienevät siis poispyyhkäisty tai sitten ne on tyylikkäästi lakaistu maton alle.

Itämeren strategisen painopisteen siirtyminen todetaan jälleen ja erityisalueista mainitaan Kaliningrad kolmekin kertaa. Jos yrittää lukea tekstiä arvailten kirjoittajien ajatuksenkulkua, jää miettimään, onko olemassa ristiäriä siinä, että toisaalta todetaan "Suomen puolustuskyky on mi-

toitettava siten, että kyetään turvaamaan maan alueellinen koskemattomuus ja itsenäisyys ..." ja toisaalta "Suomen puolustuskyky mitoitetaan turvallisuusympäristön asettamia vaatimuksia vastaavasti siten, että vähintään maan ydinalueet voidaan kaikissa tilanteissa pitää omassa hallussa ...". Mikä lienee ydinalue ja mikä ei ja kenen haltuun ne muut alueet jätetään – ystäville vai viholliselle? Mielenkiintoinen on myös toteamus, että "liikkuvasta rannikkotykkiköstä luovutaan asteittain ...".

Sotaveteraani ja Ahvenanmaan entinen puolustaja olisi kaivannut perusteluja, mutta niitä hän ei selonteossa juuri lainkaan ole.

Kehitys kehittyä ja veteraani jää jälkeen. ■

Hydraulinen **Reini**-Uppopumppu

Mäki-Reini Oy

P.06-4713 144, 0400 262 485

- siirtää vettä ja lietteitä
- imuaukolla hakkuriterät
- kestää kiviä ja tyhjäkäyntiä
- ei tarvitse syöttövesiä
- kolme eri kokoa:
max.tuotot 2-10 m³/min
max.nostokork. 25-30 m

e-mail: info@maki-reini.fi
www.maki-reini.fi

- VALMISTAMME HEIJASTIMILLA VARUSTETUT TURVALIIVIT JA HEIJASTINVVÖT AMMATTIKÄYTTÖÖN
- NAHKAVYÖT • MAINOSLAUKUT

STEFA oy

Aakonkatu 5, 15100 Lahti
Puh. 03-752 5577, Fax 03-7520744

PÄÄTOIMITTAJA

Hyvät RP-lehtemme tekijät ja lukijat

Tähän alkuun pitäisi varmaan kirjoittaa menneen kesän säistä ja syksyn merkeistä, mutta tällä kertaan riittänee toteamus, että "säitä on pidelty – kaikille ja tasapuolisesti". Kesä oli siis loistava.

Lehdellemmekin on tullut myönteistä palautetta eri suunnilta. Toki joitakin virheitä on tullut tehtyä, mutta annettakoon ne anteeksi vaikka erään toisen harrastusmuodon tasoisuusjärjestelmää soveltaen. Oletettavaa on, että ns. painovirheitä löytyy tästäkin julkaisusta. Tuskin niitä kuitenkaan hakea kannattaa. Joku on joskus todennut, että "täydellinen on hyvän pahin vihollinen". Olkoon se mottona tätäkin julkaisua tehtäessä, sillä muuten lehti saattaisi jäädä ikuisen korjauksen täydennyskierteeseen.

Kiitos huomionsoituksista

Päätoimittajana olen saanut kesän aikana osakseni huomionsoituksia, jotka ovat yllättäneet minut. Lähes kahdeksan vuoden vapaaehtoinen maanpuolustustyö Rannikon Puolustaja -lehden kehittämiseksi ja julkaisumahdollisuuksien luomiseksi on huomioitu nyt myös rt-joukkojen ulkopuolella. Esitän parhaimmat kiitokseni Rannikkojääkärikillalle ja Urlus-säätiölle siitä arvostuksesta, jonka olette minulle antaneet. Olen elämässäni kokenut, että työ tekijäänsä palkitsee. Erinomaisen hyvältä se kuitenkin tuntuu, kun muutkin muistavat.

Kiireessä viehätystä?

Meitä Rannikon Puolustaja -lehden toimituksessa hieman arvelutti aineiston tulo aikataulun mukaisesti tähän numeroon lomakaudesta johtuen. Saattaa olla, että pienessä kiireessä ja paineessa on oma viehätöksensä. Tämän lehden mennessä työaikataulun mukaisesti taittoon puuttuu

vielä osa luvatuista artikkeleista, mutta tällä kertaa materiaalia on tulossa pääosin vain tulevista tapahtumista. Myönteistä on myös se, että useat aineistot ovat pitkälle työstettyjä ennen toimitukseen tuloa. Toivottavasti tähän on osaltaan vaikuttanut lehden tekeminaarimme. Esitänkin parhaat kiitokseni toimituspäällikölle ja kaikille niille kirjoittajille sekä yhteistyökumppaneille, jotka ovat olleet mukana tekemässä tätäkin lehteä. Pidetään jatkossakin kiinni lupauksista ja aikatauluista. Tästä on hyvä jatkaa.

Laajennettu jakelu

Tämä Rannikon Puolustaja -lehti jaetaan laajennetulla jakelulla myös Ankkuri -lehden tilaajarekisterin mukaisesti. Lisäpainos on noin 2000 kpl, eli kokonaispainomäärä 6000 kpl. Toivon laivastokiltojen ja muiden Sinisen Reservi ry:n jäsenyhdistysten jäsenten – jotka eivät vielä kuulu tilaajakuntaamme – tutustuvan lehteen ja tekemään syksyn aikana omat johtopäätöksensä ehkä laajemmastakin yhteistyöstä Rannikon Puolustaja -lehden kanssa. Se olisi yksi vaihtoehto muiden joukossa. Eräänlainen pelisääntöpaperi on toimitettu keväällä jokaisen SR:n jäsenyhdistyksen puheenjohtajalle. Kannattanee ainakin keskustella asiasta.

Pieniä korotuspaineita

Kahdeksassa vuodessa Rannikon Puolustaja -lehden painosmäärä on normaali- ja kappaleissa kasvanut 1700 kappaleesta lähes 4000 kappaleeseen. Tänä aikana lehden tilaushinnat ovat pysyneet muuttumattomina. Lehti on tuplannut reilusti sivumääränsä ja se painetaan kauttaaltaan nelivärisenä. Ylimääräisiä erikoisnumeroita on tehty muutamana viime vuonna ja jatkoa seuraa. Paperin

Rannikon Puolustaja -lehden päätoimittaja Eero Sivunen sai 20.8.2001 Urlus-säätiöltä henkilökohtaisen majuri Eero Harkian maanpuolustuspaljennuksen tunnustuksena lehden pitkäaikaisesta ja määrätietoisesta kehittämisestä. Kuvassa vasemmalta Urlus-säätiön hallituksen jäsen Kari Tarkkainen, varapuheenjohtaja Kari Rahkamo, puheenjohtaja Jarmo Raulo, Rannikon Puolustaja -lehden päätoimittaja Eero Sivunen ja Meripelastusseuran palkinnon vastaanottanut puheenjohtaja Jorma Salopelto.

määrä ja hinta ovat aivan toista luokkaa kuin 90-luvun alussa. Suomen Posti ja painotalokin ovat muistaneet meitä lähes jokavuotuisilla hinnannousuilla. Lehdellä on omat kotisivunsa, jossa ylläpidetään myös yhteistyökumppaneiden tiedotteita ja linkkejä, ja lisäksi olemme järjestäneet suosituksi tulleita – ja käsittääksemme myös hyödyllisiä "lehden tekeminaareja".

Lehden tulorahoitus on perustunut ja perustuu jatkossakin pääasiassa ilmoitus- ja jäsentilausmaksuihin – kuten yleishyödyllisen yhdistyksen julkaisutoiminnan kuuluu. Mahdollinen tulokertymä on sijoitettu lehden kehittämiseen eli meidän kaikkien hyväksi.

Varmistaaksemme, että pystymme toteuttamaan ja kehittämään Rannikon Puolustaja -lehteä jatkossakin, joudumme tekemään vuoden alusta pienehkön inflaatio- ja kustannustarkistuksen. Uudet tilaushinnat ovat sivulla 2 euroiksi muutettuna. Tasalukuja, kuten päivän sanaan kuuluu. Yhteisön jäsenelleen tilaaman vuosikerran hinnalla ei taida saada pubista edes kahta tuoppia olutta. Miten nyt kukin haluaakaan arvoja mitata?

Kyseinen tilausmaksu kattaa kokonaiskustannuksista ainoastaan posti- ja ns. lisäkappaleiden painokustannukset. Kukaanhan ei haluaisi maksaa ensimmäistä painokoneen uumenista tulevaa julkaisua, koska sen kustannukset ovat aivan toista suuruusluokkaa. Se ja muut menot katetaan toisilla rahoitusmuodoilla.

Uskon, että kaikki nykyiset ja mahdolliset tulevat yhteistyökumppanimme sekä yksittäi-

set tilaajat arvostavat Rannikon Puolustaja -lehteämme, ymmärtävät lievän hinnankorotuksen syyt ja ottavat uudet hinnat huomioon vuoden 2002 talousarvioita tehdessään.

Tähän loppuun on varmaan paikallaan todeta, että niin päätoimittaja, toimituspäällikkö kuin myös aineistojen tuottajat tekevät hommat korvauksetta maanpuolustustyön hyväksi – pääosin omalla vapaa-ajallaan. Mielenkiintoinen ja haastava harrastus se on tämäkin. Ja tasoitustakin on annettu ja annettava – aina silloin tällöin – itse kullekin!

Hyvää alkanutta syksyä ja yhteistyöterveisin

RANNIKON PUOLUSTAJA

Eero Sivunen päätoimittaja

P.S. Kävin toukokuussa Irlannissa, Dublinissa. Hotellissa kuulin eräiltä mukana olleilta, että alueella on paljon suuria bunkkereita. Päätin tehdä jutun RP -lehteen Irlannin linnoitteista. Aamuhämärissä lähdin kuvaamaan kohteita. En löytänyt niitä. Kaikkialla oli vain golf-kenttiä. Joten se juttu jäi tällä kertaa tekemättä. Sen sain tietää, että Irlannin laivastolla on käytössään neljä vanhahkoa alusta. Tuskin kuitenkaan golfin peluuta varten.

Kulta- ja kellosepänelän erikoisliike
J.A.Tarkiainen Oy
 Perustettu 1918 Viipurissa

Antiikkihopea sekä antiikkikorut
 Arviointipalvelu
 Yrityslahjat
 Yrityslahjojen suunnittelu ja valmistus
 Koru- ja hopeaesineet, kellot
 Palkinnot, mitalit
 Kaikki alan korjaukset

TARKIAINEN
 Mikonkatu 3, 00100 HELSINKI
 Puh. 686 0430 Fax 656 015

Hyötyä ihmiselle ja ympäristölle

Hyötysähkö tarkoittaa sitä, että polttoaineiden energia hyödynnetään tehokkaasti. Kun tavallisesti sähkötuotannon yhteydessä syntyvä lämpö jää hukkaenergiaksi, yhteistuotannossa se otetaan talteen ja käytetään lämmitykseen kaukolämpöverkon kautta. Näin polttoaineen energiamäärästä jopa yli 90% saadaan hyötykäyttöön.

Hyötytuuli on tuulivoimalla tuotettua sähköä. Tuulivoima on ympäristöystävällinen energiantuotantovaihtoehto, sillä tuulivoimalat eivät aiheuta tuotantokäytössä minikäänlaisia päästöjä ilmakehään.

Kysy lisää Turku Energiasta puhelin (02) 262 8500 tai
www.turkuenergia.fi tai www.hyotysahko.com

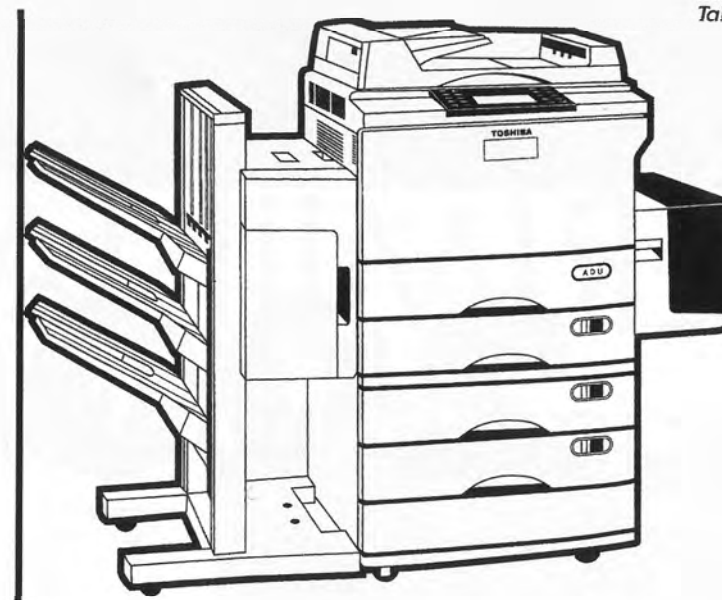
Turku Energia

TOSHIBA

KOPIOKONEET - TELEFAXIT

Take it from Toshiba

SCRIBONA

Maahantuoja:
 Scribona Suomi Oy/Office Machines

Sinimäentie 8
 02630 ESPOO

Puh. (09) 52 72 1
 Fax. (09) 52 72 511

ARI KALLIO

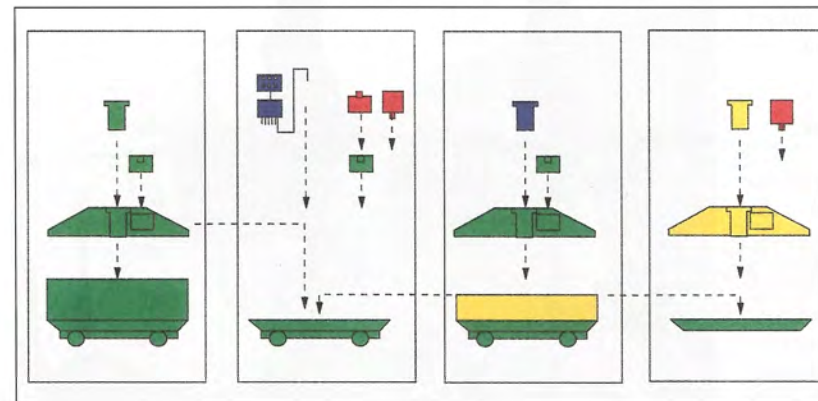
Ensimmäinen julkisuudessa esitetty kuva: Merimiina 2000-miinanperheen haräpohjamiinan muotoilu on yhdistetty pieni tilantarve ja helppo käsiteltävyys.

MERIMIINA 2000 on saanut muotonsa

Merimiina 2000 etenee aikataulussaan.

Viime vuosikymmenen alussa aloitettu tekninen tutkimus- ja kehitystyö johti vuonna 1998 aloitettuun projektiin, jonka tavoitteena on saavuttaa kotimaisen herätemiinan sarjahankintavalmius vuoteen 2003 mennessä. Laive 2000:een liittyvä hanke on edennyt tuotekehitysvaiheeseen, jonka vetovastuu on teollisuusryhmällä. Vastuulliset yritykset ovat Aspocomp Oy EMS, Elesco Oy, Forcit Oy, Patria Finavitec Oy ja Patria Vammass Oy.

Tuotekehitysvaiheen 2001–2003 jälkeen merivoimilla tulee olemaan teknisesti valmiin taistelumiinan lisäksi tutkimus-, huolto- ja testausjärjestelmät. Käyttäjä- ja huoltokoulutusta varten hankitaan miinan laskukuntoolaitto- ja käsittelyversiot sekä itseopiskelua tukeva ja 3D-animaatiotekniikkaa hyödyntävä CD-ROM -koulutuspaketti. Sarjahankinnan ensimmäinen erä on hyväksytty osaksi Merivoimien uudistamisen tilausvaltuutta (MUT). Merimiinanperheen jatkoversiot ajoittuvat vuosikymmenen loppupuolelle.

Merimiina 2000:n tuoteperhe perustuu moduliajattuun (periaatekuva). Sen materiaali- ja rakennevalinnoissa on pyritty mahdollisimman hyvin häiveominaisuuksiin.

Merimiina 2000 sukelsi syvälle tiedemaailmaan

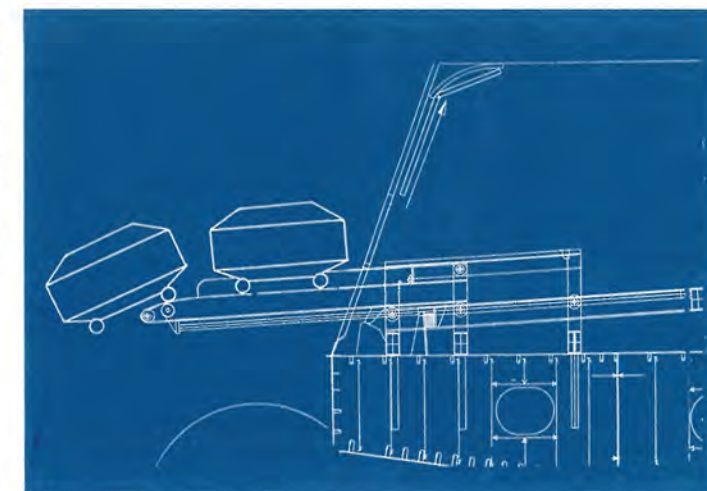
Kolmen ensimmäisen vuoden aikana luotiin voimakas painopiste tutkimus- ja teknologiahankkeisiin. Niihin osallistui yrityksiä, korkeakouluja, yliopistoja sekä erillisiä tutkimuslaitoksia ja henkilöitä, jotka edustavat korkeinta asiantuntemusta alallaan. Merivoimien Tutkimuslaitoksen ja Merivoimien Varikon johtamilla osaprojekteilla hankittiin arvokasta tutkimustietoa mm. sensoriteknikan, signaalifuusion, erikoiskomposiittirakenteiden, räjähdysaineen ja sytytystekniikoiden alueelta. MATINEN ja TEKESin osallistumisella rahoitukseen voitiin lisätä tutkimusten laajuutta ja syvyyttä – samaan tahtiin hankkeiden kiinnostavuus lisääntyi tutkimuslaitosten keskuudessa. Tulokset ovat olleet hyviä. Eräs tutkimushanke onkin johtanut patenttihakemuksen tekemiseen. Toinen tähän hankkeeseen kehitetty uusi tuote ja sen kaupallinen nimi julkaistaneen asemarkkinoilla lähiaikoina.

Elinkaaren alku nojaa tukevasti puolustustarviketeollisuuteen

Projektin ensimmäinen nk. evaluointivaihe huipentui teollisuuden kanssa yhteistyössä tehtyyn järjestelmämäärittelyvaiheeseen

vuoden 2000 syksyllä. Neljän kuukauden tehollista työpursketta edelsi noin vuoden valmistelu-aika, jolloin etsittiin sopivat ja yhteistyöhön kykenevät yritykset. Haasteellisinta oli löytää jokaiselle yritykselle sellainen vastuualue, joka palvelee parhaiten projektia ja joka sopii myös yrityksen tuotepaletteihin sekä kaupallisiin tavoitteisiin sarjahankinnan aikana. Määrittelyvaiheesta käytettiin lyhennettä "PTTO", koska mallina käytettiin puolustustarviketeollisuusyhdistyksen lanseeraamaa "puolustustarviketeollisuuden tuotekehitys ja teknologiaohjelmaa". Yhtenä osatavoitteena oli teollisuuden avustuksel-

la määrittää sarjatuotteelle tarkoituksenmukaisimmat huolto- ja tarkastusjaksot selvittämällä erilaisten komponenttivalintojen tunnettuja elinaikoja ja valita ne toisiaan sekä huoltojaksoa tukeviksi. Tästä hyvänä esimerkkinä on paristovalinta. Vaikka osa em. PTTO-ohjelman tavoitteista jäi saavuttamatta, molemmat osapuolet saivat lopussa todeta tyytyväisinä yhteistyön kannattaneen. Määrittelytyön aikana löydettiin useita järjestelmän osaratkaisuja, jotka komponenttivalinnoiltaan ja -rakenteiltaan vastasivat paremmin arvioitua muun yhteiskunnan teknistä kehittymistä. Se on varmin tae, että jär-

Tulivoimainen T2000 sinkoa miinat mereen muutaman sekunnin väliajoin.

jestelmän ylläpitokustannukset pysyvät kohtuuden rajoissa.

Teknologiavalinta varmistaa työrauhan

Merivoimien komentaja hyväksyi esittelyssä 31.5.2001 projektiryhmän ehdottaman teknologiavalinnan. Tässä yhdistettiin tutkimustulokset ja teollisuusyhteistyön hedelmät. Projektin yhdeksi riskiksi määritettiin aikoinaan teknologiaprojektin negatiivinen lopputulos miinan kannalta – riski otettiin hallintaan valmistamalla samanaikaisesti korvaavien, mutta tavanomaisempien ulkomaisten komponenttien hankintaa. Toisena riskinä nähtiin syöksyminen loputtomaan kehityskierteeseen. Tämä riski hallittiin määrittämällä ajankohta, jolloin teknologiavalinta on viimeistään tehtävä uusien innovatiivisten ja konventionaalisten ratkaisujen välillä. Nyt tehdyn teknologiavalinnan jälkeen on helppo todeta, että olemme luomassa huippumodernia tuotetta. Esimerkkinä mainittakoon uusi entistä epäherkempi muovisidosteinen räjähdysaine. Sen tehon ansiosta ulkomitoiltaan pieni laite voidaan luokitella suureksi merimiinaksi. Koska kotimaisen teollisuuden valmiudet otettiin huomioon teknologiavalintaa tehtäessä, voitiin luottavaisina siirtää projektin painopiste tutkimuksesta tuotekehitykseen ja tuoteistamiseen – prototyypivaiheeseen ilman liioja vaihtoehtoja.

Prototyypivaihe "sytytettiin" käyntiin

Kolmen vuoden prototyypivaihe tulee tahdittamaan erilaisten testisarjojen mukaan. Ensimmäiset räjähdysaineella täytetyt lataukset valmistuvat vielä tänä syksynä. Tämän vuoden tavoitteena on selvittää sytytysketjun toimintavarmuus ja varmistusasteiden turvallisuus. Testit alkoivat kesäkuussa uudella räjähdysaineella

Edistykselliset raivaustekniikat haastavat Merimiina 2000:n. Kuvassa AK97 -raivain kansikoulutuksessa Kuha-lk:n kannella.

täytetyn kuorimallin polttokokeella, jossa rakenteen voitiin todeta toimivan suunnitellulla tavalla – detonaation todennäköisyyttä nostava ylipaine purkautui hallitusti ja uuden räjähdysaineen syttymisviive olisi mahdollistanut laivalla hätäpudotuksen - lataus ei senkään jälkeen detonoinut vaan paloi hallitusti. Mallikoeket jatkuvat läpimuntakokein. Tänä syksynä T2000-ilmatyynyaluksen merikokeisiin tullaan yhdistämään kahden inertin merimiinan pudotus, jossa mitataan kiihtyvyydet, miinan liikeraita ja rakenteellinen kestävyys sen iskeytyessä veteen täydessä 50 solmun nopeudessa. Kolmen vuoden kuluttua lataukselle ja viritinvarmistimelle on tehty kaikki kansainvälisten sopimusten ja kansallisten määräysten edellyttämät rasisuuskokeet mukaanlukien 12 metrin vapaapudotus joutamattomalle teräslevylle.

Alussignaalkirjastoa on kerätty jo vuosia

Tuotekehityskustannuksista noin puolet käytetään ilmaisimien, elektroniikan ja päättelyalgorit-

mien suunnitteluun ja testaamiseen. Multisensoritekniikka yhdistettynä kattavaan signaalikirjastoon takaa heikkojenkin herätesignaalien luokittelun, tarkan osuvuuden maaliin ja hyvä raivauskestävyyden. Vuoden 2002 koetointia tulee painottumaan elektroniikkayksiköiden laboratorio- ja merikokeisiin. Perusteasiakirjat ovat käyneet lausuntokierroksella meripuolustusalueilla ja varikolla, joiden palautteen perusteella on tehty myös tarvittavat muutokset. Jo nyt elektroniikkasuunnittelu on tuottanut kymmeniä dokumentteja, yhteensä satoja sivuja. Niissä määritetään mm. miinan sisäiset toiminnot ja elektroniikan lohkojen välisten sanomien rakenne. Koko suunnittelun ajan ylläpidetään prosessointi-, energia- ja tehonkulutusbudjettia. Työ perustuu merivoimien asiantuntijoiden ja teollisuudessa työskentelevien suunnittelijoiden yhdessä määrittämään loogiseen toimintamalliin. Toimintamallin käyttö edustaakin uutta suuntausta teknisen määrittelytyön tekemisessä – niin triviaalilta kuin se kuulostaakin.

Fortum

www.fortum.fi/sahkonsiirto

Fortum Sähkönjakelu Oy
Sähköliittymät & sähkönkäytön neuvonta
Puh. 010 455 7111

Fortum Energiatalo Oy
Sähkön myynti & laskutus
Puh. 0800 1 9000

SÄHKÖLÄMMÖN ASIAANTUNTIJA

Haag, Geneve ja Yhdistyneet Kansakunnat

Merimiina 2000 projektin määrittelytyöhön liitettiin erityistarkastelu sodan lakien noudattamisen varmistamiseksi. Asiantuntijoina toimivat Pääesikunnan oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö ja merivoimien sotilaslakimies. Työn aikana selvitettiin Haagin ja Geneven sopimussarjojen ehdottomat rajoitukset ja sodan lain henki verrattuna Merimiina 2000:n teknisiin tavoiteominaisuuksiin. Lähestymistapana käytettiin case-malleja. Miinan loogisten toimintojen ja varmistusasteiden suunnitteluperusteissa noudatettiin seuraavia peri-

aatteita: ■ 1. Merimiinoja koskevat rajoitukset ja sopimukset täytetään tinkimättä. ■ 2. Haagin ja Geneven sopimussarjojen henki toteutetaan teknisellä tasolla. ■ 3. Maamiinojen tekniikkaa koskevien tiukimpien sopimusten henki toteutetaan mahdollisuuksien mukaan ja ■ 4. Miinan operatiivisista ja taktisista ominaisuuksista ei tingitä. Tarkastelun tuloksena tekniseen vaatimusmäärittelyyn tehtiin muutamia korjauksia. Kunnioitamme sodan lakeja.

Projektipäällikkö vaihteen kääntäjänä

Projekti on edennyt pikajunan vauhdilla. Kiitos kuuluu siihen

osallistuneille henkilöille. Hämmästyttävää onkin ollut se innostus, jolla tehtäviin on pureuduttu niin puolustusvoimien omissa laitoksissa, teollisuuden kuin tieteenkin parissa. Kotimainen hanke on otettu omaksi ja siihen uskotaan. Pääesikunnan, Puolustusministeriön ja Merivoimien joukko-osastojen tuki on ollut rohkaisevaa. Merimiina 2000 -projekti ei ole tarvinnut veturitahtia tiukka aikataulu ei ole antanut sijaa jarrumiehellekään. Vaihteen kääntäminen ja oikeiden linjojen valinnat ovat toistaiseksi riittäneet tuloksen tekemiseen.

Projektin todelliset haasteet ovat kuitenkin vielä edessä – ne otamme vastaan luottavaisin mielin. ■

Kambodzhan operaatio

Pöly häiritsi näkyvyyttä ja tukki suotimia.

– humanitaarinen raivausretki

SIMO PAJULAHTI

Suomi oli koko yhdeksänkymmentäluvun tukenut rahallisesti humanitaarista miinanraivausta. Oli kuitenkin vaikeata todentaa, minne ja miten rahat käytettiin. Samoin kohdemaassa ei välttämättä tiedetty että juuri Suomi oli tuen takana. Lähettämällä raivausajoneuvoja ja teknistä henkilöstöä kaikki oli yksiselitteisen selvää. Kustannuksista palautui vielä merkittävä osa palkkoina ja kaluston vuokrina takaisin Suomeen. Ratkaisu oli veronmaksajille ystävällinen ja samalla hankittiin merkittävää kokemusta todellisista miinanraivaustilanteista niin henkilöstölle kuin kalustollekin.

Hankeen aloittamisessa Ulkoministeriöllä oli merkittävä rooli. Projektin yhteistyömuotojen selvittäminen Ulkoministeriön kehitysyhteistyöosaston, Puolustusministeriön, Pääesikunnan Pioneeriosaston, Materiaalilaitoksen esikunnan ja Patria Vehiclesin kanssa käynnistyi vuoden 1997 alkupuoliskolla. Ulkoministeriö teki syyskuussa 1997 päätöksen tukea Kambodzhan miinanraivausta lähettämällä rahallisen avun sijasta suomalaisen mekaanisen miinanraivausosaston kahdeksi vuodeksi maahan.

Ulkoministeriö vuokrasi Puolustusministeriöltä vuosiksi 1998–1999 kaksi Patria Vehicle sin valmistamaa RA-140 DS -miinanraivausajoneuvoa lempinimeltään "Raisu" ja Patria Vehiclesiltä johtoajoneuvoksi panssaroidun miehistönkuljetusajoneuvon Sisu XA-180. Tapaus oli historiallinen, sillä lähtevä osasto oli ensimmäinen mekaanisen miinanraivausosasto Kambodzhassa ja samalla se oli myös ensimmäinen ulkomaille lähtevä suomalainen humanitaarinen miinanraivausosasto. Rahoitus oli alusta alkaen selvä ja kaikki osapuolet suhtautuivat hankkeeseen myönteisesti.

Ongelmat olivatkin alussa lähinnä aikataulullisia. YK:n päätöksenteon hitaus löi leimansa suunnitteluun. Sopimukset, tilaukset ja toimitukset oli silti tehtävä toisistaan riippuen määrättyssä järjestyksessä. Tiedottamisen ulkoministeriö hoiti korkealla tasolla eduskunnassa 01.10.1997, Vekaranjärvellä 30.01.1997 toteutetun koulutusjakson aikana ja lopuksi Turun satamassa 05.02.1998 kaluston lähtiessä laivalla kohti Kambodzhaa.

UM panosti painavasti

Perjantaina 30.01.1998 YK-toimisto allekirjoitti huolintasopimuksen ASG:n kanssa. Sen mukaisesti kaluston huolinta alkoi

Hämeenlinnasta ja päättyi Kambodzhan satamassa Sihanoukvilleissä.

YK-toimisto anoi kauttakuluvat ja YK-Koulutuskeskus vientiluvan sekä teki Cargomanifestin. Huolitsija faxasi osaston johtajalle konossementit.

Torstaina 05.02. klo 08.00 alkaen kuormattiin korjaamokontti ja varastokontti Hämeenlinnassa puoliperävaunuun. Raivaimet ja Pasi siirtyivät tämän jälkeen kolmella kuljetusalustalla Turun satamaan varastoon.

Perjantaiamuna klo 10.00 satamassa oli UM:n järjestämä tiedotustilaisuus. Samana iltana ja yön aikana laiva lastattiin ja se jatkoi lauantaiamuna matkaansa. Perjantai-iltapäivällä kuitenkin laivayhtiön saksalainen johto oli ilmoittanut, ettei se ottaisi sotamateriaalia laivaansa. Monien puhelinsoittojen ja vakuutteluiden jälkeen ongelma kuitenkin ratkesi huolitsijan ja meidän kantaltamme myönteisellä tavalla.

Laivamatka toteutui kolmella eri laivalla. Välilastaukset olivat Saksassa ja Singaporessa. Kokonaisuudessaan kuljetus kesti kuusi viikkoa.

Kelpo koulutus

Ulkoministeriö valitsi kokeneen ryhmän aloittamaan raivaustoi-

minnan. Raivaajat olivat kaikki olleet aiemmin vuoden ajan Bosniassa rauhanturvaamistehtävissä käyttämässä Raisuja. Sen lisäksi järjestettiin kolmen viikon täydennyskoulutus toiminnan ja alueen aiheuttamien erityispiirteiden huomioonottamiseksi.

Patria Vehicles piti ensin viikon rakenne- ja huoltokoulutuksen, missä opeteltiin Bosnian kokemusten ja lämpimien käyttöolosuhteiden vuoksi raivaimiin tehdyt muutostyöt, huollot ja vaihto-osakorjaukset. Toisen viikon yleiskoulutusjaksolla Pioneerikoulussa opeteltiin esille tulevat miina- ja ammustyypit sekä niiden raivaaminen.

Asiantuntevan lääkintähenkilöstön avulla perehdyttiin elvyttävään ensiapuun, sairauksien ennalta ehkäisyyn ja hygieniakysymyksiin. Hätätapauksia varten harjoiteltiin myös suonensisäinen nesteytys ja vahvojen kipulääkkeiden käyttö.

Kolmas viikko oli Vekarjärven varuskunnan harjoitusalueella käytännön räjäytystöitä ja raivaamisharjoituksia oikeilla panssari- ja jalkaväkimiinoilla. Viikon lopuksi oli Ulkoministeriön ja Puolustusministeriön yhdessä järjestämä tiedotustilaisuus TV:lle ja noin kolmellekymmenelle kotimaiselle ja ulkomaiselle lehtimiehelle.

Sillat olivat yleensä huonokuntoisia.

Maasto mieleinen

Maa sijaitsee lähellä päiväntasaajaa Thaimaan ja Vietnamin välissä. Lämpötila on ympäri vuoden tasaisesti +30–40 asteen välillä. Tämä asetti normaalia suuremmat vaatimukset sekä kalustolle, että sen käyttäjille. Sadekausi kesäkuulta joulukuulle sai maaperän liettymään toisinaan kulkukelvottomaksi velliksi. Kun satoi, satoi maahan asti. Sillat olivat yleensä heikkokuntoisia ja Raisujakin jouduttiin hinaamaan. Kuivalla kaudella häitäsivät kuumuus ja pöly, joka tukki suodattimet ja aiheutti jäähdytysongelmia.

Maassa on arvioitu olevan 4–6 miljoonaa miinaa, jotka raivaajien kannalta onneksi ovat pääasiassa jalkaväkimiinoja. Kahden vuosikymmenen aikana miinoittamiseen olivat osallistuneet Punahmerit, hallituksen joukot ja vietnamilaiset. Rintamalinjojen siirtyminen, miinoitteiden selosteiden epämääräisyys tai jopa puuttuminen sekä kaiken peittävä kasvillisuus tekivät kuitenkin vaikeaksi määrittää millä alueilla miinoja todellisuudessa oli tai ei ollut. Miinauhrien suuren määrän johdosta raivaustoiminnan tukemisen tarve oli silti kiistaton.

Maasto sinänsä oli kuivaa, kovapohjaista ja suhteellisen tasaista. Matala aluskasvillisuus helpotti mekaanista miinanraivausta. Huono tiestö ja heikkokuntoiset sillat eivät sallineet Raisua raskaamman raivauskaluston liikkuttua. Saksalaiset yrittivät muutaman kuukauden saada melkein 60 tonnia painavaa Rhino nimistä raivaintaan toimimaan mutta he luopuivat lopulta hankkeesta.

Elintason laskuun sai jokainen lähtijä varautua. Silti maan historian huomioon ottaen olot olivat melko vakaat. Sairauksien ennalta ehkäisy sai normaalia suuremman huomion jokapäiväisessä elämässä. Silti lavantauti, dengue fever ja helppohoitoisemat vatsavaivat olivat todellisuutta.

Ruotsalainen miinakoiria.

Härkävankkurit ja kevytmoottoripyörän perässä kulkeva peräkärri olivat yleisimmät kulkuneuvot, silti Mercedes Benz 600:kin liikkui pääkaupungin kaduilla. Kaksi kuukautta ennen maailmanensi-iltaa saattoi katella CD-levyiltä Titanic elokuvan ja toisaalta maaseudun lapsilla ei ollut mitään. Silti he olivat peräti onnellisia, avoimia ja iloisia.

Vastaanotto vaihteleva

Miinanraivausta johti pääkaupungista Phnom Penhistä kansallinen Cambodian Mine Action Center (CMAC). Heillä oli kanadalaisen upseerien johdossa ollut viidestätoista eri maasta lähetetty sotilaiden ja siviilien joukko, joka neuvoi samansuuruista paikallisten muodostamaa esikuntaa. Esikuntakielenä oli englanti mutta khmerit hoitivat omalla kielellään ja mielellään silti monia asioita. Allekirjoittanut siirtyi kyseeseen esikuntaan mekaanisen miinanraivauksen asiantuntijaksi tehtäväänään kaluston oikean, tehokkaan ja turvallisen käytön suunnittelu ja toimintaedellytysten varmistaminen suomalaiselle

raivausosastolle.

Onneksemme tiedotusministeri Leng Mouly ja CMAC:n johtaja Sam Sotha ottivat meidät erityiseen suojelukseensa. Heidän ansiostaan saimme kaluston tulista muutamassa päivässä kun ruotsalaisten vuotta aikaisemmin konitit koiranruokineen olivat maanneet satamassa miltei kaksi kuukautta.

Kun ajoneuvot oli saatu Kampotin alueelle järjesti tiedotusministeri näyttävän ja suurellisen lehdistötilaisuuden. Maan televisiokin oli paikalla.

Heti alkuvaiheessa khmerien joukossa taustalla oli aistittavissa pelko, että tulemme pienentämään käsinraivaajien suuria ansioita. He kun saivat palkkaa yli sata dollaria kuussa. Myöhemmin yhteistoiminta ja raivaajiemme kansanomaisen ja ystävällisen suhtautuminen paikallisiin poisti epäluulon.

Kun UNHCR pyysi Beanthey Meancheyn maakunnasta läheltä Thaimaan rajaa aluetta asettaakseen paluumuuttajat väliaikaisesti asumaan, ennen kuin heille löydettäisiin pysyvä asunto, tar-

jottiin heille aluetta miinakentästä, joka oli niin metsittyä ettei käsinraivaus olisi ollut mahdollista. Niinpä UNHCR sitten pyysi meidän apuamme. Alue raivattiin ja pakolaisleiri on siellä toiminnassa. Poliittista tahtoa on siis monenlaista.

Tiukat testit

Raisu on Patria Vehiclesin ja puolustusvoimien kanssa yhdessä kehitetty panssaroitu miinanraivausajoneuvo. Kokonaispaino on 15 tn ja tienopeus 70 km/h. Raivausajossa Raisu etenee hydraulijossa perä edellä miinoitteen ja pyörivät ketjut piiskaavat maata laukaisten miinat jopa 20 cm syvyydessä. Automaattinen raivaussyvytyden säätö takaa luotettavan toiminnan myös epätasaisessa maastossa. Panssarointi on rakennettu kestäväksi 155 mm kranatiin sirpaleita.

Sarjatuotanto alkoi 1994 ja Bosniassa vuoden 1996 alusta toimineiden neljän raivaimen käyttökokemukset otettiin huomioon humanitäärisen tehtävään lähetettävien raivainten muutoksissa. Pasi valittiin raivaamistoi-

minnan johto- ja pelastusajoneuvoksi.

Huhtikuussa alkoivat kanadalaisen upseerien johtamat testit Raisuille. Testisuunnitelmat oli laadittu ennalta ja meitä kuulematta. Mukana oli suuri osa aivan turhia testejä kääntösäteen mittauksineen ja esitetietojen tarkastuksineen. Olisimme tietenkin hyväksyneet kaikki turvallisuuteen ja raivaustehoon kohdistuvat testit. Kun sitten pääsimme raivauskyvyyn kartoitukseen kului testien valmisteluun ja tulosten mittauksiin suurin osa ajasta. Testiraporttien tekoon kului lukuisia viikkoja.

Lopuksi suoritettiin testi kovilla PMN-2 -miinoilla, jotka oli upotettu maahan 0–20 cm:n syvyyteen. Osa miinoista ei lauenut yli ajaneen raivaimen alla, jolloin kysyin syytä testin johtajalta. Vastaus oli: "Ei ole meidän tehtävämme selvittää syytä." Niinpä me otimme tämän tehtävän ja avasimme miinojen laukauskannet vain todetaksemme syyttimien puuttuvan!?

Testeistä oli hyötyäkin. Kuivassa maaperässä varstaraivaimen metallisten ketjujen päissä pyörivät painot hakeutuivat samoilte urille viereisten painojen kanssa. Jouduimme hitsaamaan painojen pohjalle neliön muotoisen teräslevyn, jolloin koko raivattava maapohja tuli piestyä tehokkaasti. Testien uusiminen heinäkuussa toi sitten hyväksyttävän tuloksen.

Jouduimme vielä muodostamaan esikunnan "advisereista" kansainvälisen ryhmän arvioi-

maan testituloksia ja suosittelemaan Raisun käyttöperiaatteita CMAC:n organisaatiossa. Laadunvarmennus ja riskianalyysiin pohjautuvat turvallisuusnäkökohdat olivat ratkaisevia. Näin kanadalaisen harmiksi Raisu hyväksyttiin ensimmäisenä mekaanisena raivaimena YK:n humanitaariin operaatioihin.

Suomen ympäristöministerin seurueen vierailu elokuun lopussa selkiytti myös merkittävästi tilannetta. Sitä ennen saatoimme hieman kärsiä siksi, että Suomi ainoana Euroopan maana ei allekirjoittanut Ottawan miinakielto-sopimusta?

Tuumasta toimeen

Maa oli jaettu viiteen maakunnalliseen raivausalueeseen (Demining Unit), joissa hyvin organisoituna ja ulkomaisten neuvonantajien avustuksella toimii noin 2500 raivaajaa. Suomalainen I+4 hengen raivausosaston ensimmäinen suunniteltu toiminta-alue oli lounaisessa Kampotin maakunnassa yhteistoiminnassa Demining Unit 3:n esikunnan kanssa.

Miinanraivauksessa kysymys ei niinkään ole miinojen löytämisestä, vaan alueiden turvalliseksi tekemisessä asumiselle. Yleensä ei tiedetä missä ja kuinka paljon miinoja on. Löydettyjen miinojen määrä neliökilometrillä ei välttämättä ole suuri. Tärkeätä olisikin ollut ensin selvittää missä raivaimistarve on suurin asumisen näkökulmasta ja raivata nämä alueet. Tämä koko maan kattava sosio-ekonominen tarkastelu alkoi

PMN-2 oli yleisin miina ja kaikkein vaikein raivata.

Miinaravalla paikannettu epäilyttävä alue tarkastettiin tutkaimella.

Euroopan Unionin tuella vasta meidän jo ollessamme paikalla.

Ensimmäinen oikea miinakenttä Raisuille oli Kampotissa kansakoulun takapiha, missä 17000 m² alue raivattiin turvallisesti pallokentäksi ja kasvimaaksi.

Yleisesti saatettiin aiheellisesti kritisoida manuaaliraivaajien kohteiden valintaa. Sensijaan Raisujen kohteet selvitettiin erikseen paikallisen kuvernöörin ja armeijan edustajan kanssa noudattaen myös CMAC:n kiireysluokitusta. Kolmas raivauskohde Poi Petin itäpuolella lähellä Thaimaan rajaa oli näin valmisteltu ja sotilailla ei pitänyt olla omistusoikeutta alueeseen. Kun raivaajamme sitten aloittivat työnsä todettiin sotilaiden kertovan maapalojen siirtyneen heille. Meillä ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin lopettaa raivaus siellä välittömästi. Näin väärinkäytöksiltä vältyttiin. Kun raivatun maan arvo on monikymmenkertainen raivaamattomaan verrattuna on vahvemman valta usein etusijalla. Saman sivutien varrella ihmisillä asui miinoitetuksi merkityillä raivaamattomalla alueella

Käsin tapahtuvassa raivaamisessa kambodshalainen raivaajapari tutki noin yhden neliömetrin

alueen tunnissa. Suurin osa ajasta meni kasvillisuuden leikkaamiseen. Kun kaiku miinaravalla saatiin, paikka tutkittiin piikitutkaimella. Useimmiten kaiuin syynä kuitenkin oli maassa ollut pieni metallipala. Löydetty miina merkittiin punaisella lipulla ja eri osasto räjäytti sen vaarattomaksi.

Paras tulos miinanraivauksessa saadaan kuitenkin eri menetelmiä yhdistelemällä. Raisu piiska-

Paikallinen lehmä "ihmettelee" miinavaarallisen alueen kylttiä, väärällä puolella tosin.

si tehokkaasti pois aluskasvillisuuden ja räjäytteli miinoja. Laadunvarmennus miinavaravalla tai koiria käyttämällä olivat vaihtoehtoisia toimia.

Tekniikka kovilla

Ennen operaation alkua tehtiin Raisuihin merkittäviä muutoksia. Ajoneuvojen maalaus valkoiseksi, ohjaamon ilmastoinnin järjestäminen sekä raivainten hydrauliihin kahden jäähdytysyksikön lisääminen paransivat oleellisesti kuumuuden tuomia haittoja.

Kaluston huollon kannalta osasto oli varustettava varaosien ja työkalujen puolesta itsenäiseen toimintaan kykeneväksi. Esimerkiksi riittävän laadukkaita hydrauliihin komponentteja ja erikoisöljyjä ei ollut saatavissa paikan päältä. Korjaamokontti työstökoneineen ja varaosapaketti osoittivat alusta alkaen tarpeellisuutensa.

Paikallinen dieselöljy saostui lasipulloon laitettaessa siten, että alaosassa oli tummaa mönjää, keskellä kolmasosa vaaleaa sakkua ja vain yläosa tummaa polttoainetta näköistä ainetta. Silti tämä 200 litran tynnyreissä paikalle

tuotu dieselöljy kelpasi vielä varkaalle. Myöhemmin saimme polttoaineperävaunun, mikä helpotti selvästi päivittäistä huoltoa.

Mielenkiintoinen ja yllättävä yksityiskohta oli että saksalaisen ilmajäähdytteen moottorin alumiiniset tuulettajan siivet kuuluivat hiekkapölyn vaikutuksesta päistään aivan pyöreiksi laskien merkittävästi jäähdytystehoa.

Huoli huollosta

Vientilupamenettelyä ja tullimuodollisuuksia käytettiin rahastuskeinona ja sotilasmateriaalin leima hidasti aivan turhaan mm. varaosien saantia, sillä lahjontamomentilla ei ollut rahaa.

Mekaanisten välineiden huolto oli suunniteltava projektin alussa tarkoin, sillä paikalliset palvelut eivät useinkaan laadullisesti vastanneet käyttäjän tarpeita. Paikalliseen tukiverkoston saattoi tukeutua vain osittain. Sotilasapteekki toimitti pääosan mukaan tarvittavista lääkkeistä Eräitä nesteitä ja lääkkeitä oli pakko mennessä ottaa käsimatkatavaroihin. Tätä varten mukaan oli saatava virallinen selvitys niiden käytöstä ja tarpeellisuudesta, etteivät matkustajat joutuneet syytetyksi esim huumausainerioksesta.

Miinanraivausosastolle saatiin käyttöön uusi hyvin varustettu ambulanssi ja se oli raivaustilanteessa aina toiminta-alueella radioyhteyden päässä. Silti Pasia pidettiin tositalanteessa varminpana evakuointivälineenä. Vaikka vakuutuksiin kuului helikopterievakuointi olisi Pasi ollut nopeammin sairaalassa.

Turvallisuus tärkeä

CMAC:ssa laadittiin kaikki raivaustoiminnan johtamisessa tarvittavat ja tarpeettomat dokumentit (SOR, SOP, Project Directive, Project Document, Operation Analysis, Risk Management, Quality Assurance...). Niitä ei kuitenkaan annettu muiden maiden käyttöön tai arviointiin. Niinpä Raisukin sai omat originaalit työohjeensa (SOP: Standing operating procedures). Ohjeita tarvittiin myös khmerien kouluttamiseen raivaimen käyttäjiksi. Tämä oli tärkeä osa annettavasta kehitysavusta. Tarkoituksena oli asteittain vähentää suomalaisten asiantuntijoiden määrää. Suurena vaarana raivaustyössä on turtuminen päivittäisiin rutiineihin ja miinojen vaarallisuuden unohtaminen. Raivausajoneuvon pysähtyessä miinoitteessa hyvin helposti hyppää ohjaamosta raivaamattomalle paikalle.

Raisun jäljiltä löytyi myös ansoitettuja telamiinoja, missä alempi miina oli upotettu lähes puolen metrin syvyyteen toisen ollessa maanpinnassa. Miinojen välillä oli bambukeppi. Viritys ei kuitenkaan toiminut kuten Bosniassa tapahtui. Siellä Raisu menetti takapyöränsä.

Lopuksi

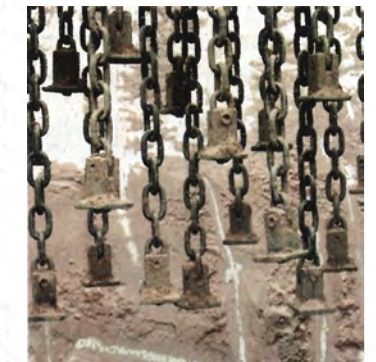
Kansallinen miinanraivausohjelma ja budjetti on hyvä lähtökohhta avustustoiminnalle. Kehitysavun antaminen materiaalina ja tietotaitona on valtiolle huomattavan edullista ja miinanraivauksen kyseessä ollen kehitysapu-

kohdennettua oikein eikä anna sijaa väärinkäytöksille. Se edellyttää kuitenkin viranomaisilta merkittävää työpanosta.

Sotilaiden ja siviiliraivaajien ongelmat ovat yhteiset. Raivaimen toiminta tällaisissa äärimmäisissä olosuhteissa antaa varmaa tietoa laitteen käytettävyydestä, luotettavuudesta, elinkaarikustannuksista ja tehokkuudesta. Samalla saadaan koulutettua kansainvälisiin tehtäviin kykenevää reserviä.

Samanlaisella konseptilla humanitaarinen miinanraivaus saa tänä päivänä tukea Kambodshan lisäksi myös Mosambikissa ja Kosovossa. Suomalaisen työ ja osaaminen auttaa maata selviytymään vaikeasta elinolosuhteista uhkaavasta miinavaarasta auttamalla paluumuuttajia niin asumisessa kuin maanviljelyssäkin.

Saadun myönteisen julkisuuden kautta Suomi parantaa maailmalla kuvaa yhteisen vastuun kantamisesta hätää kärsivien auttamisessa. ■

Raisun painojen alosaan lisättiin maata leikkaava teräslevy.

Miinahuoltolan arkipäivää (SA-kuva).

Merivoimien huolto

Merivoimien ja rannikkotyökistön yhdistyessä muodostui uudet merivoimat. Kolmen valmiusyhtymän: Saaristomerellä ja Suomenlahden Meripuolustusalueiden sekä Kotkan Rannikkoalueen lisäksi merivoimiin kuuluu Uudenmaan Prikaati, Merisotakoulu, Merivoimien Tutkimuslaitos sekä Merivoimien Varikko. Tätä kaikkea johtaa Merivoimien Esikunta. Haasteita huollolla on useita. Kahden teknisen yhdistyessä, ra-vahvuuden kaksinkertaistuessa, varusmiesten määrän viisinkertaistuessa ym... oli huolto uusien haasteiden edessä.

Huolto on ollut Merivoimissa jo entuudestaan teknispainotteista verrattuna esimerkiksi maavoimiin. Korkeat valmiudelliset vaatimukset edellyttävät teknisen huollon korkeatasoisuutta ja tehokkuutta. Varastoinnin on luotava mahdollisuudet järjestelmien nopeaan käyttöönottoon. Toimialueena Merivoimien vastualue on laaja ja sille antaa oman leimansa pitkälle ulottuva saaristo vaikeine kulkuyhteyksineen.

Erikoismateriaalin huolto on keskitetty Merivoimien Varikkoon. Varikko huolehtii siitä, että valmiusyhtymät voivat keskittyä päätehtäviinsä, varastot ovat tehokkaassa käytössä selkeine varastointivastuineen ja henkilöstöresurssit ovat oikein mitoitettuja. Korjaamot keskittyvät ei-teollisuudelta saatavien huoltopalveluiden tuottamiseen. Puolustusvoimien materiaalilaitoksen vari-

koiden rooli on tänäkin päivänä merkittävä kun puhutaan rannikkotyökistön C-tason huollon järjestelyistä.

Merivoimien varikko – tekninen osaaja

Itsenäisenä, Merivoimien komentajan alaisena laitoksena toimivan Merivoimien Varikon päätehtävä on Merivoimien erikoismateriaalin keskuskorjaamotasoinen huolto. Järjestelmäkohtaista asiantuntemusta vaativat huollot varikko hoitaa Elektroniikkakorjaamolla, Miinahuoltolassa tai Ohjushuoltolassa. Sen materiaalin osalta, johon PvMatL:n varikoilla on huoltokyky huolletaan PvMatL:n toimesta. Esimerkkeinä mainittakoon rannikkotyökistön pääosa optoniikasta. Pääyhteistyövarikot ovat Elektroniikkakeskuskorjaamo, Panssarivarikko ja Lievestuoreen Varikko. Huoltovastuun ja varastoinnin lisäksi varikon tehtäviin kuuluu varaosa- ja laitehankinnat, dokumentointipalvelu, huollon ohjeistaminen sekä koulutus. Merivoimien paras asiantuntemus räjähdelaineturvallisuusasioissa löytyy Merivoimien Varikolta.

Meripuolustusalueet – Suomen suurimmat

Suuri on kaunista, mutta huolto vaikeaa. SIMepan alaisuudessa on seitsemän joukkoyksikköä (vast) ja Saaristomerellä neljä. Meripuolustusalueen huoltopäällikkö apunaan huolto-osasto johtaa koko meripuolustusalueen huoltoa. Alushuollon osalta SIMepa vastaa kaikista aluksista Kotkasta Hankoniemelle ja SMepa tästä eteenpäin. Normaaliohjelmien alushuollon keskeisin ja näkyvin tehtävä on alusten huolto- ja korjaustöiden johto ja koordinaatio sekä alusten katsastus- ja luokitustoiminta sekä budjetointi.

Meripuolustusalueiden huoltokeskukset on organisoitu neljään keskukseseen: Materiaali-, kuljetus-, muonitus- ja terveys-

palvelukeskukseen ja lisäksi Saaristomerellä Pansion korjaamoon. Tulevaisuuden haasteina Merivoimien alajohtoportaita on huollollisesti nähty muun muassa linnakkeiden ja järjestelmien pitäminen sellaisessa kunnossa, että ne kykenevät vastaamaan niille asetettuihin vaatimuksiin ja odotuksiin. Uudet tietojärjestelmät pitkällä tähtäimellä helpottavat kalustonhallintaa, mutta sisäänajovaiheessa asettavat henkilöstön uusien haasteiden eteen.

Kotkan Rannikkoalue – itsenäinen osaaja

Itäisen Suomenlahden merivalvonta on Kotkan Rannikkoalueen tärkein tehtävä. Valvonnallinen tehtävä, kauas ulotettuine valvontasemineen ja korkean teknologian järjestelmineen asettaa huollolle suuria vaatimuksia. Rannikkoalueen toimipisteitä on seitsemän, joista neljä saaristossa meriyhteyden päässä. Kaikissa paikoissa on käytössä erittäin teknistä kalustoa, joten tavallinen joukko-osaston huoltokapasiteetti on koetuksella. Keskittäminen on mahdotonta ja jopa hankinta-oikeus ja häviämistapauksien ratkaisuoikeudet on delegoitu perusyksikkötasalle asti.

Materiaalitoimintojen keskus

sijaitsee Kymminlinnan Bastionilinnakkeen muurien suojassa. Pääosa materiaaliavirroista kulkee juuri tätä kautta. Sekä Kirkonmaan että Rankin linnake ovat itsenäisiä ”pikku varuskuntia”. Muonitus-, vaatetus- ja asevarastopalvelut löytyvät molemmilta linnakkeilta. Kirkonmaan saaren lähes kahdeksan neliökilometriä edellyttää runsasta ajoneuvokalustoa, mikä on linnakesaarelle poikkeuksellista.

Huoltokuljetuksen linnakkeille ja Haapasaaren merivalvontasemalle hoidetaan Kuusisen sotilassataman kautta. Pääosin omalla kalustolla tapahtuvat kuljetukset ovat päivittäistä menopaluu liikennettä. Osa henkilökuljetuksista hoidetaan paikallisten yrittäjien aluksilla.

Kehittämistarpeet meripuolustusalueella keskittyvät päätehtävään, merivalvontaan, liittyviin toimiin. Kotkan Rannikkoalueen tavoitteena on Kymminlinnan alueen pysyminen puolustusvoimien käytössä ja alueen kehittäminen joukko-osaston huollon ja materiaalityönteiden keskuksena. Rannikkoalueen huoltojärjestelmän kehittämiseen vaikuttaa merkittävästi lopullisen päätöksen puuttuminen Kymminlinnan jatkokäytöstä. ■ JVo

Saariston erityisolosuhteet ovat huollollisesti vaativia (SA-kuva).

Selkämeri ja Pohjanlahti – valvottavat ja suojattavat merialueet

ASKO KILPINEN

Selkämeri ja Pohjanlahti ovat maamme itsenäisyyden aikana olleet meripuolustuksen takapiha. Hie- man repaleisen lankkuaidan suojaamia, mutta kuitenkin koko ajan tontin omistajan silmälläpidon alaisia.

Venäjän vallan aikana merialueet muodostivat raja-alueen potentiaalisesti vihamielisen Ruotsin suuntaan. Ruotsin kuningaskunnan suuruuden vallitessa sekä Selkämeri että Pohjanlahti olivat valtakunnan sisävesiä, joille vierailu ei ollut asiaa. Venäjän voitokulku 1700-luvun alusta alkaen toi meririntaman sotatoimet Pohjanlahdelle ulottuen sekä Suomen että Ruotsin puolelle. Jokaisella kerralla näyttelivät Hankoniemi ja Ahvenanmaa oman ratkaisevan osansa sotatoimiin liittyen. Tänä Ahvenanmaan pohjoispuoliset merialueet ovat ”Pohjan sisävesiä” – mutta samalla myös aluevesien ulkorajalla osa Euroopan Unionin ulkorajaa.

Historian usvasta itsenäisyyden aamuaurinkoon

1300-luvun lopulla nykyisen Vaasan tuntumaan rakennettu Korsholman linna oli Pohjanlahden rannikon ensimmäinen merkittävä ja pysyväksi tarkoitettu sotilaallinen ja hallinnollinen varustus. Linnan aktiviteetti suuntautui enemmän idän nautintalueille kuin itse rannikolle. Vuosisatojen ajan maamme ehkä ainoa strateginen vientiartikkeli – terva – kasvatti Pohjanlahden pienen rannikkokaupunkien vaurautta ja vilkastutti merenkulkua. Korsholman linnan rappeutuminen sekä merellisten puolustusjärjestelyjen täydellinen puuttuminen osoittivat Ruotsi vallan alkuaikoina sekä meritse että maitse suuntautuvan uhan olemattomuuden.

Vuonna 1714 Pohjanlahden

rannikolla herättiin Napueen taistelun jälkeen kasakan nauruun ja Venäjän kaleerilaivaston airojen loiskintaan elokuussa samana vuonna. Riilahden meritaistelun voitto heinäkuussa 1714 loi venäläisille mahdollisuuden edetä saaristolaivastollaan Ahvenanmaalle ja edelleen rannikkoa myöten pohjoiseen Kokkolan eteläpuolelle saakka. Ennen kääntymistään etelään 18 syyskuuta osa laivastosta oli käynyt Ruotsin puolella ryöstämässä ja polttamassa Uumajan kaupungin. Suomen sodassa 1808–1809 Selkämeren ja Pohjanlahden rannikot joutuivat jälleen sotatoimialueiksi. Tällöin Ruotsin merivoimien aktiviteetti löysi pakon sanelemana tiensä näille merellisesti täysin varustamattomille rannikkovesille. Kaikki operaatiot liittyivät maasotatoimiin molemmin puolin Pohjanlahtea.

Krimin Sota toi engelsmannit ja ranskalaiset sekä Ahvenanmaalle että Pohjanlahden vesille. Alueen rannikkokaupungit kokivat pahimman hävityksen sitten Ison Vihan päivien. Tuhoamisen kohteena olivat ensisijaisesti satoissa olevat kauppa-alukset ja tervavarastot. Sota löysi Pohjanlahden rannikon täysin varustamattomana. Kokkolan Halkokarin taistelu ja eräät muut pienehköt kahakat jäivät Ahvenanmaan pohjoispuolella sodan harvalukuisiksi torjuntavoitoksi. Nämäkin saavutukset olivat enemmän Kokkolan päättäväisen pormestarin kaltaisten aktiivisten siviilihenkilöiden ja raivostuneiden kansalaisten kuin sotaväen ansiota. Krimin sodan seurauksena oli Ahvenanmaan demilitarisointi. Ruotsi oli vaatinut tätä jo vuoden

Kaavio ruotsalaisten maihinnousuista Suomen rannikolle 1808. Lähde: Tapani Mattila ”Meri maamme turvana”.

1809 rauhanneuvotteluissa. Linoittamisen kieltäminen on monella tavalla vaikuttanut sekä Ensimmäisen että Toisen maailmansodan aikaiseen Suomen meripuolustuksen suunnitteluun. Ahvenanmaa – sotilaallisten toimintarajoitusten myötä – on edelleen tänä päivänä yksi meripuolustuksemme operatiivisen suunnittelun avainkohteista.

Ensimmäinen maailmansota – askeleet kohti itsenäisyyttä

Krimin sodan herättämänä ja Saksan 1800-luvun puolenvälin jälkeen alkaneen nousun siivittämänä arvioitiin Pietarissa Suomen puolustuksen merkitys uudelleen. Suomi nähtiin astinlautana kohti Pietaria. Ruotsin asenne Krimin sodan aikana oli ollut selvästi Venäjän vastainen, joskin Ruotsi pidättäytyi konkreettisista toimenpiteistä Ranskan ja Englannin hyväksi. Epäluulo Ruotsin asennoitumisesta jäi kuitenkin itämää. ”Lääninvaruskunnat” – suomalaiset tarkk’ampujapataljoonat perustettiin ja kasarmialueet rakennettiin myöskin länsirannikolle. Uhka nousi tuolloin lännestä! Vaasa ja Oulu saivat puukasarminsa ja joukkonsa

1870 ja 80-luvuilla. Merellisiä varustuksia ei rannikolle rakennettu. Kun Suomen vanha väki lakkautettiin, tulivat venäläiset joukot tilalle.

Venäjän Itämeren laivaston kohdattua hautansa Tyynellä merellä Japanin sodassa 1905 oli Pietari käytännössä ilman merellistä suojaa. Saksa oli saavuttamassa voimantuntansa huippua ja Ruotsi tuntui myötäilevän Saksan pyrkimyksiä. Oli jälleen aika arvioida Suomen asema ja merkitys Pietarin puolustukselle uudestaan. Näkyvin ja vielä tänään maamme rannikkopuolustukseen vaikuttava ratkaisu oli Suomenlahden perukasta Selkämeren eteläosaan ulottuvan ”Pietari Suuren merilinnoituksen” rakentaminen. Pohjoisin linnake oli Lypertön raskas rannikkopatteri. Katapultista pohjoiseen jäi Pohjanlahden rannikkopuolustus maavoimien vastuulle.

Ensimmäisen maailmansodan aikana Selkämeri ja Pohjanlahti joutuivat pienessä mittakaavassa merisotatoimien näyttämöksi. Venäjä oli linnoittanut Englannin ja Ranskan suostumuksella Ahvenanmaan. Tämän seurauksena saksalaiset pinta-alukset eivät toimineet Ahvenanmaan pohjoispuolella. Sukellusveneiden toi-

mintu aina Perämerta myöten oli aktiivista. Saksalaisten kohteena olivat Ruotsin ja Suomen välillä liikennöivät kauppa-alukset. Jokaisena avovesikautena saksalaiset veneet onnistuivat upottamaan muutamia aluksia. Venäläiset sukellusveneet pyrkivät Pohjanlahdella Ruotsin rannikkoa myöten Saksaan suuntautuvien malmikuljetusten kimppuun. Onni ei kuitenkaan ollut venäläisille veneille myötäinen.

Vuodesta 1915 vuoteen 1918 Jääkäriliike jätti lähtemättömät jälkensä Pohjanlahden rannikkoseutujen historiaan. Noin 1800 nuorta miestä hakeutui salateitse etappiverkostoa myöten Ruotsiin ja sieltä edelleen Saksaan. Pääosa kulki Kemin ja Tornion alueelta jään yli tai veneillä Ruotsin rannikolle. 250 miestä taivalsi Mrenkurkun yli Holmön saarelle ja sieltä edelleen Uumajaan. Kaikkiaan noin 1650 miestä kulki Pohjanlahden reittejä myöten kohti Saksa. Tänäkin on etappiteiden kiinnekohdat ja talot merkitty muistolaatoin pitkin Pohjanlahden rannikkoa. Edessä hämmäntävään vapaustaisteluun tarkoitettut aseet tuotiin Suomeen pääosin Pohjanlahden vaikeasti valvottavien rantojen kautta. Vaasa ja Pohjanmaa ottivat myös jääkärit vastaan heidän helmikuussa 1918 palatessa juuri itsenäistyneeseen Suomeen – laillisen hallituksen joukkojen johtajiksi ja kouluttajiksi. Pohjanlahden rannikkoseudusta ja Pohjanmaasta muodostui vuoden 1918 ensimmäisinä kuukausina hallituksen joukkojen tärkein tukialue. Itsenäisyytemme ponnahduslauta!

Itsenäisyyden varmistaminen – Talvisota ja Jatkosota

Vapaussodan jälkeen Suomen nuoret puolustusvoimat ottivat käyttöönsä läntistä uhkaa vastaan rakennetut Pohjanlahden varuskunnat. Ahvenanmaan linnoituslaitteet oli tuhottu. Nuori itsenäisen valtio näki kuitenkin pilvien

nousevan idästä. Pohjanlahden rannikko oli takapihan asemassa. Silmälläpidon alla, mutta ei missään etulinjassa. Rannikkopuolustus päättyi Katanpään linnakkeen vaikutuspiiriin Uudenkaupungin edustalle. Laki merivartiolaistoksesta hyväksyttiin eduskunnassa 4.4.1930. Pohjanlahdelle perustettiin oma Pohjanlahden Merivartiopiiri, jonka esikunta ja keskusradioasema olivat Vaasassa. Perustellusti voidaan todeta, että tämän jälkeen Pohjanlahden merellinen valvonta on ollut ja on myöskin tulevaisuudessa pääosin Pohjanlahdella toimivien merivartiokesköiden vastuulla.

Talvisota toi lyhyen avomerikauden ajaksi sotatoimet Pohjanlahden alueelle. Merivartiolaistos alistettiin jo 12.10.1939 Puolustusvoimille. Ahvenanmaalle siirrettiin ensimmäiset puolustusvoimien joukot 1.12.1939. Selkämerellä miehitetiin laivanvarustaja W.Hacklinin yksityisin varoin rakennettu Reposaares linnake Porin edustalla ja aloitettiin Kuuskajaskarin linnakkeen rakennustyöt. Vuodenvaihteen jälkeen ryhmitettiin Rauman ja Porin satamien suojaksi myöskin ilmorjuntajoukset, Neuvostoliiton koneiden ulotettua pommitukset Pohjanlahden satamiin. Vaasan edustalla perustettiin raskas rannikkopatteri Sommarön alueelle. Tärkeimpien satamien suojaksi ryhmitetyt maavoimien erilliset komppaniat ja kenttätykistöpatterit siirrettiin vuoden 1940 alussa Kannakselle ja Viipurinlahdelle. Kauppamerenkulku suunnattiin Merivoimien saattoalusten turvaamana Selkämeren yli ja Pohjanlahden Ruotsin aluevesille. Neuvostoliiton sukellusvenet onnistuivat Pohjanlahdella upottamaan 3 kauppa-alusta, joista yksi oli ruotsalainen. Yksi sukellusvene tuhoutui ajettuaan miinaan. Perämerellä ei käynyt yhtään sukellusvenettä. Erillisenä episodina on mainittava Merenkurkun jäätie, joka avattiin 17.2 ja suljettiin 24.3.1940. Tietä

myöten tuotiin ruotsalaisilla autoilla Vaasaan noin 1000 autokuormaa materiaalia ja polttoainetta. Samaa tietä olivat venäläiset hyökänneet Uumajaan talvelta 1809.

Jatkosota toisti talvisodan kuviot. Uudet kiinteät patterit oli rakennettu Isokarin majakkasaarelle Selkämeren äärelle ja Norrkäriin Merenkurkun alueelle. Ahvenanmaan patteriasemat oli tuhottu Talvisodan päättyessä. Ahvenanmaan puolustajat siirrettiin uudelleen vastuualueelleen yöllä 21/22.6.1941, jolloin kuljetusosastot joutuivat Neuvostoliiton pommikoneiden ahdistamiksi. Linnoitukset rakennettiin taas kertaalleen. Sodan alussa vihollisen sukellusvenet pääsivät Ahvenanmaan ohi Pohjanlahdelle ja onnistuivat upottamaan muutama kauppa-aluksen. Kauppame-

renkulku Suomeen onnistuttiin ohjaamaan ilman suuria tappioita koko sodan ajan saatettuna pitkin Ruotsin rannikkoa pääosin Selkämeren ja Pohjanlahden satamiin. Tuonti supistui tonnimäärissä mitattuna vain noin 30%. Vienti supistui yli puolella. Kun jo tuolloin noin 80% maamme tuonnista tuli meren yli, olivat merivoimat onnistuneet toisessa päätettävässään – kauppamerenkulun turvaamisessa. Pohjanlahden suhteellisen turvallisilla satamilla oli tässä onnistumisessa oma roolinsa.

Saksalaiset vastasivat kesäkuun 1941 suuresta yllätyksestä ilmestyessään kuljetusaluksella Vaasan Vaskiluodon satamaan aloittaen Pohjois-Suomen ryhmitettävien joukkojen purkauksen. Saksalaisten huoltoliikenne kulki koko sodan ajan pitkin Poh-

janlahtea Suomen ja Saksan satamien välillä. Myöskin Saksalle elintärkeät malmikuljetukset Pohjois-Ruotsin kaivoksilta kotimaan satamiin käyttivät hyväksi Pohjanlahden länsirannikkoa – Ruotsin merivoimien alusten saattamina. Sodan viimeiset jänityshetket koettiin saksalaisten alusten siirtyessä aselevon jälkeen syyskuussa 1944 Pohjanlahdelta ja Selkämereltä Märketin ohi etelään. Aseellisilta yhteentuloilta vältyttiin molempipuoleisen harkintakyvyn ansiosta.

Linnoitettu ja omien joukkojen hallussa ollut Ahvenanmaa oli Pohjanlahden tulppana sekä Talvi- että Jatkosodassa. Neuvostoliiton sukellusvenet ja ilmavoimat olivat kuitenkin koko ajan kauppamerenkulun potentiaalinen uhka. Pohjanlahdella onnistuttiin vähin resurssein turvaamaan kotimaamme kauppamerenkulku ja täten välttämään voimakkaasti miinoitettuja Suomenlahden vesiä. Ruotsin ystävällisesti venynyt puolueettomuus koskien suomalaisten alusten kulkureittejä Ruotsin aluevesillä oli omalta osaltaan lieventämässä alusten tuhoutumisen mahdollisuuksia. Sota osoitti Ahvenanmaan ratkaisevan merkityksen Suomen sotilaallisesti vaikeasti turvattavan selustan puolustukselle. Sotilaallisesti ratkaisevat poliittiset päätökset joukkojen siirtämisestä Ahvenanmaan alueelle tehtiin viime tingassa – mutta silti ajoissa.

Pysähtyneisyyden aikaa ja lähimenneisyyttä

Kylmän sodan tilannetta maamme lähialueilla ja rajoilla on ruvettu nimittämään pysähtyneisyyden ajaksi. Itse käyttäisin tätä nimitystä vasta koskien 1970 ja 1980-lukuja. 1940-, 1950- ja vielä 1960-luku olivat siirtymistä suurvaltakriisistä toiseen – idän ja lännen kamppailua sotilaallisesta ja poliittisesta ylivallasta johonkin alueelliseen kriisiin liittyen. Lähes kaikki kriisit siirto-

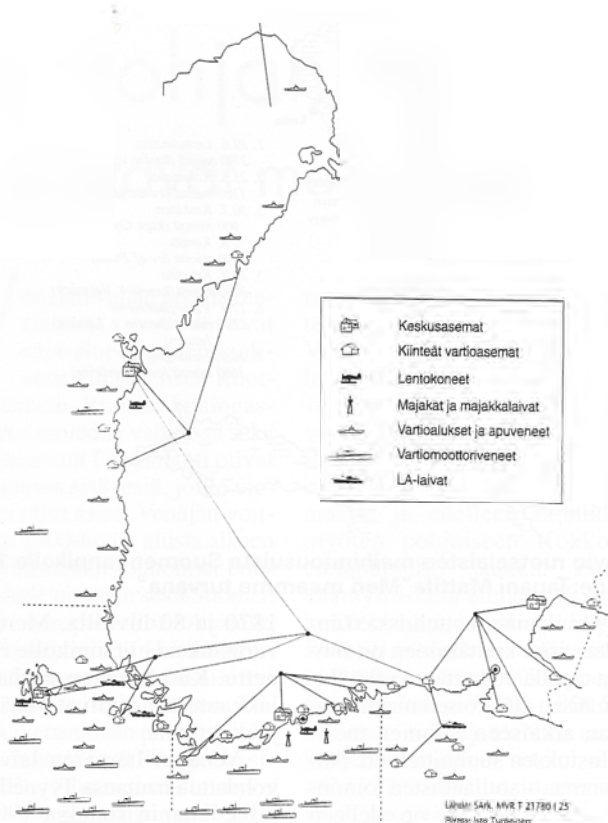
maasodat pl heijastuivat jollain tavoin Suomen Puolustusvoimien ja Rajavartiolaistoksen toimintaan. Valmiutta kohottamalla ja teknillisesti rajallisin välinein pyrittiin ennakoimaan ja tarvittaessa torjumaan suurten tapahtumien heijastumat Suomen rannikoilla ja aluevesillä. Oman ikäluokkani edustajat kokivat tämän ajan tapahtumien sykkeet linnakkeiden tutkien äärellä ja valvonta-alusten komentosilloilla. Alusten vapaa kulku Märketin kapeikon kautta Pohjanlahdelle pakotti valppauteen myöskin valvontateknillisesti heikommin varustetuilla läntisillä merialueilla.

1939 perustettu Turun Rannikkotykistörykmentti sai sodan päätyttyä vastuulle Selkämeren alueen ja huoltoteknillisesti myös kaikki Pohjanlahdelle rakennetut linnakkeet kalustoineen. Käytännön työstä vastasi Uudenkaupungin Janhualle vuonna 1952 asettunut II / TurRtR. Samanaikaisesti Janhualle perustettiin moottoroitu patteri. Pyhärannan Rihtniemeen – nykyiselle Reilan harjoitusalueelle, suunniteltiin II Patteriston ja moottoroidun tykistön koulutuskeskusta, mutta suunnitelma ei sellaisenaan toteutunut. Rakentaminen keskitettiin 60-luvun lopussa Kuuskajaskarin koulutuslinnakeelle. Moottoroidun koulutus siirtyi Suomenlinnaan ja liitettiin vasta perustettuun Vaasan Rannikkopatteristoon vuonna 1958. Patteristo siirtyi Vaasaan vuonna 1964 Pohjanmaan Jääkripataljoonan tyhjiksi jättämiin kasarmitiloihin. Samanaikaisesti Ruotsin puolella rakennettiin moderni kiinteä rannikkopuolustusjärjestelmä Pohjanlahden rannikolle. Tärkeimmät kiinteät patterit sijoitettiin Roslagenin saaristoon sekä Sundsvallin ja Härnösandin edustalle. Härnösandiin perustettiin Norrlannin rannikkopuolustuksesta vastaava esikunta. Sota- ja karttarjoituksissa suunniteltiin Suomesta suuntautuvan maihinnousun torjuntaa. Sain Ruotsin Sotakorkeakoulun oppilaana 1973 jopa kiitettävän

arvosanan erään tällaisen karttarjoituksen loppukokeesta.

Pohjanlahden sodanajan rannikkopuolustus organisoitiin rannikkoalueittain 1970-luvun alussa. Merivalvontakomppaniat ja satamien torjuntayksiköt olivat kunkin rannikkoalueen esikunnan alaisia joukkoja. Tämän organisaation purkaminen aloitettiin Pohjanlahdella jo 1970-luvun lopussa. Samalla rannikkotykistön tarkastaja esitti Pohjanlahden linnakkeiden poistamista liikkokannalle pantavien joukkojen luettelosta. Tähän ei Yleisesikunta silloin suostunut. Joukot alistettiin sotilaspiireille ja sittemmin rannikkosotilasläänneille. 28.4.1989 tehtiin päätös Ruumalle uusiin tiloihin Janhualta siirtyneen II/TurRtR:n esikunnan alasajosta. Pohjanlahden ja Selkämeren linnakkeista luovuttiin kuitenkin lopullisesti vasta 1990-luvun kuluessa. Tänäkin linnakkeet ovat turistikohteena tai myynnissä eniten tarjoavalle.

Saavuttaessa 1970-luvulle alkoi Puolustusvoimien ja Rajavartiolaistoksen ulospäin näkyvimmäksi tehtäväksi tulla alueellisen koskemattomuuden valvonta ja turvaaminen. Tämä korostui Puolustusvoimissa erityisesti meripuolustuksen ja Ilmavoimien tehtäväkentässä. Rannikkotykistö sai teknillisesti korkeatasoisen tutkiin ja tietokoneisiin perustuvan automaattisen ammunnan laskennan ja merialueen valvonnan mahdollistavan järjestelmän. (RAVAL). Vedenalaisen valvonnan laitteisto asennettiin tärkeimpien meriväylien edustalle ja tärkeisiin kapeikkoihin – Ahvenanmaa ja Merenkurku ml. Samanaikaisesti uusittiin Merivoimien ja Merivartiostojen aluskaalustoa. Merialueen valvonta ja vartiointi organisoitiin uudelleen Pääesikunnan operatiivisen osaston johdolla yhteistyössä Rajavartiolaistoksen esikunnan ja Merenkulkuhallituksen kanssa 1970-luvun lopussa. JOVA-77 työnimeä käyttänyt työ määrittä merivalvonnan vastuualueet ja johtosuh-

Merivartiolaistoksen yksiköt vuonna 1936. Lähde Matti Kosonen-Juha Pohjonen "Isänmaan portinvartijat".

teet, täsmensi Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen tehtäväjän merialueella sekä loi perustan merellä toimivien eri valvontaviranomaisten toimintojen integroinnille. Pohjanlahden Merivartiosto sai vastuulleen merivalvonnan johtamisen Pohjanlahden alueella. Yhteistoimintaosapuolina olivat Pohjanmaan Sotilasläänin ja Pohjanlahden Merenkulkuupiiri. JOVA-77 työssä määritetyt merivalvonnan perusratkaisut ovat tänään edelleen voimassa.

Sukellusvenehavainnot Ruotsin aluevesillä ja myöskin Pohjanlahdella olivat 1980-luvun alun suuri uutinen. Saadut tiedot nostivat myöskin Suomen merivalvonnan valppautta. Tunnistamaton sukellusvene ajoi sukelluksissa täydellä vauhdilla Ahvenanmaalla, Suomen aluevesillä vesikuunteluaseman hydrofonikenttään heti vuosikymmenen alussa. Veneen liikkeitä ja suomalaisen vartiolaikun toiminnasta aiheutuneet äänet saatiin nauhalta. Nauha ajettiin vielä 1990-luvun alussa valtakunnallisten maanpuolustuskurssien oppilaille näytteenä maailman raadollisuudesta. Vene oli tulossa Pohjanlahdelta ja poistui varoituspanosten jälkeen Ahvenanmerelle. Kaikki ruotsalaisten havainnot eivät todennäköisesti olleet parittelevia hyлкеitä!

Pysähtyneisyyden ajan kurioositeettina voidaan mainita Suomessa eri yhteyksissä Selkämerelle ja Pohjanlahden rannikolle rakennetut karttarhoitusten ja sotaharjoitusten tilanteet, joissa harjoiteltiin maihinnousun torjuntaa. Vihollisen divisioonat tuotiin maihin oikeissa satamissa, mutta fiktiivisen meripuolustuksen läpi. Tämän jälkeen operoitiin suomalaisilla "traktoriprikaateilla" Suupohjan aukeilla hyökkääjän panssarirykmenttejä vastaan. Siinä oli Sotakorkeakoulun silloisen oppilaan mielikuvituksella nielemisvaikeuksia. Ilmiötä voidaan tarkastella silloin vallinneiden turvallisuuspoliittisten realiteettien puitteissa. Toivotta-

vasti kenenkään suomalaisen sotakoulun oppilaan mieleen ei missään vaiheessa jäänyt, että näillä harjoitustilanteilla oli jokin tekemistä todellisen uhkaku- van kanssa.

Nykyvä ja tulevaisuus

Euroopan rajut turvallisuuspoliittiset muutokset 1990-luvun alussa nopeuttivat jo edellisellä vuosikymmenellä aloitettua Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen organisaatioiden voimakasta rationalisointia Pohjanlahden alueella. Myöskin Merenkululaitos tarkisti samanaikaisesti organi-

saatiotaan ja luotsaustoiminnan käytännön toteuttamista. Turvallisuuspoliittisten muutosten lisäksi toimenpiteiden taustalla olivat myöskin taloudelliset seikat. Erityisesti aluevalvontaan ja kaupameriliikenteen seurantaan liittyvän tekniikan nopea kehittyminen mahdollisti toimintojen selkeyttämisen ja niiden tarkoituksenmukaisen keskittämisen. Merialueen vartiointissa ja valvon- nassa voitiin aloittaa avoin yhteistyö Ruotsin Rannikkovartiostojen kanssa. Selkämeri ja Pohjanlahti – Ahvenanmaan pohjoispuoliset merialueet olivat muuttuneet Suomen ja Ruotsin EU-jäsenyyden myötä, mutta myöskin

valvontateknillisesti "sisävesiksi". Kauppa-alusten vapaa kulku Märketin kapeikon läpi säilyi kuitenkin ennallaan.

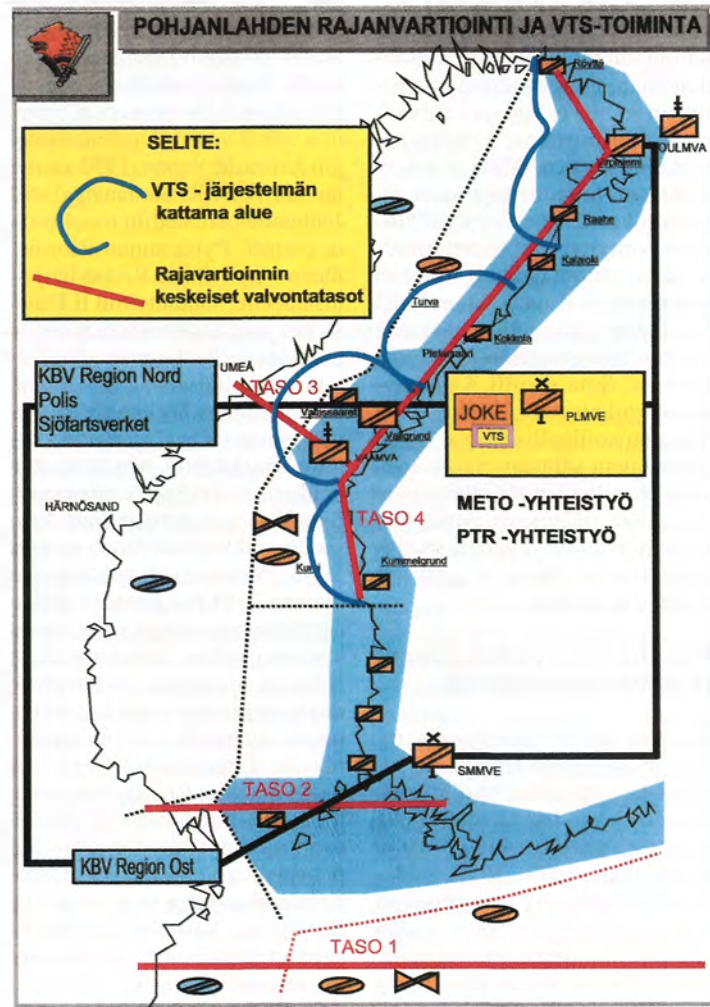
Suomen puolella lakkautettiin alkaen vuodesta 1997 Oulun, Kokkolan ja Vaasan varuskunnat. Samanaikaisesti Ruotsin puolella ajettiin alas koko kiinteä rannikkopuolustusjärjestelmä ja varuskunnat Norrtäljen ja Bodenin välillä suljettiin. Molemmiin puolin Pohjanlahtea oli lyhyessä ajassa palattu ennen Suomen sotaa 1808 valinneeseen tilanteeseen. Joukkojen varuskuntia ei rannikolla ole – mutta ei myöskään potentiaalista uhkaa! Samanaikaisesti on merialueitten ja satamien valvonta voimakkaasti tehostunut. Pohjanlahden Merivartiosto vastaa merivartiointista ja -valvonnasta Pojanlahdella. Yhteistoimintaosapuolina ovat Pohjanlahden Merenkulkuupiiri ja eräissä asioissa myöskin sotilasläänit. Selkämerellä ovat toimijoina Saaristomeren Meripuolustusalue ja Saaristomeren Merivartiosto. Valvonnan painopistealueet ovat Märketin kapeikko ja Merenkurkku sekä Oulu-Kemi-Tornio alue. Merialueen valvonta tukeutuu integroituun operatiiviseen ME-VAT-merivalvontajärjestelmään. Järjestelmä pystyy reaaliaikaisesti seuraamaan valvonta-alueella olevia aluksia. Järjestelmän yhtenä osana tulee lähitulevaisuudessa myös Pojanlahdella olemaan Merenkululaitoksen vastuulla oleva kauppa-alusten seuranta- ja ohjausjärjestelmä. Alukset tun-

nistetaan yhteistoiminnassa Ruotsin valvontaviranomaisten kanssa Märketin kapeikossa ja Merenkurkussa. Käytännössä jokainen Ahvenanmaan pohjoispuolella liikkuva kauppa-alus on tunnistettu ja sen määräsatama on selvillä. Valtioaluksilla on erikseen säädetty ilmoittautumisvelvollisuus niiden siirtyessä Märketin kapeikon läpi Pohjanlahdelle.

Suomeen tuonnista tulee tänään noin 85% meritse. Samanaikaisesti ovat tuontitavaran varastointiajat ja varastot voimakkaasti supistuneet. Kriisiajan merenkulun turvaamisen vaatimukset ovat tämän takia selvästi suuremmat kuin viime sotiemme aikana. Pohjanlahden satamien merkitys takaporttina kriisiajan Suomeen ei ole vähentynyt. Ongelmana tulee olemaan väylien rajallinen syvyys ja satamien puutteellinen tavarankäsittelykapasiteetti mikäli kauppamerenkulku joudutaan ohjaamaan pääosin Pohjanlahden satamiin. Käytännön kysymykset kuten ro-ro-rampin lukumäärä, konttinsturien puute sekä tie- ja rautatieverkoston kapasiteetti ovat edessä siintäviä ongelmia. Satamien suojaaminen ilmavoimien hyökkäyksiltä tulee myöskin olemaan suuri totuuden kysymys. Näiden asioiden pohtimisen tarve ei ole kadonnut turvallisuuspoliittisten muutosten myötä, vaikka uhan todennäköisyys onkin voimakkaasti vähentynyt. Hyökkääjän asevaikutuksen ulottaminen Pohjanlahden perukoille ei ole tänään eikä tule-

vaisuudessa ongelma. Ongelmana on kriisiajan kauppamerenkulun jatkuvuuden takaaminen. Ruotsin tilanne tulee myös tulevaisuudessa olemaan tämän osalta ratkaiseva. Toivottavasti emme kuvittelemaani tilanteeseen joudu!

Arvoisat Rannikon Puolustajan lukijat! Pojanlahdella on aina kriisiaikana jouduttu inspiroitumaan, kun painopistealueet ovat tarvinneet maamme kaikki vähäiset resurssit. Historian saatossa ovat sotatoimet kuitenkin jokaisen sodan aikana ulottuneet Pohjanlahden rannikolle jossain muodossa. Tätä karua totuutta emme voi sulkea pois myöskään tulevaisuudessa. Tänä päivänä Pohjanlahti on tarkemmin valvottu kuin koskaan aiemmin merenkulun historiassa. EU:n ulkorajat, siellä missä kansainvälinen vesialue päättyy Pohjanlahdella, edellyttävät omalta osaltaan kykyä valvoa maamme tulevaa meriliikennettä myös Pohjanlahden perukoilla ja alueen satamis- sa. Ahvenanmaan puolustus ja sen ratkaisu tulee pysymään Merivoimissa yhtenä tärkeimpänä operatiivisen suunnittelun kohteena. Alue on edelleen tulppa Pohjanlahdelle. Ahvenanmaan merkitys on vain korostunut tämän päivän turvallisuuspoliittisen tilanteen myötä. Pohjanlahti ei ole operatiivisen suunnittelun painopistealuetta – mutta kuten historia on osoittanut – sodan pilvet voivat ulottua myös näille karikkoihin rannoille! ■

Lähde Rajavartiolaitoksen Esikunta.

Rolls-Royce

**WATER-JET PROPULSION
FOR MARITIME
PROFESSIONALS...**

ROLLS-ROYCE OY AB
P.O. Box 579
FIN-67701 Kokkola, Finland
Phone int: +358 6 832 4500
Fax int: +358 6 832 4511

KENRAALILUUTNANTTI ALPO KANTOLAN MUISTOLLE

Rannikkotykistön entinen tarkastaja ja Puolustusvoimien entinen huoltopäällikkö kenraaliluutnantti Alpo Anselm Kantola poistui keskuudestamme lyhyen, mutta ankaran sairauden uuvuttamana viime heinäkuun 2. päivän iltana.

Alpo Kantola oli todellinen saariston ja meren kasvatti. Hän eli lapsuutensa ja nuoruutensa vuodet Kotkan Kaunissaaressa, jossa hänen isänsä toimi luotsina. Kaunissaaressa hän vietti myös aikuisikänsä kaikki loma-ajat ja Kaunissaari oli hänen eläkevuosiensa kesien rakas koti. Kaunissaareen Alpo Kantola myös haudattiin omaistensa viereen.

Koulujen keskeytyessä Talvisodan kynnyksellä Alpo Kantola liittyi Kotkan merisuojeluskuntaan ja toimi sodan ajan apupoliisina koulukaupungissaan. Päästyään ylioppilaaksi keväällä 1942 hän ilmoittautui välittömästi vapaaehtoisena sotapalvelukseen ja määrättiin asevelvollisena Uudenmaan Rannikkoprikaatiin. Sen eri linnakkeilla hän aloitti pitkän ja ansiokkaan uransa rannikkotykistössä. Merisotakoulun sodan ajan reserviupseerikurssin jälkeen Alpo Kantola haki syksyllä 1944 alkaneelle 18. Merikadettikurssille, jolta hän vuonna 1946 valmistui vakinaisen väen upseeriksi luutnantiksi ylennettynä. Uran alku kului Alpo Kantolalta kurssitovereiden tapaan merimiinojen raivaustehtävissä, kunnes hänet syksyllä 1948 määrättiin Mustamaan ja Rankin linnakkeille varsinaisen aselajinsa tehtäviin. Erilaisten jatkokoulutuskurssien ohella Alpo Kantolalle kertyi linnakkepalvelusta aina vuoteen 1955 saakka, jolloin hän aloitti opinnot Sotakorkeakoulussa.

Menestyksellisten opintojen jälkeen Alpo Kantola määrättiin yleisesikuntaupseeriksi Pääesikunnan operatiiviseen osastoon sekä

sieltä järjestelytoimiston päälliköksi 3.Divisioonan esikuntaan Kouvolaan. Alpo Kantolan kykyjä tarvittiin myös Sotakorkeakoulun opettajana vuosina 1966–1969. Hän hankki kokemusta myös kansainvälisissä tehtävissä, palveltuaan Kyproksella YK:n rauhanturvajoukoissa sekä vuosina 1969–1972 sotilasasiamiehenä Varsovassa ja Bukarestissa. Toimittuaan vielä Kotkan Rannikkopatteriston komentajana Alpo Kantola ylennettiin vuonna 1974 evers-tiksi ja määrättiin Pääesikunnan operatiivisen osaston päälliköksi sekä vuonna 1976 rannikkotykistön tarkastajaksi.

Alpo Kantolan monipuolinen ja ansiokas upseerinura huipentui tärkeään Puolustusvoimien huoltopäällikön tehtävään vuonna 1979, jota hän kenraalimajurina hoiti aina vuoteen 1984 saakka. Tunnustukseksi työstään Alpo Kantola ylennettiin ennen eläkkeelle siirtymistään vielä kenraaliluutnantiksi.

Alpo Kantolan ura osoittaa, että hän oli etevä ja tarmokas upseeri. Johtajana ja esimiehenä hän oli rehti, vaativa ja tarvittaessa tiukkakin, mutta alaisiaan aina myötälävästi ymmärtävä. Esimiehiään ja työtovereitaan kohtaan Alpo Kantola oli erittäin lojaali ja luotettava. Hän oli luonteeltaan huumorintajui-nen sekä elämää usein sarkastisesti havainnoi-va. Alpo Kantolalla oli myös taiteellista ja muuta luovaa lahjakkuutta. Hän ikuisti saaris-tomaisemia väreihin kankaalle sekä somisti kesäasuntoaan monin tavoin. Kurssitoverina ja ystävänä Alpo Kantola oli kanssaihmisistä parhaimpia. Häntä kaipaavat puolison, lasten ja lastenlasten ohella lukuisat ystävät ja työtoverit.

Rannikon puolustajien muistoissa kenraali-luutnantti Alpo Kantolan kuva säilyy kirkkaana.

Ystävä ja kadettitoveri Jaakko Valtanen

YE.EVERSTI FIL.TOHTORI hc. KEIJO JOHANNES MIKOLA KUOLLUT

Yksi maamme huomattavimmista johtavista sotahistorian tutkijoista ja kirjoittajista, yleisesikuntaeversti filosofian tohtori hc. Keijo Johannes Mikola kuoli 8.6.2001 Marian sairaalassa Helsingissä 91 vuotiaana. Mikola oli syntynyt Jyväskylässä 21.11.1909. Hän tuli ylioppilaaksi Jyväskylän Lyseosta keväällä 1928.

Toiminta Jyväskylän suojeluskunnan riveissä vuodesta 1925 valmensi Mikolaa aktiiviupseerin uralle ja matematiikan harrastus avasi teitä rannikkotykistöön. Hän valmistui aktiiviupseeriksi rannikkotykistön kadettikurssi kahdelta 1930. Kapteenikurssin hän suoritti 1938 ja yleisesikuntaupseerin tutkinnon Sotakorkeakoulun yleisellä osastolla 1946.

Joukko-osastopalveluksesta mainittakoon vuodet nuorempana upseerina RT 2:ssa ja 2.Er. Pstossa sekä linnakkeen päällikkönä RT 1:ssä. Merivoimien esikunnassa hän oli aluksi toimituspseerina ja linnakkepalvelun jälkeen 1940–1947 toimisto- ja osastopäällikkönä.

Sotakorkeakoulun jälkeen Mikolasta tuli vuosiksi 1948–1958 korkeakoulun sotahistorian ja strategian opettaja. Julkisuudessa näkyviä tuloksia Mikola saavutti 1958–1969 Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen johtajana, jolloin laitokseen perustettiin strategian toimisto. Tänä aikana valmistui myös Sotahistorian toimiston tutkima ja kirjoittama 10-osainen, 5500 sivun laajuinen Jatkosodan historia ”Suomen Sota 1941–1945”. Tämän lisäksi 1959 julkaistiin varusmiehille ja varusmiesten omaisille tarkoitettu kuvateos ”Suomen puolustusvoimat ennen ja nyt”. Kun näihin teoksiin sisältyi tai liittyi

runsaasti Mikolan korkeatasoisia kirjoituksia, hänestä tuli suosittu esitelmäsihtäjä sekä radio- ja televisioesiintyjä.

Mikola toimi 1958–1960 ”Kylkraudan” päätoimittajana ja 1959–1985 ”Sotilasaikakaus-lehden” neuvottelukunnan jäsenenä. Hän tuli tunnetuksi lehden kirjallisuuden arvostelujen käynnistäjänä, joka arvostelusta huolimatta ylläpiti tarvittaessa kriittisen kantansa. Taitavana stilistinä hän onnistui arvosteluissaan yleensä erinomaisesti.

Erilaiset sotahistoriaa sivuavat liitot, yhdistykset ja seurat ovat käyttäneet hyväkseen Mikolan asiantuntemusta. Hän on ollut 1950–1970 luvuilla mm. Sotatieteellisen seuran hallituksen jäsen, varapuheenjohtaja ja puheenjohtaja, Sotahistoriallisen seuran hallituksen puheenjohtaja, Kansainvälisen sotahistoriallisen seuran varapuheenjohtaja ja Kadettisäätiön arvostelulautakunnan puheenjohtaja. Hänet on kutsuttu Sotatieteellisen seuran ja Sotahistoriallisen seuran kunniajäseneksi.

Rannikkotykistön Upseeriyhdistyksen johtokunnan jäsenenä Mikola toimi 1955 ja 1959–1962. Hänet on palkittu RtUY:n kultaisella ansiomerkillä nro 11.

Kunniamerkkien pitkä rivi, jossa korkeimpana on VR 1 mk. rauhan ajan ansioista, kertoo puolustusvoimien ja suomalaisen yhteiskunnan eversti Mikolan elämäntyölle osoittamasta arvostuksesta. Filosofian tohtori hc.-arvo on Helsingin Yliopiston ”arvosana” Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen eversti Mikolan johdolla tehdyille Suomen sotia koskevalle tutkimustyölle.

Kirjoittaja on Mikolan entinen oppilas ja alainen, eversti Vilho Tervasmäki

Yleisesikuntaeversti NIILO LAPPALAINEN Pataljoonan komentaja ja kirjailija

Eversti Niilo Lappalainen on poissa. Hän kuoli 17.07.2001 Helsingissä. Hän oli syntynyt Heinjoella luovutetussa Karjalassa 22.11.1927. Evakkoon lähteneen Niilo Lappalaisen sotilasura alkoi nuorena, hänen toimiessaan jatkosodassa 13-vuotiaana lähettinä. Niilo Lappalainen valmistui kadettikoulusta jalkaväkipseeriksi 1948 ja suoritti 1959 yleisesikuntaupseerin tutkinnon Sotakorkeakoulussa.

Palveltuaan aluksi kymmenen vuotta pääesikunnassa, hän siirtyi Rannikkojääkäripataljoonan komentajaksi 24.07.1970, missä hän toimi 25.08.1972 saakka. Komentajakautensa jälkeen hän oli esikuntatehtävissä Kaakkois-Suomen sotilasläänin esikunnassa. Aktiiviuran sa hän päätti 1980 pääesikunnan järjestelyosaston päällikön tehtävistä, mistä hän siirtyi reserviin.

Niilo Lappalaisen kykyjä hyödynnettiin myös muillakin aloilla. Hän toimi muun muassa eri järjestöjen luottamustehtävissä. Hän oli Sotatieteellinen seuran, Kadettikunnan, Upseeriliiton ja Jalkaväen Säätiön hallituksissa ja Rannikkojääkärimitalin veljeskunnan suurmestarina.

Eläkkeelle siirryttyään Niilo Lappalainen syventyi sotahistoriaan kirjoittaen useita kirjoja joiden taustana oli autenttiset haastattelut. Hänen kynästään on myös toteutunut Rannikkojääkäripataljoonan historia 1960–1985 sekä pataljoonan perinnetaisteluista kertova sotapäi-

väkirjan omainen, yksityiskohtainen Veren kostuttamat saaret -kirja. Kirja kertoo Teikarin–Melansaaren taisteluista kesällä 1944. Tämä kirja on kulunut monen veteraanin ja myös nuoremman rannikkojääkäriin käsissä. Kirja kertoo koruttomasti sodan kurimuksista kun vesistö on joka puolella ja ylivoimainen vihollinen hyökkää puolustajien saarelle. Veren kostuttamat saaret -kirja on kirjoitettu niiden miesten työn kunnioittamiseksi, jotka Teikarin ja Melansaaren taisteluissa katkaisivat vihollisen ylivoimaisen hyökkäyksen kärjen yrittäessä tunkeutua Viipurinlahden yli joukkojemme selustaan. Tämän kirjan eversti Niilo Lappalainen kirjoitti vuonna 1983.

Niilo Lappalaisen sotahistorian tuntemusta hyödynnettiin myös sotahistoriallisilla matkoilla mm. Rannikkojääkärikilta ry:n ja Teikarin Taistelijoitten Teikarin saaren matkalla kesällä 1991. Niilo Lappalaisen kirjat saivat julkista tunnustusta. Yksi tunnustus hänen kirjalliselle työlleen oli toisen luokan Vapaudenristi. Myös Rannikkojääkärikilta ry myönsi hänelle killan kultaisen Rannikkojääkärimitalin 1994.

Niilo Lappalainen tunnettiin vaatimattomana luotettavana ja itseään korostamattomana upseerina jolla oli syvä isänmaan rakkaus sekä pyyteetön velvollisuudentunto.

Teikarin Taistelijat ja Rannikkojääkärikilta ry kunnioittaa Niilo Lappalaisen elämäntyötä.

Viljo Lehtonen

Rannikkojääkärikilta ry:n varapuheenjohtaja

Jospa sittenkin ...

Parhailaan on menossa upseerikoulutuksen uudistuksen toteuttaminen. Lienee paikallaan tässä yhteydessä tarkastella aikaisempaa koulutusta.

Timo Liene käsittelee kesälä 2000 ilmestyneessä julkaisussaan "Käsi vallan kahvassa" suomalaisen upseerikoulutuksen historiaa. Hän ottaa lähtökohdakseen Yrjö Maunu Sprengtportenin vuonna 1780 aikaansaaman Haapaniemen Sotakoulun. Liene (2000, 14) toteaa, että kouluun pääsi 13–15 vuotiaana, jos oli aatelinuorukainen. Sotakoulun ovet avautuivat, mikäli pääsykokeessa osasi riittävästi katekismusta, sisälukutaitoa, kirjoitustaitoa ja laskentaa. Sotakoulussa opetettiin linnoitustaitoa, tykistöoppia, kaunokirjoitusta, moraalista, historiaa, maantiedettä, ranskaa, saksaa ja venäjää sekä ratsastusta ja miekkailua. Opetuskielenä oli ruotsinkieli.

Oppilaat saatettiin komentaa kesken opintojensa rintamalle. Näin tapahtui vuonna 1788.

Tarkastellaanpa hieman siviilipuolen koulutusta. Suomen koululaitoksen historian voidaan katsoa alkavan keskiajan luostareista. Näiden rinnalle kehittyi myöhemmin Turun tuomiokirkon katedraaliskoulu sekä eräät kaupunkikoulut. Vuoden 1571 kirkkojärjestys uusittiin jo vuonna 1611. Uusi koululaki annettiin vuonna 1649, joka uusittiin vuonna 1693. Vuonna 1807 uusi koululaki ei ehtinyt tulla voimaan Suomessa, ja Suomessa seurattiin vuoden 1724 koululakia aina vuoteen 1843 saakka. Reformaation seurauksena kir-

kolla ei ollut enää varaa lähettää opiskelijoita ulkomaille. Upsalan kokouksessa päädyttiin yliopiston perustamiseen. Näin entinen katolinen Upsalan yliopisto aloitti uudelleen toimintansa vuonna 1595.

Aluksi ajateltiin, että yksi yliopisto riittäisi koko silloiseen valtakuntaan, koska Ruotsi-Suomeen luotiin 1620- ja 1630-luvulla "kattava lukiojärjestelmä". Tässä yhteydessä Tarton (1632) ja Turun (1640) lukiot korotettiin itsenäisiksi yliopistoiksi ja tasa-veroiseksi Upsalan yliopiston kanssa.

Turussa ollut lukiokoulutus siirrettiin Viipuriin ja sieltä myöhemmin Porvooseen. Turun lukio, kuten aikaisempi katedraaliskoulu, palveli lähinnä kirkollista tarvetta. Oppilaat valmistuivat papin tehtäviin. Eniten opiskeltiin teologiaa, myös latinan ja kreikan kielen opiskelu palveli kirkollista tehtävää. Lukio oli latinankielinen pappissemiinaari. Myöhemminkin lukioita järjesteltiin niin, että papin viran saattoi saada ilman yliopistollisia opintoja. Pappiskoulutus säilyi Suomen itäisen hiippakunnan lukiossa (Viipuri→Porvoo) aina vuoteen 1846 saakka, jolloin yliopisto sai yksinoikeuden pappiskoulutukseen.

Tutkinnot, luokalta siirrot, loma-ajat ja kurinpito oli Turun lukiossa järjestetty samalla tavalla kuin emämaassa Ruotsissa. Suomea koski myös vuoden 1649 koulujärjestys. Se säilytti totutun kolmijaon: ala-alkeiskoulut eli pedagogiot, triviaalikoulut ja lukiot sekä akatemit.

Lukio, jonka pohjakouluna

oli triviaalikoulu, jaettiin neljään yksivuotiseen luokkaan.

Lukiossa oli seitsemän lehtoria, kaksi teologiassa, yksi logiikassa ja fysiikassa, yksi retorikassa, yksi historiassa ja runoudessa, yksi kreikan kielessä ja yksi matematiikassa. Lehtoreiden lisäksi oli kaksi apulaista ja kaksi avustavaa virkamiestä. Äidinkielen lisäksi klassisilla kielillä, erityisesti latinalla, oli ylemmillä asteilla hallitseva asema.

Pietari Brahen aktiivisuudesta saatiin aikaan Turun yliopiston perustaminen vuonna 1640. Professoreita nimitettiin jo vuonna 1639. Yliopisto saatiin muuttamalla Turun vuonna 1630 perustettu lukio yliopistoksi ja perustamalla uusi lukio Viipuriin. Lukiota muuttuessa yliopistoksi perustettiin kaksi uutta tiedekuntaa: juridinen ja lääketieteellinen.

Aatelinen ja muu "nobles" pääsi yliopistoon pelkästään ilmoittautumalla. Tätä oikeutta käytettiin myös väärin, sillä jo neljän-viiden vuoden iässä hankittiin lapsille ylioppilaskirje eli oikeus opiskella yliopistossa. Upsalan yliopiston vuoden 1655 säädöksissä oli otettu huomioon myös "lapsiylioppilaat", sillä heitä kehoitettiin pysymään totuudessa, käymään jumalanpalveluksessa, välttämään kujeita sekä tottelemaan pappeja ja professoreja.

Aatelisilla oli 1600-luvulla oma koulutuksensa yliopistossa. Heitä opetettiin ratsastuksessa, tanssissa, miekkailussa, ranskan sekä italian kielessä. Yliopisto oli halukas ottamaan aatelist oppilaiksi, koska haluttiin noudattaa kansainvälistä mallia. Yliopiston

pöytäkirjaan on merkitty 22.10.1674 kanslerin esitys, jonka mukaan monsieur Anders Kees tuli yliopistoon miekkailun opettajaksi. Aatelisylioppilailla oli korkea asema. Akateemisissa kulkeissa he olivat heti varakanslerin jälkeen ennen muita ylioppilaita.

Vuonna 1640 on yliopiston matrikkeliin kirjattu vuonna 1625 syntynyt Henric Flemingius. Hän oli ylioppilas 9.10.1641 Leydenissä, myöhemmin vuonna 1661 Porin rykmentin eversti. Hän kuoli vuonna 1697 kenraalimajurina. Edelleen kirjoitautui vuonna 1621 syntynyt everstin poika Gustaf Horn, joka oli Pohjanmaan rykmentin eversti ja Haapaniemen isäntä. Hän kuoli vuonna 1673. Gustaf Horn oli kreivi Arvid Bernhard Hornin isä. Saman vuonna kirjoitautui myös Vaasan pormestarin poika Klas Fägerhorn, joka oli myöhemmin majuri. Seuraavana lukuvuonna on kirjoitautunut mm. Christiern. Mauriti Horn, joka kaatui vuonna 1656 everstiluutnanttina. Vuosien 1643–1649 kirjoitautuneista voidaan mainita kaksi aatelisnuorkaista eli Axel Stålmarm sekä hänen veljensä Erik, joka kirjoitautui samana vuonna 15 vuotiaana. Aatelisten erivapaus mahdollisti Joh. Gyllenfloeghin kirjoitautumisen vain 8 vuotiaana lukuvuonna 1647–48.

Seuraavinakin lukuvuosina jatkuu nuorten säätyläisten kirjoitautuminen. Useat nimet

esiintyvät toistuvasti Suomen historiassa. Esimerkkinä voidaan mainita seuraavat: Stålhanske, Pistolhjelms, Bockius (6 vuotiaana), Carpelan (11 vuotiaana), Terserus (10 vuotiaana), Gyllenstolpe (10 vuotiaana), Krabbe (11 vuotiaana), Wassenius eli Lagermark (8 vuotiaana) ja Lietz (11 vuotiaana).

Jo näillä muutamalla esimerkillä voidaan todeta, että upseerikoulutuksen juuret ovat myös Åbo Akademiassa. Myöhemmin sotien aikana monia opiskelijoita kehoitettiin siirtymään sotilaan tehtäviin. Varmaan tarkempi tutkimus voi osoittaa edellisen tulkinnan oikeaksi. Näin ollen sulkeutuisi rengas eli Maanpuolustuskorkeakoulun perinteet voidaan ylemmän upseeriston osalta laskea alkavan Suomessa vuonna 1640 perustetusta Åbo Akademiasta.

Historian alkutaival on samanlainen myös Norjassa. Siellä vanhimmat katedraalikoulut (Nidarø, Bergen ja Oslo) on perustettu 1200-luvun puolivälissä. Norjassa olleista luostarikouluista ei ole tietoa, mutta on luultavaa, että niitä olisi ollut.

Kun yliopistoliike 1300-luvulla sai alkunsa hakeutuivat mm. norjalaiset täydentämään opintojaan Pariisiin Sorbonneen, Italian Bolognaan, Orléaniin, Ison-Britannian Cambridgeen ja Skotlantin St Andrews. Myöhemmin hakeutuivat norjalaiset

tavallisesti Rostockin taikka Kööpenhaminan yliopistoon, jossa 1500-luvulla piti opiskella ennen siirtymistä muihin ulkomaisiin yliopistoihin.

Norjan kuuluminen vuodesta 1319 Tanskan ja Ruotsin unioniin johti siihen, että yliopisto perustettiin Osloon vasta vuonna 1811. Norjassa oli kuitenkin jo vuodesta 1750 Den frie mathematiske skole, joka perustettiin sotamarsalkka Hans Jacob Arnoldtin esityksestä kouluttamaan upseereita Norjan armeijaan. Tanskan kuningas Fredrik V hyväksyi koulun perustamisen 16. joulukuuta 1750. Koulu, joka toimi Kristianissa (Oslo), antoi tuolloin ylintä opetusta Norjassa. Keväällä 1751 ensimmäiset kolme opettajaa otti vastaan 35 opiskelijaa, joista kolmen vuoden koulutuksen jälkeen valmistui 16. Opetusta annettiin kuutena päivänä viikossa päivittäin kahdeksan tuntia.

Opetusaineina olivat matemaatiikka, linnoittaminen, tykistöoppi, piirustus, tanssi ja miekkailu. Koulu jatkoi myöhemmin (1798) nimellä Det norske mitaire Institut ja edelleen vuodesta 1804 Det Kongelige Norske Land Cadet Corps. Vuodesta 1820 koulun nimenä Den kongelig norske Krigsskole. Nykyään koulussa on myös naispuolisia opiskelijoita. Norjan korkeakoulun juuret olisivat puolestaan taas sotakoulussa.
Jan Fish

Ole oman laskusi herra.

Onko itsepäinen ja kurittomasti käyttäytyvä puhelinlasku ollut sinun tai läheisesi ongelma? Saanemme huojentaa mieltäsi kahdella uutuustuotteella.

Saldomuistutus muistuttaa kohteliaasti silloin kun itse määrittelemäsi saldoraja on ylittymässä. Saldorajoitus menee hieman pidemmälle, eli liittymällä ei voi enää soittaa tai lähettää tekstiviestejä, mikäli annettu raja täyttyy. Rajoja voit muuttaa 50 markan portaissa.

Molempien palvelujen avaaminen onnistuu nettiosoitteessa www.radiolinja.fi, Radiolinjan edustajan luona tai puhelimitse numerossa 0800 95050.

Koululaiva, fregatti Matti Kurki.

MATTI KURKI

Koululaivakysymys, aluksen hankinta ja nouto sekä liittäminen koulutusjärjestelmään

Teksti ja kuvat AARNO KOIVISTO

Laivastovaltioiden merivoimiin kuuluu erityisiä koululaivoja tai koululaiva, laivaston normaalista toiminta- ja valmiusorganisaatiosta enemmän tai vähemmän irrallaan oleva yksikkö. Koululaiva voi ottaa laivakoulutukseen merisotakoulujen tai koulutuskeskusten kursseja taikka koulutusryhmiä, ao laitosten oppisuunnitelmiin sopeutuvasti. Koululaivalla on normaalin ylläpidon ja kulun edellyttämä perushenkilökunta, joka yleensä myös toimii kouluttajina. Alukselle tulevien koulutusryhmien mukana voi seurata hallinnollisia esimiehiä, ”oppijaksojen päälliköitä” sekä muuta kouluttajavahvennusta.

Silloinen ylliluutnantti Aarno Koivisto palveli KL Matti Kurjella v 1962, laivan 1.tykitöupseerina, osallistuen ko vuoden keväällä aluksen vastaanotto- ja noutokomenukseen Englannista. Kirjoitus on osa hänen esityksestään Helsingin laivastokillan kokouksessa 8.3.2001. Kuvassa ylliluutnantti Koivisto Matti Kurjen komentosillalla.

Kaksoisroolin toinen puoli – taistelualus

Tiheistä miehistöjen vaihdoista sekä vaihtelevista vahvuuksista johtuen koululaiva ei koulutusroolissaan juurikaan voi saavuttaa täyttä taisteluvälmäyttä. Pienen laivaston koululaivan on kuitenkin toisena roolinaan oltava taistelualus ja valmiusmiehistöllään saatettavissa operatiiviseen valmiuteen. Nykyisen miina/koululaiva Pohjanmaan kuuluminen Suomenlahden meripuolustusalueen 5. Miinalaivueeseen painottaa operatiivista roolia. Koululaivan entinen alustus Merisotakoululle taas painotti voimakkaammin sen oppilaitokseen integroi-

tua koulutusroolia.

Koululaivan tulee alustyyppiltään, laiva-, koneisto-, valvonta-, taistelunjohto- ja asejärjestelmiltään sopeutua asiakkaanaan olevien merivoimien koulutukseen, siis kaluston tulee olla samoja tyyppisiä ja malleja. Tämän haluan heti tuoda esiin, kun jäljempänä tarkastelen fregatti Porlock Bayn silloista hankintaa ja soveltuvuutta tarpeisiimme, sen korvattua ohjelmissa pitkään olleen kotimaisen koululaivan.

Uusi vai vähän käytetty?

Yleisessä tiedossa tunnetuin koululaivamme on kiistatta vuonna 1930 Saksasta hankittu purjekoululaiva, fregatti Oldenburg, alkuaan ranskalainen Laennec, joka meillä sai nimen Suomen Joutsen. Vuosina 1931–39 Suomen Joutsen teki kahdeksan kaukopurjehdusta, joista pisin oli lähes yhdeksän kuukauden mittainen. Vielä sotien jälkeen ehdotettiin, että alus lähtisi Itämeren ulkopuolelle talvikaudeksi 1948–49, mutta matka peruuntui Tasavallan Presidentin epäilykseen ”näin komean laivan ulkomaanpurjehduksen vaikeuttavan vireillä olleita valtion lainahankkeita”. Vielä 1953 tutkittiin aluksen peruskorjausmahdollisuutta, mutta sitä ei enää pidetty perusteltuna.

Merivoimat päätyi tämän jälkeen suunnittelemaan kotimaista konevoimaista koululaivaa ja tällöin samalla myös kartoittamaan ulkomaisen käytetyn sotalaivan hankintavaihtoehtoa väliaikaisratkaisuna, käyttäen Suomen Joutsenta vaihtobjektina. Norjassa olikin myytävänä v 1942 valmis-

tunut 1200 tn:n Flower luokan korvetti Nordkyn. Laivan hinta olisi ollut hieman alhaisempi kuin Suomen Joutsenesta ulkomailta saatu tarjoushinta. Valtioneuvosto jo hyväksyi kaupan, mutta esittelylistan vuodetua lehdistölle maksoi norjalainen valaanpyyntiyhtiö laivasta muuttaman kruunun suomalaista tarjousta enemmän.

Syksyllä 1955 jätettiin hallituksen vastattavaksi kysymys: ”Onko Hallitus tietoinen siitä, että laivastomme tarvitsee mitä pikimmin koululaivan ja jos on, mihin toimenpiteisiin Hallitus aikoo ryhtyä Suomen Joutsenen saamiseksi tähän tarkoitukseen?” Kuultuaan asiassa merivoimien komentajaa puolustusministeri Emil Skog totesi vastauksessaan, että erityisen koululaivan tarpeellisuudesta ollaan yksimielisiä, mutta hän mainitsi Suomen Joutsenen olevan sopimattoman korkean ikänsä ja korjauskustannustensa takia ja siitäkin syystä, että koulutusvaatimukset ovat teknisen kehityksen myötä muuttuneet. Hän ilmoitti lisäksi, että valmistavat suunnitelmat koneellisen koululaivan hankkimiseksi on tehty ja että hankintaan ryhdyttäneen mahdollisesti jo vuosina 1956–57”.

Matti Kurki oli varsin monipuolisesti aseistettu, toki brittiläisin järjestelmin, kuvassa keulan Vickers'it ja sähkösuunnattavat Kanadassa valmistetut 40 mm Boforsit

Second hand sopivan hintainen

Vuoden 1959 ns. H-ohjelmaan sisältyi jälleen ajatus kotimaisen koululaivan rakentamiseksi ja vuoden 1960 budjetissa oli tarjotukseen jo rahoitusta. Suunnitelmissa oli noin 1080 tonnin avomeri- ja kelirikkokykyinen fregatti-korvetti -lk:n alus. Kotimainen koululaiva kuitenkin taktikoitiin pois varsin monien, farsin piirteitäkin sisältäneiden tapahtumien jälkeen vuosina 1960–61. Hanke kaatui paljolti siihen, että valtiolta työllisyys-syistä edellytti tilauksen tekemistä kotimaiselta telakalta, jolla ei ollut tarvittavaa suunnittelu- ja suorituskykyä.

Merivoimien esikunnalle oli toistuvasti suositeltu halvempaan vanhan sotalaivan ostamista ulkomailta, koska koululaiva muka ei nostaisi puolustusvälmäyttä. Myyntilistoilla oli II :n maailmansodan jäämistönä runsaasti vanhoja aluksia, mm sodan aikana suurina sarjoina rakennettuja Bay-, Loch-, ja River-luokan fregatteja. Merivoimat ei ollut kiinnostunut näistä hylkäämistään odottavista laivoista vanhoine järjestelmineen, jotka poikkesivat käytössämme olevista taikka hankittavaksi suunnitelluista.

Uusi laiva tietenkin olisi ollut hinnaltaan toista luokkaa kuin second hand-alus. Kuitenkin käyttökustannukset olisivat aikojen kuluessa taasoittaneet hinnaneroa ja olosuhteisiimme suunniteltu koululaiva myös taistelualusroolissa olisi ollut tehokkaampi. Myös olisi kotimaisen laivasteollisuuden rakentama laiva ollut lipunnäyttäjänä sopivin.

Kun saatiin tietää, että Englannissa Devonportin laivas-

toasemalla, Plymouth'issa oli koipussisäilytyksessä hyväkuntoinen, sodan loppuvaiheessa valmistunut fregatti Porlock Bay, kävi merivoimien komentaja tarkastamassa aluksen USA:han suuntautuneeseen vierailumatkaansa liittyen keväällä 1961. Laiva osoittautui hyväkuntoiseksi ja merikelpoiseksi, mutta jo mainituista heikon soveltuvuuden syistä ei hän voinut puoltaa sen hankintaa. Todettakoon vielä, että alusta ei korjaustoimenpiteelläkään olisi saatu jääkelpoiseksi ja että se myös syväykseltään ja merenkulkujärjestelmältään oli saaristoväylille huonosti sopiva. Kotimaasta oli ensi tilassa tilattava koululaiva, jota eduskunnankin päätös edellytti.

Kun kotimaisen koululaivan täydellinen suunnitteluaineisto ja telakoiden uudet tarjoukset esiteltiin puolustusministerin hyväksyttäväksi 11.9.1961 ilmeni, että ministeriö oli sillä välin muuttanut suunnitelmia, etukäteen kuulematta tai edes informoimatta puolustusvoimien ja merivoimien komentajia. Seuraavana päivänä julkaistussa hallituksen budjettiesityksessä eduskunnalle, vuodelle 1962 ehdotettiin, että koululaivan rakentamiseen jo myönnettyillä varoilla saataisiin ostaa Englannista valmiusvarastoitu fregattityyppinen alus, joka soveltuisi väliaikaiseksi koulutusluksiksi ja sen jälkeen emäläiväksi. Asiaa perusteltiin sillä, että "koululaivan suunnittelu oli osoittautunut odotettua vaikeammaksi ja aikaa vieväksi ja kun merivoimien koulutustarpeilla oli kiire ja laivanrakennusteollisuudessa korkeasuhdanne, oli kotimaisen koululaivan rakenteillepinoa siirrettävä vuoteen 1963".

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen ja fregatti Porlock Bay hankittiin merivoimillemme "väliaikaiseksi" koululaivaksi ja noudettiin Englannista keväällä 1962.

Matti Kurki sai Helsinkiin saapueensa juhlanan vastaanoton

Koululaiva Matti Kurjen vastaanotto ja nouto Suomeen 16.3.-25.4.1962.

Koululaivan vastaanottoon ja Suomeen purjehdukseen koottiin mittavat henkilöresurssit. Pääosa komennetuista oli laivalle myös ensimmäiseksi henkilökunnaksi jäävää väkeä. Mukana oli myös Merivoimien esikunnasta ja laivastoasemilta eri alojen johtoa ja asiantuntijoita, vahvennuksena laivaan perehtymiseen sekä osallistujina englantilaisten antamaan koulutukseen.

Henkilöstöerät koottiin Pansiossa ja lennätettiin ilmavoimien DC 3 koneellisina, aikautettuina viiteen matkustuserään. Ensimmäisessä erässä, 16. maaliskuuta lensivät koululaivan päällikkö, komkapt (sittemmin kom) Matts Wikberg sekä I upseeri, kaptil Antonio Velheim. Toinen kuljetus, johon kirjoittajakin kuului, lensi Turusta Exeteriin 18.3. Matka kolmella välilaskulla vei aamuvarhaisesta iltamyöhään. Erässä matkustivat mm ylil Onni Riisio, talouspäällikkö, sotekn Ville Myntti, konepäällikkö, inskaptl Vilho Aho ja sotekn Raimo Irla tutka- ja teleala, sotilasmestarit K Ala-Prinkkilä ja M Helminen, koneala sekä O Ni-

kander, tutka sekä eri alojen vanhempaa alipäällystystä. Tällöin matkusti myös Merivoimien esikunnasta asiantuntijoita, mm komkapt Kauko Konttinen sukellusveneenotorjuntaeksperttinä. Hän ja ylil M Pirhonen osallistuivat erityiselle suto-kurssille. Seuraavissa erissä tuli lisää eri alojen henkilöstöä, myös värvättyä ja asevelvollista miehistöä. Merikadettikurssi 32:n laivostolinja, ylil Pertti Vuorisen johdolla, mm kadkers Sakari Visa, sittemmin merivoimien komentaja, saapui 5.erässä, 18.4., osallistuen aluksen kotiin purjehdukseen. Loppuvaiheessa saapui myös komentaja Olavi Haikala, merivoimien taisteluvälinpäällikkö, joka luovutuseremoniassa otti laivan vastaan merivoimillemme.

Ulos koipussista

Ensimmäiset kaksi viikkoa asuimme Devonportin laivastoaseman, HMS Drake'n majoi-tushotellissa. Elävästi muistan, kuinka "vaikuttavalta" fregatti näytti, kun ensimmäisen kerran tulimme laivalle. Paikat oli kesto-säilytöy umpeen, mm tähtäimet ja konetykit lasikuitukuoren sisällä. Laivan kannet olivat punaisiksi maalatut Muutama ensimmäinen päivä meni, muiden toimien

ohella, että oppi liikkumaan ja suunnistamaan kookkaassa ja sokkeloisessa aluksessa. Fregatille muuttaessamme 2.4. kesto-säilytys oli purettu, sähköt ja lämmöt saatu päälle sekä järjestelmät käyntiin.

Englantilaiset kouluttajat ja materiaalin luovuttajat olivat alijensa eksperttejä, arvoltaan LCDR - SLT, osa nykyisiä vanhempia opistoupseereitamme vastaavia. Alusta alkaen oli myös mukana englantilainen yhteysupseerimme, suomenkielinen taitoinen LCDR Robin Booth, joka sitten seurasi laivan mukana Suomeen ja viipyi täällä vielä noin viikon. Robin ja vaimonsa Mary olivat aikanaan maassamme asu- en opiskelleet suomea Helsingin yliopistossa.

Allekirjoittaneen päivät sujui- vat laivan tykistöjärjestelmän vastaanotossa, opiskelussa sekä järjestelmien käynnistämässä ja ammunnoissa, yhdessä englantilaisten kanssa. Myös toimim tul- kina kiertäen koulutusryhmästä toiseen. Englannin taito henkilös- töllämme ei silloin vielä ollut niin yleistä kuin nykyään.

Silloisen aliluutnantti Aarni Lehden (saapui 4.erässä, 4.4.) kanssa ryhdyimme sitten eräänä iltana laivan upseerimessin pöy- dän ääressä "historialliseen työ- hön", laatimaan suurelle plakaa- tille jakokirjaa sekä tehtäväkort- teja täysvavuudelle (10 upseu, 30 alipääl. ja 100 mieh.). Jako- kirjan laadimme panssarilaiva- käytännön mukaisesti neljänne- jaolle. Menettely teki silloisen asiakirjan soveltamisen joustavaksi ajatellen koululaivaroolin vaihtuvia vahvuuksia ja koulutus- ryhmiä.

"Grand Old Lady" laineilla

Koeajot toteutettiin Devonportin edustan merialueella 4.-12.4. Ensimmäisen koeajomme aikana oli tuulta 8 Bf. Merellä tunsin, että kantapäiden alla oli todella avo- merilaiva. Olihan "vanhan lady'n"

uppouma 1580/2600 tonnia, pi- tuus 94 m (vrt panssarilaivat) ja syväystä lähes 4 metriä.. Aseistus oli varsin voimakas, tykistö: 2kpl 2-100 V, 2 kpl 2-40 B, 2 kpl 40 B ja 2 kpl 20 M, suto- aseistuksena Hedgehog, Siili SAH sekä syvyyspommien heitti- met ja pudottimet peräkannella.

Koneistona olivat mäntähöy- rykoneet 2x2750 hv, maksimino- peus 19,5 s, joka muistaakseni koeajoissa saavutettiin. Polttoai- nesäiliöt, 724 tonnia öljyä mah- dollistivat edestakaisen Atlantin ylityksen ilman tankkausta. Lai- van peräosan täytti hyvin varus- tettu laivakalusto-varaosavarasto, "naval store", pitkäaikaistakin tu- kikohdista etäällä operointia var- ten. Suomeen tultua tavarain pää- osa siirrettiin merivoimien varus- toihin.

Merenkulkututkan lisäksi oli valvontatutka sekä tulenjohtotut- ka, jonka harava-antenni oli 100mm tykistö (stabiloimatto- man) keskustähtäimen yhteydes- sä. Tykistökeskus oli sähköme- kaaninen. Silloin jo pahasti van- hentuneessa järjestelmässä mitat olivat anglosaksisia jaardeja jne, joten jonkinverran jouduimme tempuillemaan muuntotaulukoi- den ja laskutikunkin kanssa.. Ampumatarvikkeet olivat moni- puoliset, mm päätykistölle myös valaisummuksia. Sadan millin keulajaos oli varustettu valaisura- kettien lähtökiskoilla. Ammunnat laivan tykistöllä tietenkin olivat mielenkiintoisia ja tuloksellisia- kin, kun vertailukohtana oli sii- henastinen puppäälavastomme Obuhov-tasoinen tykistö optisella mittauksella ja sähkömekaanisel- la matkellolla.

HMS Porlock Bay rakenneti- tiin II MS:n viimeisinä vuosina liittoutuneiden Atlantin saattueita suojaamaan ja liitettiin Royal Navy'yn 8.3.1946, eikä siis ehti- nyt mukaan sotatoimiin. Valmis- tumisensa jälkeen laiva ylitti At- lantin, mm Länsi-Intian saarille. Vuoden 1947 Porlock Bay seisoi Bermudalla ja palasi v -48 Eng- lantiin, Plymouth'iin, Devonpor-

tin satamaan ja liitettiin reservi- laivastoon. Vuosina 1956-57 oli alus uudelleen varustettu Hayesin telakalla ja kesto-säilytöy.

Kohti kotimaata

HMS Porlock Bay luovutettiin 19.4.1962 merivoimiemme hal- lintaan. Luovutus-, kaste- ja li- punvaihtotilaisuudessa Devon- portissa Iso-Britanniaa edusti (muistin mukaan) amiraali Char- les Madden, kotilaivaston ko- mentaja sekä Suomen valtiota suurlähettiläs Leo Tuominen, joka paljasti aluksen nimen, MATTI KURKI. Kyseessä oli laivastomme toinen Matti Kurki- niminen alus. Edellinen samanni- minen, samoinkuin sisarilaivansa Klas Horn, olivat Venäjän tsaarin laivaston 420 tn:n nopeita höyry- tykkiveneitä, vallankumouksen ja itsenäistymisemme kautta laivas- tollemme perittyjä.

Matti Kurjen päiväkäsky 1/62 toteaa 1§:ssään: Koululaiva Matti Kurki vastaanotettu Devonportis- sa 19.4.1962 aloittaen samalla kulkukautensa. Alus toimii kou- lulaivan tehtävissä merivoimien komentajan alaisena joukko- osastona.

Kotimatalla trimmattiin lai- vaa henkilöstöineen. Pohjanme- rellä koettiin pienoinen yllätys, kun laiva pysähtyi "timmin" päästyä laskemaan ja taisi siihen liittyä myös sähköjärjestelmän "black out". Merivahdissa jonkin verran jännitettiin, tulekohan se Kullenin niemi, Jyllannin poh- joiskärki, Pohjanmeren ylityksen jälkeen näkyviin. Valvontatutka- la niemi ensimmäisenä tuli ko- measti näkyviin.

Kotivesille saavuttiin 25.4. ja Uto sivuutettiin klo 1000. Meri- voimien komentaja sekä lehdis- tön edustajat nousivat laivaan Lohmissa klo 1200. Tulo kotisa- tamaan, Pansioon oli juhlava vas- taanottajineen, soittokuntineen, omaisineen. Helsingissä oli jär- jestetty nelipäiväinen laivan esit- tely poliittiselle ja puolustusvoi- mien johdolle, varuskunnan up-

seeristolle sekä yleisölle. Suomeen saavuttua laivan kirjoista poistui varsin paljon vastaanottohenkilöstöä; vastaavasti tuli uutta väkeä, mm I-upseeriksi kapl Veikko Väisänen sekä tykistödivisioonaan alil Seppo Lintula. Toni Veltheim jatkoi laivalla vielä syksyyn, nyt Merisotakoulun tehtävissä.

Jo saman vuoden syksyllä laiva teki ensimmäisen ulkomaan purjehduksensa vierailien Kööpenhaminassa 6.–10.9. sekä Gdyniassa Puolassa 11.–16.9.1962.

Naulatehdas hämmöttää

Ensimmäiset vuotensa, kesään 1964 asti, Matti Kurki tukeutui Turun laivastoasemaan sekä sen jälkeen Upinniemen lokakuuhun 1969 asti. Päiväkäsyt 5/30.9.1969 mainitsee 1§:ssä, silloisen päällikkönsä, komkapt Jorma Haapkyllän muotoilemana: ”Koululaiva Matti Kurki liitetään Merisotakoulun yhteyteen 1.10.1969 ja poistuu tällä johtosuhteiden muutoksella merivoimien joukko-osastojen rivistä, jossa laivastomme koululaiva on ollut jo 1930 luvun alusta lähtien”. Laiva siirtyi kotitukeutumiseen Suomenlinnaan, jonne sille myös rakennettiin diktaalilaituri vastapäätä Pikku Mustaa. Näin Kurki yhä paremmin liittyi Meri-

sotakoulun koulutusjärjestelmään.

Lähes jokaiseen Matti Kurjen purjehduskauteen sisältyi pitkäkö koulutuspurjehdus. Yli kymmenvuotisen koululaivakautensa aikana vv 1962–74 alus teki 14 ulkomaanpurjehdusta, näistä viisi valtamerille. Pisimmät ulkomaan purjehdukset olivat v 1967 viides matka, 83 vrk/12 000 mpk (Atlantin ylitys) ja v 1963 toinen matka, 56 vrk, 10 000 mpk. Matkoilta ovat muistoina mm laivalehden, Kurjen sulan numerot, Merisotakoulussa sidottuun asuun taltioituina.

Vuoden 1974 jälkeen Kurkea ei enää käytetty purjehtivana koululaivana vaan se palveli Suomenlinnassa Merisotakoulun kiinteänä harjoitusaluksena ja kurssien majoitustilana. Päätös laivan romuttamisesta tehtiin v 1975. Viimeiset kuukautensa se makasi Upinniemessä, jolloin evakuoitiin käyttökelpoinen ja museaaliesineistö, mm upseerimessi Merisotakouluun. Laivan hylkäys ja romuttaminen saivat suurenkin yleisen mielenkiintoa ja media noteerasi tapahtuman mm televisio-ohjelmalla. Kurjen poistuttua käytöstä palvelivat koululaivan ajoittaisina sijaisina laivaluokan taistelualukset, mm saattaja Hämeenmaa, kunnes mil/KL Pohjanmaa saatiin palvelukseen v 1979.

Muisto jää

Fregatti Matti Kurjen hankintaan johtanutta prosessia sekä laivan huonompaa soveltuvuutta koululaivaksemme voidaan arvostella. Todettakoon kuitenkin myönteisenä, että Matti Kurki täytti silloin pitkään viivästyneen koululaivahankkeen ja laivalla koulutettiin moniaat merisotilaspolvet. Tämä Englannista ostettu ylijäämäkoululaiva myös muodosti laiva- ja asetekniikassa sekä merisotilaskoulutuksessa väliläkin siirryttäessä ”puupääläivastosta” Uusimaa-luokkaan v 1964, Turunmaa-luokan tykkiveneisiin v 1969, vihdoinkin kotimaiseen koululaivaan, miinalaiva Pohjanmaahan v -79, nykypolven ohjusveneisiin 80- ja 90-luvuilla ja edelleen nyt rakenteilla olevaan laivue 2000:een.

Koululaiva, fregatti Matti Kurki purjehtii edelleen – muistoissamme!

LÄHTEITÄ

Suomen laivasto 1918–68, II osa Hki 1968.
Sotakoulu saarella. MeriSK:n toimituskunta 1985.
Leijonalippu merellä. Visa Auvinen. 1980
Matti Kurki. Päiväkäsyt ja kirjeenvaihto 1962–69. Sota-arkisto.
Freg Porlock Bay. Yleispiirustukset. HMS Hayes'n telakka. MerivE
Kirjoittajan aineistoa ja muistitietoa 1962–63.

System integration is one of our strong points

The ASRAD-R on the M113 chassis. The system can be installed on a range of tracked or wheeled carrier vehicles.

Our company has developed the new highly mobile ATLAS SHORT-RANGE AIR DEFENCE SYSTEM (ASRAD-R) together with BOFORS Missiles, Sweden.

The ASRAD-R air defence system is optimised for the protection of vital assets and troops. ASRAD-R defends against threats posed by low level fixed and rotary wing aircraft. The 3-dimensional radar from ERICSSON with integrated IFF has been combined with the weapon pedestal.

The search and acquisition radar allows the system to be operated fully autonomously, but it can also be used as part of a combined air defence unit. The pedestal carries four RBS 70 MK 2 missiles ready to fire. Additional missiles can be carried inside the vehicle. Also can the previous missiles generation be fired.

The ASRAD-R system core modules except of the RBS 70 specific parts are common with those being introduced into the German Army Air Defence Forces in the light mechanized Short Range Air Defence System (LeFlaSys).

The ASRAD-R system offers considerable affordability by delivering performance levels that meet or exceed those of similar systems but at a lower price.

STN ATLAS Elektronik GmbH

Sebaldsbrücker Heerstr. 235
D - 28305 Bremen, Germany
Phone.: + 49 (421) 457 - 0
e-mail:
land-and-airborne-systems@stn-atlas.de
http://www.stn-atlas.de

Bofors AB

S - 691 80 Karlskoga, Sweden
Phone: + 46 586 810 00
Fax: + 46 586 581 45
e-mail: rm@bofors.se

Oy Telva Ab
Särkiniementie 18, P.O.Box 9
FIN-00210 Helsinki
☎ +358 (0)9 5844 900
Fax +358 (0)9 5844 9191
www.telva.fi

**Kontiolahden
kunta**
www.kontiolahti.fi

VIRPINIEMEN LIIKUNTAOPISTO VIRPINIEMEN RETKEILYHOTELLI

Virpiniemi, 90820 Kello
Puh. (08) 561 4200, fax (08) 561 4224
www.virpiniemenliikuntaopisto.com

**HANGON KAUPUNKI
HANGÖ STAD**
www.hango.fi

ARKKITEHTITOIMISTO TÄHTI-SET OY
PYHÄJÄRVENKATU 1A 33200 TAMPERE PUH. 03-214 8966 FAX. 03-222 9245
ark@tahti-set.com

Merivoimalinja 20 opettajat ja opiskelijat. Eturivi oikalta: komkapt Peltonen, kapteeniluutnantit Viiru, Miettinen, Mustola, Lineri, komkapt Tuominen. Takarivi vasemmalta kapteeniluutnantit Kilpi, Hakalax, Saanio, Anteroineen, Lillqvist, Karppinen. Kuvasta puuttuu kapt Salonen.

Esiupseerikurssi 54 päättyi

Maanpuolustuskorkeakoulun jatkotutkinto-osastolla 26. elokuuta 2000 alkanut Esiupseerikurssin 54 Merivoimalinja 20 opinnot päättyivät 1.6.2001 juhlallisina menoin. Päätöspäivän perinteisiin kuuluvat seppeleenlaskut suoritettiin Maanpuolustuskorkeakoulun sankariaulassa ja Hietaniemen hautausmaalla.

■ Päiväjuhlaa kunnioittavat läsnäolollaan koulun johdon lisäksi merivoimien komentaja varamiraali Esko Illi, operaatiopäällikkö kenraaliluutnantti Olavi Jäppilä sekä runsaslukuinen määrä eri säätiöiden ja yhdistysten

edustajia. Päätöspäivä huipentui oppilastoimikunnan järjestämään iltajuhlaan.

Koko esiupseerikurssin ja merivoimalinjan priimuksena palkittiin kaptil Jukka Anteroineen. Linjan priimus palkittiin Meriupseeriyhdistyksen tunnustuspalkinnolla "Kipparin Kellolla" sekä stipendillä kiitettävästä tutkimustyöstä. Rannikkotykistö-säätiö ja Rannikkotykistön Upseeriyhdistys palkitsivat parhaana rannikkotykistöupseerina kaptil Tapio Linerin. Merivoimalinjan upseereista palkittiin myös kaptil Jyri Saanio (strategian opinnot), kaptil Marko Karppinen (huollon opinnot ja kiitettävä tutkimustyö) ja kaptil Misa Kangaste (kiitettävä tutkimustyö). Yhteis- ja kurssi-

henkeä kohottavasta toiminnasta linjan opettajakunta valitsi merivoimalinjan "pokeripalkinnon" saajaksi kaptil Jukka Mustolan.

Kurssin päämäärä ja tavoitteet

Merivoimalinjan osalta esiupseerikurssin päämääränä on antaa upseereille valmius toimia merivoimien lippueen tai rannikkoalueen operaatiopäällikköinä sekä valmiusyhtymien tulenkäytön johto- ja suunnittelutehtävissä sekä antaa valmiudet toimia rauhan ajan joukko-osastojen, esikuntien ja sotilaslaitosten suunnittelu-, kehittämis- ja johtotehtävissä oman puolustushaaran ja erikoisalansa piirissä.

Esiupseerikurssi antaa perusteet osallistua tehtävien hoidon edellyttämään kansainväliseen toimintaan sekä valmiudet soveltaa tehtävien hoidossa tarvittavilta osin tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Upseerin nykymuotoinen jatkotutkinto on kaksiosainen, joka käsittää itsenäisen kokonaisuuden muodostavan esiupseerikurssin ja sen jälkeen toimeenpantavan yleisesikuntaupseerikurssin. Esiupseerikurssin opetus jakaantuu yhteisiin ja syventäviin opintoihin. Päättyneen kurssin yhteiset opinnot käsittivät elokuun loppuun, maaliskuun alun välisenä aikana strategian, johtamisopin, tekniikan, taktiikan, sotahistorian ja kansainvälinen alan opintoja sekä tutkimusseminaareja.

Taktiikan osuus merkittävä

Taktiikan opetus merivoimalinjalla sisälsi muun muassa taktisten periaatteiden ja toimintavalmiuden, Itämeren alueen merivoimien sekä rannikkoalue- ja lippuetaktiikan opetusta. Aselaji- ja toimialaopetus osana perusyhtymän rauhan ja sodan ajan suunnittelua oli olennainen osa taktiikan opetusta. Kokonaisuudessaan taktiikan opetus muodosti tuntimääräisesti suurimman osuuden esiupseerikurssin harjoitusten kokonaistuntimäärästä.

Merivoimalinjan upseerit saivat tiiviin paketin kurssin aikana myös maavoimien taktiikasta. Jääkäriprikaatin perusteiden ja käyttöperiaatteiden opetus antoi oppilaille kuvan maavoimien perusyhtymän käytöstä ja yhteistoiminnasta rannikolla. Tekniikan opetus oli kurssilla kytketty tukemaan taktiikan opetuksen tavoitteita.

Maaliskuussa alkaneissa syventävissä opinnoissa oppilaat jakaantuivat ainevalintojen mukaisesti strategian, johtamis- ja henkilöstövoimavarojen, huollon, tekniikan ja taktiikan opintosuuntiin. Syventävät opinnot kestivät

noin kaksi kuukautta. Kurssin loppuharjoituksena toimeenpantiin perinteinen esikunta- ja johtamisharjoitus. Opintomatka suoritettiin toukokuussa Historian laitoksen johtamana Venäjälle Karjalan kannakselle tutustuen hyökkäysvaiheen 1941 ja torjuntataisteluvaiheen 1944 merkittävimpiin taistelupaikkoihin.

Yhteistyötä ye-kurssin kanssa

Taktiikan syventävät opinnot keskittyivät tulen kokonaiskäyttöön, materiaalisen valmiuden ja sodan ajan toimintojen suunnitteluun. Taktiikan opiskelijat saivat perusteet myös satamien valmiussuunnittelusta ja merisuluttamisesta. Osa harjoituksista toimeenpantiin yhdessä yleisesikuntaupseerikurssin merivoimalinjan kanssa. Alueellisesti merivoimalinjan taktiikan opetus kattoi koko Suomenlahden alueen. Tulenkäytön harjoituksessa tutustuttiin myös Saaristomeren operaatioalueeseen.

Esikunta- ja johtamisharjoituksessa merivoimalinjan opiskelijat sijoitettiin rannikkoalueen esikunnan ja lippueen johtoportaan sekä meripelin tehtäviin. Yleisesikuntaupseerikurssin oppilaat toimivat komentajatehtävissä ja esiupseerikurssin oppilaat vastaavasti esikuntapäällikköinä, toimiala- ja aselajipäällikköinä. Esikunta- ja johtamishar-

joitus oli tänäkin vuonna mittava ponnistus kaikilta siihen osallistuneilta. Ilman merivoimien joukko-osastojen henkilöstö- ja tietoteknistä tukea ei harjoitusta olisi voitu viedä läpi suunnitellulla tavalla.

Lopuksi

Kurssi- ja johtamisharjoitusten lisäksi oppilaillekin kuin opettajillekin. Vaikka aikataulut ja viikko-ohjelmat olivat tiukkoja, onnistuttiin kurssin aikana järjestämään opetuksen lomaan muutama yhteinen sosiaalinen tapahtuma liikunnan ja hyvän ruoan merkeissä. Yleisesikuntaupseerikurssille hyväksytyt oppilaat ovat jatkaneet opintojaan heti kesäkuun alussa tutkimustyön syventämisen merkeissä ja muut esiupseerikurssin päättäneet ovat jo palanneet takaisin joukko-osastoihinsa.

Linjan opettajakunta toivottaa kaikille opintonsa päättäneille ja opintojaan yhä jatkaville merivoimalinja 20:lla opiskelleille upseereille menestystä tehtävissään sekä kiittää kurssin aikaisesta yhteistyöstä, rakentavasta ja opettajia ajoittain haastavistakin taktisista keskusteluista. Merivoimalinja kiittää myös merivoimien joukko-osastoja ja yhteistyösapuolia kurssin opetuksen tukemisesta.

Hyvää alkanutta syksyä toivottaen

Rami Peltonen Vesa Tuominen

Meripelin arkea. Merisotakoulun meripelikeskus antaa hyvät puitteet eri kurssien ja merivoimien harjoitusten pelitoiminnan järjestämiseksi.

Merisotakoulun juhlasali. Vasemalla MeriSK:n johtaja kommodori Risto Rasku, kapt Aalto, ru-kurssin johtaja kaptl Mauri Vierula, kapt Tanskanen ja komkapt Korpela.

KUMMIKURSSI

MeriSK kurssit 39/139

Viimeksi järjestetty Merivoimien reserviupseerikurssi alkoi 24.4.2001 ja päättyi 26.7.2001. Vuoden 1960 loppuvuoden MeriSK:n ru-osaston kummikurssilaiset, res. komkapt Juhani Korpela, res. kapt Pertti E. K. Aalto, res. kapt Pekka Tanskanen ja res. vänr Georg Liemola kävivät tuomassa terveisensä uusille oppilaille oman kurssinsa no 39 puolesta.

■ Tanskanen ja Korpelan mielenkiintoisten esitelmien jälkeen Liemola kertoi nuorison aseenteista maanpuolustuksesta kunnallislispolitiikassa. Aalto luovutti nahkakantisen vieraskirjan oppilaskunnan käyttöön ja kaikille oppilaille kirjoitusvälineet. Jaoin myös kaikille oppilaille Rannikon Puolustaja lehden no 1/2001. Lopuksi nautimme oppi-

laskunnan hallituksen tarjoamat kahvit ja suunnittelimme tulevaa yhteistyötämme.

Kurssijuhla pidettiin 21.7.01 Klippanilla. Kummikurssia edustivat juhlassa Liemola ja Aalto.

Juhla oli hienosti järjestetty, loistava illallinen ja hieno ohjelma. Yllätysohjelmana oli aluksi puolen tunnin mahtava valo- ja vesishow, kuumen päivän päätteeksi, joka juhlisti tulevia Merivoimien upseereita daameineen

kurssin päättymisestä ja arjen tulevasta ankaruudesta.

Kummikurssin puolesta oli järjestetty pöytien ja juhlahuoneiston kukkakoristeet sekä kaikille daameille jaettavat tulipunaiset ruusut. Parhaat kiitokset niiden järjestelyistä toimitusjohtaja Jori Liemolalle. Kummit saivat lahjaksi kurssikuvan ja me taas vuorostamme annoimme kurssin no 39 kuvan oppilaskunnan huoneen seinälle ripustetta-

Suomenlinnan lautta Kummit res. kapt Pertti E. K. Aalto, res. komkapt Juhani Korpela ja res. kapt Pekka Tanskanen matkalla helteiseen Suomenlinnaan.

Iloista yleisöä Klippanilla edessä vasemmalla toimitusjohtaja Jori Liemola, oppilaskunnan puheenjohtaja Marko Sivenius, oikealla MeriSK:n johtaja kommodori Risto Rasku ja rouva Margareta Rasku.

vaksi, kun se jostain syystä sieltä puuttui. Parhaat kiitokset vielä oppilaskunnan puheenjohtaja Marko Siveniukselle mieleenpainuvasta juhlasta.

RU-kurssin päättäjät olivat 26.7.01 Merisotakoululla. Juhlallisessa tilaisuudessa Kummikurssimme luovutti Liikenne- ja Viestintäministeriön lahjoittamat tietoteokset "Suomen Majakat" kirjan opintolinjojensa parhaimmille oppilaille. Kansliapäällikkö Juhani Korpela, sekä professori Tanskanen ja toimitusjohtaja Aalto olivat luovuttamassa kirjalahjat upseerikokelaille Heimonen, Sailas ja Leetna.

Pertti E. K. Aalto luovutti myös kurssin priimukselle kokelas Juho Heimoselle perinteisen

Suomen Reserviupseeriliiton kunniamiekan ja reserviupseerikerho RT-Kerho Johtorenkkaan hylsyn kokelas Juha Välsälölle.

Samalla kun toteamme Puolustusvoimiemme saavan tästä ikäluokkansa parhaista naisista ja miehistä päteviä upseereita ja reserviupseereita, toivotamme uusille kokelaille parhainta menestystä koulutustehtävissänne ja tulevissa siviilitoimissänne. Toivomme myös voivamme olla joskus myöhemmin yhteydessä kurssiin 139. Merisotakoulun johdon toivomme huolehtivan yleensä tällaisen kummikurssitoiminnan jatkumisesta ja mahdollisten kontaktihenkilöiden osoitteiden päivityksestä.

Kummikurssi 39 puolesta
Pertti E. K. Aalto

Iloista yleisöä Klippanilla edessä vasemmalta kommodori Risto Rasku, rouva Margareta Rasku ja toimitusjohtaja Pertti E. K. Aalto.

PERKAINPÖNTTÖ

■ *Perkainpöntössä julkaisemme lukijoidemme mielipiteitä ja kysymyksiä sekä vastauksia niihin. Tarttu-kaapa kynään!*

Oikaisu

■ Rannikon Puolustaja -lehdessä 2/2001 on löytynyt, ikävä kyllä, nimivirhe. Sivulta 46 alkavan Miessaari-artikkelin kirjoittajaksi on kirjattu Uolevi Tirronen. Näin ei luonnollisestikaan voi olla eikä ole. Kirjoittaja on 21.5.2001 80 vuotta täyttänyt eversti Eino Tirronen Turusta.

Rannikon Puolustaja -lehden tekijät pahoittelevat virhettä.
ES

Oikaisu

■ Moi! Huomasin virheen "Rannikon Puolustaja 2/2001" julkaisussa. Asia koskee "Suomalaiset Ohjusjärjestelmät" artikkelia ja sen alareunassa olevaa kuvaa "tow 2" PST-ohjuksista. Kuva ei ole PST Ohjusjärjestelmä 83 (jolla voidaan ampua mm.tow-2 ohjuksia), vaan PST Ohjusjärjestelmä 82. Suomessa on käytössä kaksi ohjusjärjestelmää: "83" on USA:lainen ja "82" on Venäläinen mallinimeltään Fagot/Konkurs. "82":lla ei voi ampua "tow-2" ohjuksia ja ainoa mitä "83":a voi siirtää, on lämpötähtäin. Suomessa tätä modifiointia on kehitetty ja ilmeisesti osassa "82":ia on juuri "83":a peräisin oleva lämpötähtäin. Lisätietoa saa seuraavasta osoitteesta:
<http://www.mil.fi/kalustoesittely/00048.html>

Lukijan palaute päätoimittajalle RP-lehdestä 2/2001

■ Kiitokset lehdestä, myös edellisestä. Helikopterit tulee – Hanko pannaan kiinni, ohjukset vie tykkimiehet. Ruuti ei haise enää missään. O Tempora o Mores. Tuleeko tykkimiehistä Ruotsissa koulutettuja sammakkomiehiä? Näytti entinen alokaskouluttajani Jari A. käyneen siellä vierailulla. 12-tuumaista Kesää
HS

Lehdet CD:lle

■ Rannikonpuolustaja-lehti on erinomainen lähde tutkittaessa lakkautetun aselajimme historiaa. Hommassa on kuitenkin muutama hankaluus. Harvalla lukijalla lienee tallessa kaikki vanhat lehdet. Toisaalta asioiden löytäminen vanhoista lehdistä on vaikeaa. Sen takia ehdotankin, että kaikki vanhat lehdet siirrettäisiin CD-romille käytön helpottamiseksi. Hyvällä indeksillä varustettuna CD-rom olisi erinomainen tapa vaalia aselajimme perinteitä.

Ove Enqvist

Toimitus kannattaa ajatusta. Ainoa ongelma on konkreettisen työn tekeminen. Vuosien saatossa tulleet artikkelit ovat milloin missäkin muodossa ja tehty eri aikakausien ohjelmilla. Vanhojen lehtien löytyminen ei ole ongelma, asetusten määräämät arkistokap-

paleet löytyvät, mutta vanhojen artikkeleiden skannaaminen tekstien käsittely ym... on aikaavievää työtä ja toimituksen henkilöresurssit (yksi henkilö (vapaaehtoistyönä)) on tuskin riittävä edes lehden tuottamiseen neljä kertaa vuodessa.

Toimitus

CD-rompuista vielä

Tämän numeron palstoilla on nyt parissakin paikassa ehdotuksia tallentaa rannikkotykistöperinnettä ja lehteä jälkipolville säilyvään muotoon. Hämmentäisiin keittoa omalla lusikallani vähäsen.

Rannikon Puolustaja -lehtien koko sisällön tallentaminen on varmasti kallis ja aikaa vievä projekti. Vuosittaisten sisällysluetteloiden tallentaminen sen sijaan saattaisi onnistua sopivien vapaaehtoisvoimien löytyessä. Valmiin työn voisi tallentaa vaikkapa internetsivuille. Ainakin helpottuisi haku, olipa lehti omassa hyllyssä tai kirjastossa.

Rannikon Puolustajan lehtiseminaariin osallistuneet saivat valokuvaaja Asko Vivolinin esityksessä kuulla ruotsalaisista CD-testeistä. Testit osoittivat, että heikoimmillaan auringon ultraviolettisäteilyä nauttinut CD-levy alkoi menettää sisältämänsä dataa alle viikossa. Mikään ei siis ole ikuista vieläkään.

Kari Merilä

Eversti evp Juhani A. Niska, Rannikkotykistön Perinneyhdistys ry:n puheenjohtaja

PERINTEET

– katoavia arvojako?

Yhdistäminen laivastojoukkojen kanssa merkitsi, että menetimme vanhan, perinteisen ja tahrattoman rannikkotykistö-aselajinimemme ja siis aselajistatuksemme uudessa Merivoimat-organisaatiossa. Järjestely poikkeaa, kuten tiedetään, esimerkiksi Ruotsin tai Norjan malleista, joissa ainakin erityisen aselajimerkki virkapuvussa kertoo kantajansa erikoiskompetenssista, aluevastaallisen rannikko- ja saaristotaistelun erikoiskoulutetusta taitajasta.

Edellisten seikkojen lisäksi monia valmisteltuja puolustuskeskuksia, siis linnakkeita asejärjestelmineen lakkautetaan rannikkojemme operatiivisesti keskeisiltäkin paikoilta.

Vaasan Rannikkopatteristo on lakkautettu ja sen seuraajan, Raaseporin Patteriston (Nenosen kilpailun 2001 vedettävien tykkikalustojen paras tuliyksikkö) antama rannikkotykistöpatteristokoulutus suunnitellaan lopetettavaksi. Tilalle ei siis esimerkiksi tarjota telatykistöyksikköä, joka erikoistuisi – nyt liikkuvuutta korostavana aikakautena – ensisijaisesti liikkuvien merimaalien ampumiseen ja säilyttäisiin sekä kehittäisiin näin vakinaisen henkilöstön muutoin helposti katoavaa käytännön ammattitaitoa.

Ajattelepa tapahtumista miten tahansa, muutoksien mylerryksen yhteydessä tuppaa käymään myös niin, että nyky- ja jälkipolville arvokkaita asioita ja tietoja saattaa kadota tai hävitettään kokonaan. Tällaisia tekijöitä voidaan usein kutsua perinteiksi, sellaisia löytyy joka perheestä ja

suvusta, siispä myös entisestä aselajistamme. Perinteet antavat nykyhetkelle perustan ja toimille henkisen taustan, joskus jopa antavat selkärangan vaikeisiin tilanteisiin. Mitä olisivat esimerkiksi USA:n merijalkaväki, Ranskan muukalaislegioona, jne. ilman perinteidensä suomaa "corp's spirit'iä"?

Joukossamme on huolehdittu monin hienoin tavoin perinteiden säilyttämisestä. Mainittakoon esimerkiksi vain Suomenlinnan Rannikkotykistökillan monet upeat saavutukset, kuten Kuivasaarihanke ja Upinniemen Kajanuksen sauna ja Rannikkotykistön Upseeriyhdistyksen joukko-osastojen historiikkisarja. RT I:n vanhassa Suomenlinnan upseerikerhossa, joka on nykyään meripuolustuksen yhteiskerho, on alkuperäiskalustolla sisustettu "rykmentikommentajan huone" rannikkotykistön ja laivaston perinnehuoneiden ohella. Kerhon seiniltä katselevat rykmentin komentajien muotokuvat kerhovieraita ja näin heille välittyy välähdyksinä henkilöistä, jotka ovat vastanneet rykmentin toiminnasta itsenäisyytemme aikana. Muissa entisissä joukko-osastoissa on myös tehty paljon työtä perinneyhdistystensä puitteissa. Hienon julkaisumme "Rannikon Puolustajan" vuosikertoihin on taltioidut paljon asioita, jotka kertovat lukijalle, mitä ennen tapahtui.

Onko kaikki siis hyvin ja voimme levätä perinnelaakereilamme? Olisiko parempi, että jättäisimme menneen ajan, tapahtumat ja ihmiset niille sijoilleen? Kirkaskatseisina kiiruhtaisimme IT-tulevaisuuteen?

Ei ole mielestäni syytä vielä olla täysin tyytyväisiä. Otan pari esimerkkiä:

Missä löytyvät CD-levyille poltetut kuvat ja tietokäsitteet käytössämme olleista kaikista linnakkeista, niiden pääaseiden tuliasemista aseineen, tulenjohtotorneista ja muista asemista sekä rakennuksista y.m.? Kenen toimesta ne tehtiin, kuka suunnitteli, kuka rakensi ja milloin? Nykyteknisin digikameroin ja atk-tekniikoin, joita jokaisella juokolla on jo käytössään, voitaisiin joukoissa tuottaa pysyvää arvoa omaava kokoelma "omista" kohteistaan. Lopetettaviksi määrättyistä kohteista saisi vielä käyppiä kuvia. Tietysti tulee ottaa a.o. kuvauks- ym. määräykset huomioon. Vaikka eipä silti, eikö meille ole toiseenkin kertaan huomautettu, että kaikki "kiinteä" on jo ulkomaita myöten tiedossa, joten... Olisiko tällaisella kokoelmalla käyttöä perinne- ja historiamielessä?

Mistä löydämme täydellisen kokoelman aselajimme monista virkapukumalleista, jotka kaunopuheisesti kertovat kunkin ajanjakson näkemyksistä aselajimme "luonteesta"? Voiko vielä löytyä alkuperäisiä virkapukuja? Miten Sotamuseo voisi asiassa auttaa?

Onko joukko-osastoittain, yksiköittäin ja yksiköittäin taltioidu juuri "meille" tyypillisiä tapoja ja käytäntöjä, tarinoita ja ikäluokalta toiselle kulkevia muisteloita, ettei peräti legendoja? Uskon, että niitä kyllä on, mutta miten lie dokumentoinnin?

Vanhat rt-miehet muistanevat vielä aselajin piiristä tapahtuneista sattumuksista koottua tarinakokoelmaa, olisikohan ollut sodan-

aikaisen Merivoimien viestipäällikön Mauno Loikkasen kirjoittama. Kyseinen kokoelma on häipynyt ainakin minun tietopiiristä, en tiedä edes nähneeni sitä, kuulleen vain. Missä sellainen teos nyt luuraa?

Olisiko ajatusta koota joukoittain talteen hyviä, hauskoja ja opettaviakin tarinoita ennenkuin muistajat ovat kaikki turpeen alla. Paljon lie jo menetetty sellaista, joka antaisi väriä ja syvyyttä ihmisiä ja tapahtumia kuvaaville kuivan virallisille kertomuksille ja matrikelitiedoille – tietysti aina tyyli säilyttää ja ilman ilkeilyn makua. Kannattaisiko asiaa kehitellä eteenpäin. Uskon, että moni lukisi juttuja esim.

Valveesta, ”Väpestä”, ”Vämpystä”, ”Daniel Vähäpuheisesta”, ”Grönasta”, Osasta ja Klubbista sekä monesta muusta, kuten legendaarisista merenkulkijoistamme. Kuinka moni muistaa keitä he olivat? Niin, siinäpä se. Entä nykypersonallisuudet? Ainahan sattuu ja tapahtuu, se on varmaa se.

Mielestäni edellä kuvatut perinnealat vaatisivat tavalla tai toisella toimeen tarttumista. Mitä mieltä ollaan? Löytyykö lisää aiheeseen kuuluvia sarkoja? Uskon varmuudella että niitä on. Kerrokaa niistä! Löytyisikö innostusta ryhtyä toimeen? Joukkoyksiköiden perinneyhdistykset? Tekevätkö ei mitään synny. Vai antai-

simmeko ajan hoitaa asian – sen se takuuvarmasti tekeekin. Eipähän sitten näiltä osin tulevaisuudessa tarvitsisi kuin huokailta, että ”olis’ tarttenut jotain tehrä”.

Siis hyvät lukijat, kertokaa mielipiteenne tämän julkaisumme toimitukseen. Se osaa sitten kyllä ohjata kannanotot ja ehdotukset esim aiheista ja tekijöistä eteenpäin. Erityisen kiitollinen olisin yhdistyksen puolesta tarjoksista tehdä jotakin ja tietysti toivoisin jokaisen rannikkopuolustajan (perinnesanoin rt-miehen) tukea toimeen tarttuville, komentajista varusmieheen. Uskon näet, että olemme jotakin velkaa niin rannikotyhistön rakentajille kuin tulevaisuudelle. ■

Vuokrausta

Rakennuskoneet, henkilönostimet, telineet pieneen ja suureen rakentamiseen. Myös tapahtumatilat ja varastohallit.

Urakointia

Timanttisahaus ja -poraus, sekä betonin murtaminen huippuluokan kalustolla.

Kuivausta

Kosteusmittaukset, -kartotukset, lämpökuvaukset sekä kuivauspalvelu. 24 tunnin katastrofipäivystys.

Rakentajain Konevuokraamo Oyj

Kalliosolantie 2, 01740 Vantaa, puh. (09) 89 481, fax (09) 890 303
Maanlaajuinen toimipisteverkosto • www.rakentajainkonevuokraamo.fi

152/50 V

152 mm:n 50 kaliiperin merikanuuna mallia Vickers

■ Marraskuussa vuonna 1906 Obuhov-tehdas valmisti 120/50 V -tykin mallin mukaisesti 152 millisen, 50 pituuskaliiperin aseeseen, jossa käytettiin irtopanosia. Aseen konstruktio muistutti paljon 152/45 Canet-tykin rakennetta. Laadullisesti uusi 6-tuumainen oli parempi kuin aseistukseen kuuluvat muut tykit.

Hieman ennen ensimmäistä maailmansotaa valmistuneella aseella oli tarkoitus korvata 152/45 C-tykki ja käyttää sitä eräissä Venäjän sotalaivoissa. Laivoissa tykkiä käytettiin torniasettelussa. Tuotanto tapahtui Permin ja Obuhovin tehtaalla.

Ensimmäisen maailmansodan aikana tykkejä siirrettiin aluksis-

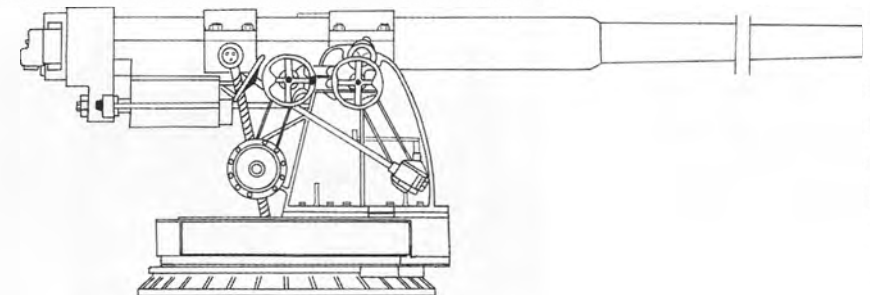
ta Pietari Suuren merilinnoituksen rannikotytykeiksi. Tykkimalli poistettiin tykkikalustosta ensimmäisen maailmansodan jälkeisessä Neuvostoliiton organisaatiouudistuksissa. Yksi syy lienee ollut se, että päätettiin ottaa käyttöön Vickersin suunnittelema kevyempi 130/55 V -tykki.

Ahvenanmaan Storklobbin linnakkeen työt aloitettiin syksyllä 1915. Kun linnoitustyöt Suomessa laskivat minimitasolle lokakuussa 1917, Ahvenanmaan linnakkeet jäivät osittain kesken-eräisiksi. Neljä 152/50 V -tykkiä saatiin kuitenkin pystyyn Storklobbin linnakkeelle todennäköisesti vuonna 1918. Kesällä 1919 linnake tuhottiin Suomen meri-

voimien johdolla.

Tykit numero 4 ja 10 todennäköisesti romutettiin, koska ne lienevät olleet niin huonossa kunnossa, ettei niitä voitu käyttää. Numerot 11 ja 16 varastoitiin Suomenlinnan Tykistölahden varastoihin. Suomenlinnasta aseet siirrettiin vasta 1940–1941 Kytön linnakkeelle, mistä ne rauhan tultua vuonna 1944 evakuoitiin Parolaan varikolle. Parolassa tykki numero 11 romutettiin ja numero 16 lähetettiin Suomenlinnaan Rannikotyhistömuseoon 13.9.1956.

Tykki ei ole osallistunut Suomen itsenäisyyden aikana taisteluihin. Vuosina 1941–1944 sillä on suoritettu harjoitusammuntoja Kytössä.

Leiripaitojen värjäystä.

Päävastuu leirin järjestelyistä oli uusissa käsissä, kun Järvöön emäntä Iipi (Sigbritt Grönroos) lupautui leirin johtajaksi. Iipillä oli apunaan Kivenlahden Karhunvartijoiden nuoret johtajat, jo kahtena vuonna mukana olleet Timo ja Pontus, ja ensikertalainen Aleks. Ruoka leirille saatiin tänä vuonna Mäkiluodon keittiöstä (Siitä suurkiitos emännälle!) valmiina lämpöastioissa, mutta tarjoilusta ja muusta huollosta huolehtimassa olivat allekirjoittanut eli ”keittäjä-Tiina” ja hänen apulaisensa Pena, kummatkin jo vanhoja leiriläisiä.

Jotta leiriläiset ja ruokakuljetukset pelasivat, tarvittiin G-veneitä ja G-venepoikia, Timoa, Mirkoa, Jaria ja Tatua.

Maanantaiaamuna sitten saapuivat saareen innokkaat leiriläiset, 11 tyttöä ja 4 poikaa. Ruokatakkauksen jälkeen alkoi tutustuminen leirielämään kahden puolijoukkueeltaan kokoamisella. Ilma oli kaunis ja lämmin niin kuin tänä kesänä niin usein on onneksi ollut ja teltan kasaamisessa tuli hiki. Joten sen jälkeen uimaan! Vesi oli kylmää, mutta ei se menoa haitannut! Ohjaajilla sai olla silmät selässäkin vahtiesä leiriläisten vesileikkejä!

Niin kuin leirillä pitää olla,

niin oli meidänkin leirillä illalla leirikaste. Ja se vasta jännitti! Naamat nokisina, päät märkinä ja kasvot ilosta loistaen tultiin takaisin leirinuotiolle ja ihmeteltiin, mitä mömmöä pojat olivat syöttäneet. Iltanuotioilla sitten opeteltiin leirin omaa leirilaulua ja kuunneltiin aaltojen pauhua.

Leiri oli oikeasti alkanut!

Tiistain tärkein ohjelmanumero taisi olla leiripaitojen teko. T-paitoihin syntyi purjevene, aurinko ja Järvöteksti jokaisen pienen taiteilijan itse värjäämänä ja vielä Iipi-johtaja silitti paidat ”ihmeellistä sähkönsaantimasinaan-

sa” apuna käyttäen. Ilta päättyi letunpaistoon hyttysten keskellä.

Keskiviikkopäivänä pukeuduttiin uusiin leiripaitoihin ja pelastusliiveihin ja hypättiin Mörköjen kyytiin ja G-venepojat veivät leiriläiset käymään Mäkiluodon linnakkeelle sotilaskotiin ostoksille. Aarteen etsintä oli myöskin jännää! Vanha lentäjä antoi vinkkejä aarteesta ja hetken päästä hän lenteli saaren yläpuolella lentokoneellaan. Ja lapset kun olivat olleet aivan varmoja, että vanha lentäjä oli Pontus! Miten se tuonne taivaalle oli päässyt!

Leirillä järjestettiin myös oma kokkisota. Kolme ryhmää sai kukin perunan, leipää ja suo-

lakurkkukuutioita ja kehotuksen valmistaa kolme ateriala käyttämällä omaa luomiskykyään ja luonnon materiaaleja. Ja erilaisia ruoka-annoksia syntyiikin! Ja lopuksi maisteltiin kaikkia erikoisia ruokia.

Torstaina oli sitten haikea kotiinlähtöpäivä ja viimeinen lipunlasku. Nyt kaikki osasivat jo leirilaulun ja se laulettiinkin oikein reippaasti viimeisen kerran. Suomen Eppu vaihdettiin killan viiriin ja se jäi vilkuttamaan leiriläisten poistuessa Järvöön saaresta. Leiri oli tältä kesältä ohi! Suurkiitos kaikille leirille osallistuneille!

Kristiina Slotte

Sotilaskodissa.

Jännitys kohoaa! Osuuko pallo pulloon?

Suomenlinnan Rannikkokyläseutuyhdistyksen LASTENLEIRI JÄRVÖÖSSÄ

25.6–28.6. 01

Jo viidettä kertaa peräkkäin järjestettiin juhannuksen jälkeisellä viikolla killan lapsille ja heidän ystävilleen perinteinen nelipäiväinen leiri Järvöön saaresta.

Iltanuotioilla.

manner

PL 3, 10901 Hanko
Puh. 019-222 001
Fax 019-248 2000
www.mannercastors.fi

Silakkamarkkinat
Klamilan kalasatamassa
30.09.2001 klo 10.00-15.00

järj. Klamilan seutu ry.
Puh./fax 05-357 3103
klamilanseutu@inet.fi

MIKA KOIVUNEN

Linnake puolustettu!

Ryhmä etenee kohti taisteluhautaa kurssin soveltavassa osuudessa.

Huhtikuun loppupuolella Gyltön linnakkeelle matkasi viikonlopuksi joukko kouluttajia ja kurssilaisia, tarkoituksenaan suorittaa toinen osio Linnakkeen puolustus-kurssista. Kurssi järjestettiin ammuntoja lukuunottamatta reserviläisvoimin.

Kurssin toinen osio jakaantui kahteen osaan, lauantai käytettiin rastikoulutukseen ja siinä opittuja taitoja mitaavaan taistelijan rataan, sunnuntai oli täyttä toimintaa vasta-hyökkäystä ja maaston haravoimtia harjoittelussa. Lauantain rasti-koulutuksen aiheina olivat, kurssin ensimmäistä osaa täydentäen, viestivälineisiin tutustuminen, suojelukoulutus, tulenjohto ja ensiapu. Lisäksi ammuttiin koulu-ammunnat rynnäkkökiväärillä.

Sunnuntain sovelletussa osuudessa oli tehtävänä vasta-hyökkäys vihollisen valtaamaan taisteluhautaan ja sen saaminen takaisin omien haltuun. Taisteluhautaan päästäkseen piti kuitenkin ensin hyökätä kiilaetenemismuotoa käyttäen aukean läpi. Vastasissitoiminnassa haravoitiin

aluetta, jolla oli havaittu vihollisen liikehdintää. Sovelletussa osuudessa käytettiin koulutuksen apuna paukkupatruunoita, tulenoituspanoksia, savuja ja valopistooleita.

Kurssi järjestettiin yhtä aikaa ilmatorjuntakiväärin kovapanos-ammuntojen kanssa, mikä siis oli myös Maanpuolustuskoulutus ry:n järjestämä kurssi. Näin päästiin tekemään yhteistyötä mm. kuljetuksissa ja varustami-

nessa, saatiinpa iltanuotiollekin lopulta syntymään pientä laulukilpailua kurssien välille. Samalla päästiin myös kokeilemaan käytännössä, mitä asioita pitää ottaa huomioon kun usea kurssi toimii samalla alueella samaan aikaan.

Kun vielä sääkin suosi kurssia, kouluttajat pääsivät toteamaan koulutuksensa perille menon taistelijan radalla ja kurssilaisilta saatu palautekin oli positiiv-

Kouluttaja Tapio Hirvonen selvittää hyökkäyksen etenemistä-pää.

Ryhmä on vyöryttänyt taisteluhaudan ja kuuntelee palautetta kouluttaja Tapio Hirvoselta.

vista, oli kasassa kaikki syyt tyytyväisyyteen. Tämän ja syksyllä järjestetyn ensimmäisen osion tuloksena on nyt tyyppikurssi,

jolla palautetaan mieliin linnakkeen taistelun perustiedot ja -taidot. Tämän lehden ilmestyessä on jo seuraava samalla rakenteel-

la järjestettävä kurssi pidetty, jäämme mielenkiinnolla odottamaan miten koulutusta siellä on kehitetty edelleen. ■

M LAATUMETALLI OY

PL 38
03100 Nummela
Puh. 09-227 1199
Fax 09-227 1954

Tehdas
Vaateritie 10
03250 Ojakkala

09-227 1199

Teräsrunkojen ja teräsrunkorakenteisten tilojen suunnittelua, valmistusta ja asennusta.

Postiosoite PL 38
03101 NUMMELA

Puhelin 09-227 1199
Fax 09-227 1954
Yhteyshenkilö 040-545 8833 Leevi Pursiainen

Pioneerien kaivinkone työssään Hanko Pohjoisessa.

Käytännön raivaustöiden johtaja yliluutnantti Mikko Äikäs Suomenlahden meripuolustusalueelta tarkastelee Hanko Pohjoisesta löytynyttä 305 mm:n miinakranaattia.

Toisen maailmansodan muistoja nousee maasta Hankoniemellä

PEKKA SILVAST

Juhannus oli juuri mennyt, mutta historian tutkija istui edelleen ahkerana työpöytänsä ääressä. Aurinko paistoi ikkunasta, eikä kirjoitus oikein maittanut etenkin, kun ulkona oli vihdoin helteistä kylmän alkukesän jälkeen. Äkkiä puhelin pärähti soimaan ikään kuin pelastavana enkelinä.

– Terve Pekka! Majuri Risto Rautavirta tässä. Kiinnostaisiko sinua Hanko Pohjoisesta löydetty kranaatit?

Majuri Risto Rautavirta Etelä-Suomen sotilasäänin esikunnasta johtaa Hankoniemen raivaustöitä.

Tottakai kiinnostivat eikä kulunut aikaakaan, kun istuimme Riston kanssa autossa ja ajoimme kohti Vapaasataman autokenttää Hanko Pohjoisessa. Majuri Risto Rautavirta palvelee Etelä-Suomen sotilasäänin esikunnassa Hämeenlinnassa, ja hänen vastuullaan pioneerina ovat mm. Hankoniemeltä tehdyt ammuslöydöt.

Vapaasataman portilla meitä odotti yliluutnantti Mikko Äikäs Suomenlahden meripuolustusalueelta. Hän puolestaan johtaa käytännössä Hankoniemellä tehtäviä raivaustöitä jo neljättä vuotta. Hänen johdolla kävelimme löytöpaikalle, jossa jo muut pioneerit seisovivat noin vajaan metrin syvyisen kuopan reunalla. Kuopan pohjalla pötkötti 305 mm:n rautatiekin miinakranaatti. Hieman kauempana oli pystyssä merkkipuikkoja, jotka kertoivat miinahravan seuraavista havainnoista.

Työt jatkuivat ja paljastui, että autokentältä löytyi 6–7 kahdentoista tuuman kranaattia, 180 mm:n rautatiekin panospusseja pakattuina metallilieriöihin ja saman tykin kranaatteja kohtuullinen kasa kuoppaa kohti. Kaikki löydöt olivat samalla linjalla jonnossa kuin köyhän talon porsaat noin kymmenen metrin välein. Vilkaistu karttaan osoitti, että kyseessä oli Hanko Pohjoisen venäläisen tukikohdan (1940–41) 180 mm:n rautatiepatterin tuliasematapihan ratalinja, joka oli näin ansoitettu. Ratavallit olivat tosin hävinneet, kun alue oli tasoitettu autokentäksi. Miinakranaateista puuttuivat pohjasytyttimet, mutta kaikki löydöt oli yhdistetty sähköjohtolla. Lisäksi kuopista löytyi myös jäänteitä sytyttimistä, joten ansoituksella oli ollut määrä räjäyttää koko ratapiha taivaan tuuliin.

180 mm:n rautatiekin panoksia. Vasemmalta pakkauslieriö, ruuttiputkia vedessä ja kartussi.

Työtä enemmän kuin luultiinkaan

Hanko Pohjoisessa ei raivattu varsinaisesti tätä löytöä, vaan haussa oli 1970-luvulla ensimmäisen kerran löydetty 180 mm:n patterin ammuskellari, joka oli löytynyt vesijohtotöiden yhteydessä. Tämä löytö oli aikoinaan vain peitetty ja jätetty silleen, mutta nyt se on tarkoitus raivata. Maaston muodon muuttuminen teki etsinnän kuitenkin vaikeaksi, ja sitä päätettiin siirtää syksyyn, jolloin paikalle saadaan maatutka. Mutta saatiinhan kentältä toki raivattua melkoinen ansoitus. Tietoja ratavallien miinoitamisesta rautatiekytkien kranaateilla oli tosin saatu jo sodan aikana sotavankikuulusteluissa.

Hankoniemen miinoituksiin kiinnitettiin huomiota 1990-luvun lopussa, kun valtatie 25:n perusparannustyöt välillä Skogby-Hanko tulivat ajankohtaiseksi. Hangosta on löytynyt ammuksia ja miinoja jatkuvasti sodan jälkeen, joten tielinjaltakin niitä pelättiin löytyvän. Ennen töiden alkua perustettiin työryhmä, jossa oli sekä tielaitoksen että puolustusvoimien edustajia. Minuunkin otettiin yhteyttä paikallishistorian tutkijana, joskin suhtautuminen

tietoihini oli alkuun hieman epäilevä. Kävimme läpi toisen maailmansodan aikaan laadittujen inventointitietojen perusteella mahdolliset paikat, ja ne kirjattiin ylös. Kaikkein pahimmaksi paikaksi arvelin Lappohjan, jossa tielinja kulkee pitkin neuvostotukikohdan etulinjaa noin pari kilometriä.

Toisen kerran tapasin pioneereja työnsä ääressä lehtimiehenä. Lappohjaan oli aidattu 100 metriä kertaa 100 metriä oleva koealue, jota tutkittiin hieman naureskellen piikkietsimillä. Seuraavan kerran kävin työmaalla viikon päästä. Nyt olivat ilmeet muuttuneet, ja pioneeritkin muistuttivat avaruusmiehiä suojavarusteineen ja kypärineen. Oli aivan turha kysyä onko mitään löytynyt. Tämän jälkeen työtä on riittänyt, ja sotahistorioitsijan tiedot ovat nousseet arvoon arvaamattomaan – yhteistyö pioneerien kanssa on saumatonta. Yliluutnantti Mikko Äikäs kiteyttääkin työ määrän terävästi:

– Nyt olemme saaneet raivatua 40 metriä leveän aukon Hankoniemen halki noin neljässä vuodessa. Tällä vauhdilla koko Hankoniemen raivaaminen kestää noin 20 000 vuotta!

Seuraavalle sivulle

Toisen maail...

Venäläisten evakuointi suojattiin miinoituksin

Hanko vuokrattiin Neuvostoliiton tukikohdaksi talvisodan jälkeen. Tänne tuotiin suuri noin 30 000 sotilaan varuskunta, joka rakensi käytännössä koko Hankoniemen täyteen korsuja ja taisteluasemia. Ne suojattiin lukuisin miinoituksin – Hangossa palvelleet venäläiset veteraanit kertovatkin, että koko välirauhan aika meni rakennustöissä. Sotatoimet Hankoniemellä alkoivat jatkosodan alussa. Itse niemellä käytiin lähinnä tykistötaistelua, jolloin Hangon maaperään jäi paljon suutariksi jääneitä kranaatteja ja lentopommeja.

Syksyllä 1941 Hangon tukikohta oli jäänyt selvästi linjojen taakse. Sitä oli myös vaikea huoltaa meritse läpi miinoitetun Suomenlahden. Neuvostoliitto teki päätöksen evakuoita tukikohdan syksyllä 1941. Evakuointikuljetukset aloitettiin marraskuussa siten, että noin puolet joukoista vietiin pois ennen joulukuun alkua. Toinen puoli lähti suurena saattueena 2. joulukuuta 1941.

Evakuointi ja irtautuminen linjasta suoritettiin erittäin hyvin salaten. Mukaan ei saatu raskasta kalustoa eikä A-tarvikkeita, joten kaikki räjähtävä materiaali varustettiin ansoituksiksi. Näin suomalaisten eteneminen Hankoon tehtiin niin hankalaksi kuin mahdollista. Juhannuksen jälkeen maasta kaivetut kranaatit olivat juuri tällaisia ansoituksia, joskin panostajat olivat tehneet työnsä niin sanotusti "hudoi", kun kenttä ei räjähtänyt niin kuin tarkoitus oli. ■

Kuivasaaren luonto

Kuivasaari ja Isosaari muodostavat merkittävän luontokokonaisuuden pääkaupungin edustalla. Vaikka saaria on muutettu aikoinaan kovallakin kädellä, on suljettujen sotilassaarten luonto paikoitellen varjeltunut yhtä hyvin kuin perinteisillä luonnonsuojelualueilla.

■ Kuivasaari on nimensä mukainen ja tyyppillistä saarelle onkin kuiva mäntymetsä. Myös katajat menestyvät hyvin. Sotilaskodin eteläpuolella on kuitenkin lehto, jossa kasvaa mahtava tuomipensaikko. Heti tykkien toisella puolella on kallioketo, jossa on mm. ahomansikkaa ja keto-orvokkeja. Keskellä saarta on kivikko, joka tehtyjen rakennustöiden jälkeenkin kertoo muinaisesta merenrannasta. Rantaniittyjen kasvilajit, kuten suolavihvilä, meriratamo ja merirannikki, ovat sopeutuneet kestävästi suo-laista vettä. Pikku Kuivasaarella on haapavaltainen lehto ja suojeltu merenrantaniitty.

Harmio on rantautunut saarelle venäläisten sotilaiden tai oikeammin heidän hevostensa rehun mukana. Nimi ei viittaa harmillisuuteen, vaan vaaleanharmaaseen väriin.

Harvinaistunut ketonoidanlukko on löydetty saaresta viimeksi vuonna 1986 ja vieläkin harvinaisempi saunionoidanlukko vuonna 1926. Nämä molemmat kasvilajit voivat piilotella maan alla vuosikausia, jopa vuosikymmeniä, kunnes ne taas työntyvät esiin luonnonystävän iloiseksi yllätykseksi.

Harvinainen nuokkukohokki kasvaa Helsingissä vain Kuivasaarilla ja Isosaarella. Sen valkoiset pullottavat kukat voivat osua silmiin vaikkapa laiturialueella.

Nuokkukohokki vetää puoleensa myös saaren perhoseriikoisuutta, oliivineilikayökköstä, joka lentää kesäkuussa. Vieläkin erikoisempaa on harvinaisen kalvaslahoyökkösen

runsas esiintyminen. Perhostukijan pyydyksistä niitä on löytynyt vuosittain yli sata yksilöä, yhtenä vuonna jopa 700. Tämä Helsingissä harvinaisen perhosen hurja esiintymisen selittyy Kuivasaaren kasvillisuudella ja ilmastolla, joka on selvästi leudompi kuin manner-Helsingissä. Olosuhteet muistuttavat näiden perhosten mielestä ilmeisesti Ahvenanmaan ulkosaaria (Utö, Kökar).

"500 amiraalia loukussa linna-kesaarella" olisi hyvä otsikko ilta-päivälehdessä. Sisäsiivouksella voisikin sitten kertoa, että kyseessä eivät onneksi ole merivoimien upseerit, vaan amiraaliperhoset, joita yhden viikon aikana on jäänyt perhostukijan pyydykseen. Saarella on tavattu peräti 400 perhoslajia.

Pikku Kuivasaari on luonnonsuojelullisesti merkittävä kasvillisuus- ja lintukohde. Siellä pesii mm. noin 80 haahkaparia, 30 kala/lapintiraajaa ja 20 kalalokkia. Arvokkaita lintulajeja on pieni kahlaajalintu tylli, joka on merialueella uhanalainen laji. Pesimäkanta on täällä 1–2 paria. Se on pesinyt useina vuosina laituri-alueen hietikolla. Asukkaat ovat vapaaehtoisesti rauhoittaneet Pikku Kuivasaaren vapusta juhannukseen. Muuttolinnuille Kuivasaari on keväällä ensimmäinen ja syksyllä viimeinen suuri metsäinen saari avomerien rajalla. Kun viimeiset kevätmuuttajat tulevat heinäkuussa, joidenkin lajien syysmuutto on ollut jo toista kulkua käynnissä. Oikeastaan vain tammikuussa linnut eivät muuta mihinkään suuntaan.

Käärmeistä ei ole viimeaikaisia havaintoja. Sen sijaan sammakoita ja rupikonnia on todella runsaasti. Kotieläimistä on saarella ollut ainakin lampaita, jotka ovat pitäneet saaren yleisilmettä avoimempaan ja auttaneet siten saaren niittykasvillisuutta.

**Timo Elolähde,
Matti Nieminen**

Aker Finnyards

aker
yards.

Ratkaisuja

vaativimpiinkin olosuhteisiin

Kaartin Jääkärirykmentti on maavoimien joukko-osasto, jonka päätehtävänä on kouluttaa Helsingin ja pääkaupunkiseudun suojaksi erikoistuneita joukkoja. Rykmentin kotipaikka on Santahaminan saari. Palvelukseen tulevat varusmiehet rekrytoidaan pääkaupunkiseudulta – Helsingistä, Espoosta, Vantaalta ja Kauniaisista. Usein palveluksessa on myös ulkosuomalaisia. Rykmentin varusmiesvahvuus on tavallisesti noin 1100 varusmiestä, palkattua henkilökuntaa on yli 400.

Kaartin Jääkärirykmentti – pääkaupungin puolustaja

Koulustehtävän ohella Kaartin Jääkärirykmentti vastaa lähes kaikkien pääkaupunkiseudun joukkojen, muun muassa Merisotakoulun, Maanpuolustuskorkeakoulun, Isosaaren ja Tilkan muonituksesta, kuljetuksista, terveydenhuollosta ja vaateuksesta. Santahaminan korjaamo tuottaa monipuolisia korjaamopalveluita. Se on erikoistunut aseiden, sotilaselektronikan ja optoniikan sekä erikoisajoneuvojen, esimerkiksi panssaroitujen miehistönkuljetusajoneuvojen, huoltoihin ja korjauksiin. Edellä mainitut palvelut tuottaa rykmentin huoltokeskus, jossa työskentelee noin puolet rykmentin palkattua henkilökunnasta, runsaat 200 henkilöä. Valtaosa heistä on siviilejä.

Rykmentti täyttää viisi vuotta

Kaartin Jääkärirykmentti perustettiin 1.7.1996, joten tänä vuonna on viisivuotisjuhlan aika. Vuosisjuhlaa vietettiin perjantaina 17.8, samalla kun saapumiserän II/01 alokkaat vannovat valansa Senaatintorilla järjestetyssä tilaisuudessa. Valan jälkeen oli vuorossa ohimarssi ja juhlavastaanotto Ritarihuoneella.

Rykmentin komentajana on ollut vuoden 2000 alusta eversti Juha-Pekka Liikola. Hänen edeltäjänsä oli eversti Kari Kasurinen. Esikuntapäällikkönä toimii tällä hetkellä everstiluutnantti Keijo Suominen.

Rykmentti koostuu kahdesta pataljoonasta. Kaartin Pataljoona kouluttaa pääkaupunkiseudun

suojaksi sotilaspoliisi-, torjuntaja jääkärijoukkoja. Pataljoona huolehtii myös pääkaupungin kunniakomppaniotehtävistä. Pataljoonaa komentaa everstiluutnantti Eero Pyötsiä.

Uudenmaan Jääkäripataljoona kouluttaa pääkaupunkiseudun suojaksi jääkäri-, jalkaväki-, panssaritorjunta-, kranaatinheitin-, tulenjohto-, viesti- ja tiedustelujoukkoja. Pataljoonan komentajana toimii everstiluutnantti Heikki Lagus.

Kaartin Jääkärirykmentti vaalii sekä kaartin että jääkäreiden perinteitä, joiden molempien toiminta ajoittuu maamme historian tärkeimmän kohdan – itsenäistymisen – molemmiin puolin. Joukko-osastolipun esikuvana on Kunnikaallisen Preussin Jääkäripataljoona 27:n lippu, jonka yhtenä

esikuvana taas oli Suomen Kaartin lippu. Valtakunnan virallisen vaakan liittäminen joukko-osastolippuun on sallittua vain pääkaupunkiseudun joukko-osastolle. Yrjönristikuvio viittaa perinnejoukko-osastojen historiaan ja valkoinen väri on perinteinen kaartin joukoille.

Pääkaupunkiseutu on tärkeä alue

Helsinki on valtakunnan pääkaupunki, jossa on nyt runsaat 555 000 asukasta, koko pääkaupunkiseudulla vastaavasti lähes miljoona asukasta. Pääkaupungin pinta-ala on 686 neliökilometriä, josta maa-alaa 185 ja vettä 501 neliökilometriä. Helsingin vesialueet ulottuvat merellä aluevesirajalle saakka.

Haastattelin esikuntapäällikkö Keijo Suomista Kaartin Jääkärirykmentin toiminnasta ja nyky näkymistä. Hän totesi, rykmentin olevan asutuskeskustaistelun edelläkävijä ja kehittäjä, joka tuottaa joukkoja Helsingin ydinkeskustan puolustamiseen. Rykmentin kouluttajat ovat nuorekkaita ja osaavia. Pahin puute on kouluttajien liian vähäinen määrä tarpeeseen nähden. Tulevaisuus kuitenkin näyttää positiiviselta, koska myös päättävillä tahoilla on ymmärretty, että henkilökuntaa tarvitaan lisää.

Toinen rykmentin toimintaan selvästi liittyvä puoli on edustuksellisuus. Rykmentti asettaa sotilaspoliiseista koostuvan kunniakomppanian, presidentinlinnan kunniaartion sekä Kaartin soitokunnan puolustusvoimien ylipäällikön, tasavallan presidentin, käyttöön.

Vartiointitehtävistä huolehtii komendantitoimisto majuri Juha Kaukisen johdolla. Kaartin soitokunnan päällikkö on musiikkimajuri Elias Seppälä ja kapellimestari musiikkikapteeni Raine Ampuja. Kaartin soitokunta – suuremmissa ja pienemmissä kokoonpanoissa – on erittäin suosittu kokoonpano. Vuosittain soitto-

KRykmentin esikuntapäällikkö Keijo Suominen toteaa joukko-osastossa vallitsevan hengen olevan erittäin hyvä (kuva Anne Valtonen)

Pääkaupunkiseudun puolustaminen edellyttää monipuolista koulutusta. Kaartin jääkäreitä harjoittelemassa laskeutumista. (Kuva: Anne Valtonen)

kunnalle tulee yli 500 esiintymistä mitä erilaisimmissa tilaisuuksissa.

Tärkeä ja näkyvä huoltokeskus

Kaikki Helsingin alueen joukot toimivat ovat, ainakin osittain, Kaartin Jääkärirykmentin huoltokeskuksen asiakkaina. Suurimpia asiakkaita ovat Maanpuolustuskorkeakoulu, Suomenlinnan Rannikkorykmentti, Merisotakoulu, Keskussotilassairaala ja Pääesikunta.

Huoltokeskusta johtaa majuri Risto Rautava. Huoltokeskus liitettiin Kaartin Jääkärirykmenttiin vuonna 1998 Suomenlinnan Rannikkorykmentin alaisuudesta. Esikuntapäällikkö Suomisen mukaan ”merivoimien henkilökunta

on sopeutunut hyvin tähän meikäläiseen maakraputoimintaan.” Huollon henkilökuntaa hän luonnehtii motivoituneeksi, kokeeksi ja kehittymishaluiseksi.

Huoltokeskus tuottaa nykyajan tehokkuusvaatimusten mukaisesti laadukkaita palveluita, asiakaskeisestisesti ja kustannustehokkaasti. Huollon tuottamat palvelut ovat alueella: muonitus, vaatetus, kuljetukset, terveydenhoito ja korjaamo. Varsinkin Santahaminan korjaamo tuottaa paljon palveluja Suomenlahden meripuolustusalueen ja yleensäkin merivoimien tarpeisiin.

Huoltokeskuksessa työskentelee noin 200 työntekijää, joista valtaosa siviilejä. Koko rykmentin 400 henkilöstä on suunnilleen puolet sotilaita, toinen puoli siviilejä. Naisia on 130, heistä valta-

PASIt muo-
dostavat
rykmentin
kuljetuskalus-
ton rungon
(SA-kuva)

osa Muonituskeskuksen eri toimipisteissä (Santahamina, Tilkka, Isoaari, Merisotakoulu, Maanpuolustuskorkeakoulu ja Taivallahti).

Tyytyväisyyden aiheet

Esikuntapäällikkönä Keijo Suominen on tyytyväinen rykmentin koulutustuloksiin, huollon toimintaan sekä henkilöstön motivaatioon ja yrityshaluun. Kiitosta saavat myös ylempien esikuntien antama tuki ja kannustava ote. Tyytymättömyydenaiheita ovat kouluttajien puute sekä palkkaus, noin yleisessä mielessä.

Pääkaupunkiseudun korkeat elinkustannukset johtavat siviilihenkilöstön kovaan vaihtuvuuteen, kun osaavat ammattilaiset lähtevät parempien palkkojen perään. Esikuntapäällikköä huolestuttavat myös majoituskasarmien kunto ja riittämättömyys. Henkilökohtaisesti Keijo Suominen viihtyy Santahaminassa todella hyvin. Paikka tuntuu suorastaan "toiselta kodilta". Oma työhistoria liittyy Kaartin pataljoonaan kouluttajana, sittemmin pataljoonan komentajana ja rykmentin esikuntapäällikkönä.

Joukko-osaston henki on "todella hyvä näin isoksi joukko-osastoksi". Turhasta ei valiteta,

jos on ongelmia, ne yritetään ratkaista. Koulutuksen onnistumisen mittarina voidaan pitää palveluksensa loppuun suorittaneiden varusmiesten korkeaa yrityshenkeä ja motivaatiota. Kaiken kaikkiaan esikuntapäällikkö Suominen mukaan "Santahamina on palveluspaikkana todella hieno – kaikki on lähellä, kesäisin myös ympäröivä luonto ja meri viehättävät."

Rykmentti yhteistyössä merivoimien kanssa

Kaartin Jääkärirykmentin vastuulla on Helsingin ja pääkaupunkiseudun rantaviivan ja mantereen puolustus Suomenlahden meripuolustusalueen ja merivoimien kanssa yhteistyössä. Esikuntapäällikön mukaan tämä on erittäin toimiva yhteistoimintasuhte.

Yhteistyötä Suomenlinnan Rannikkorykmentin suuntaan on ollut jo kauan, mutta ote on entisestään tiivistynyt viime vuosina. Rannikkorykmentin varusmiesten lääkintähuolto hoidetaan Santahaminan terveysasemalla. Rykmenttimme joukot ovat usein harjoittelemassa Vallisaaressa, Isoaaressa ja Syndaleniissa, Hangon lähellä.

Kaartin Jääkärirykmentti kouluttaa varusmiehiä yhdistelmäajoneuvon kuljettajiksi Suomenlahden Meripuolustusalueen tarpeisiin. Merisotakoulun henkilökunnalle on järjestetty autokouluja. Helsingin vartiosto vastaa Helsingin edustan miehittämättömien linnakesaarten vartiointista. Yhteistoimintaa tehdään hyvin laajalla alueella, jopa Santahaminan kaavoitusta hoidetaan yksissä tuumin Kaartin Jääkärirykmentin, Suomenlahden Meripuolustusalueen ja Merivoimien Tutkimuslaitoksen kesken.

Esikuntapäällikkö haluaa vielä muistuttaa, että meidän maakrapujen jääkärirykmenttiläisten innostus vesillä liikkumiseen on kotoisin Suomenlinnan Rannikkorykmentin esikunnasta. Sieltä nimittäin lähti idea osallistua Sulkavan soutuihin. Myös kuluvana vuonna Kaartin Jääkärirykmentti osallistui omalla venekunnalla Sulkavan Soutuihin ja sijoittui mukavasti parhaaseen kolmannekseen. Mukana soutamassa oli myös esikuntapäällikkö Suominen.

Teksti: Anne Valtonen
Kuvat: Anne Valtonen, Puolustusvoimien kuvakeskus

Kuningaskortti.

Merita Pankin MasterCard.

- Maksuaikakortti, luottokortti, pankkikortti, sirukortti ja automaattikortti
- Toimii Suomen lisäksi 120 maassa
- Sisältää aina käytössä olevan vararahaston/luottolimiitin
- Edullisemmin Merita Pankin Kanta- ja Avainasiakkaille
- Gold-kortissa myös jatkuva, täydentävä matka-, matkatavara-, matkasairaus/tapaturmavakuutus ulkomaan matkoille.

Tule ja hanki oma kortti - myös Sololla Internetissä.

MeritaNordbanken

MERIVOIMIEN JOHTO 1.9.2001

Merivoimien komentaja
Lippueamiraali
Hans Holmström

Esikuntapäällikkö
Lippueamiraali
Pertti Malmberg

Saaristomeren
Meripuolustusalueen
komentaja
Kommodori
Jukka Pennala

Merivoimien Varikon
päällikkö
Kommodori
Jouko Ovaska

Uudenmaan Prikaatin
komentaja 1.12.2001
alkaen
Eversti
Karl Storgårds

Suomenlahden
Meripuolustusalueen
komentaja
Kommodori
Heikki Salmela

Merisotakoulun johtaja
Kommodori
Risto Rasku

Merivoimien
Tutkimuslaitoksen johtaja
Insinöörikommodori
Pekka Lopmeri

Kotkan Rannikkoalueen
komentaja
Komentaja
Sakari Martimo

Laatokalla toiminut Rannikkotykistörykmentti 3 on Saaristomerän Meripuolustusalueeseen kuuluvan Turun Rannikkopatteriston perinnejoukko-osasto. Joukko-osastomme hallussa on runsas RT 3:een liittyvä aineisto valokuvia, piirroksia, muistelmia ja muita dokumentteja. Tarkoitukseni on nyt tuoda tämä upea, mutta tähän mennessä suurelta osin julkaisematon aineisto yleisön tietoon.

ERKKI MARTTILA

Kierros RT 3:n maisemissa Pohjois-Laatokalla

Tavoitteeni on saada vuodenvaihteeseen 2002 mennessä painokuntoon Pohjois-Laatokkaa käsittelevä kirjanen. Kannaksen itärannikkoa käsittelevä osa olisi sitten seuraavan vuoden tavoite. Molemmat osat olen suunnitellut rakentaa matkakertomuksen muotoon. Kunkin kohteen osalta esitän historiaa sen verran, että lukija saa käsityksen, mitä kalustoa, linnoitteita, rakennuksia ja joukkoja kyseisellä paikalla on ollut ja mitä paikalla on tapahtunut. Lisäksi kuvaan missä kunnossa kohde nykyisin on. Tarkoitus on antaa valokuvien ja vanhojen piirrosten puhua. Projektia varten olen saanut Rannikkotykistösäätiön apurahan. Li-

säksi luvassa on apuraha Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiöltä. Valamo-seura ry:n hallussa on runsas Valamon varuskuntaa koskeva aineisto. Olen sopinut seuran puheenjohtajan, eversti Niilo Kohosen kanssa, että mainittu aineisto saadaan käyttöni. Tein kierroksen Pohjois-Laatokan linnakesaarilla toukokuun 2001 puolivälissä. Matkalla olivat mukana komentaja Ove Enqvist ja tohtori Kenneth Gustavsson. Kuuden päivän retki tapahtui hyisessä kelissä. Tulokset olivat silti erinomaisia. Valokuvia otettiin satamäärin. Kierroksen kohteet olivat Lahdenpohja, Oitto, Kelpä, Heinäsaari, Mökerikkö, Mantsinsaari, Ristisaari ja

Valamo. Suunnitelmissa oli käydä myös Rautaveräjällä, mutta siitä piti nousevan myrskyn takia tällä kertaa luopua.

Laivaston parakki matkustajakotina

Lahdenpohja ei nyt ollut varsinainen tutustumiskohtemme, vaan mieli oli heti vesille. Todettiin kuitenkin nopeasti, että Huuhannäen kasarmialue, jossa Laatokan Rannikkoprikaatin esikunta ja rannikkoprikaatin tukiyksiköt toimivat Jatkosodan aikana, on edelleen sotilaskäytössä. Rauhalan kasarmialue, jossa toimi aikanaan RT 3:n merikomppania ja jossa Talvisodan aikana sijaitsi

Laatokan Meripuolustuksen esikunta, näyttää nykyään hiljaiselta. Lahdenpohja on elävä varuskuntakaupunki. Seuraamme liittyi kaupungilla eräs nuorimies, joka ohi ajavan sotilasauton nähdessään alkoi heitellä sitä kivillä. Koetimme parhaamme mukaan ottaa etäisyyttä, ettei olisi syntynyt mielikuvaa, että kuulimme kivittäjiin.

Lahdenpohjassa yö nukuttiin Laatokan Laivasto-osaston entisessä parakissa aivan sataman tuntumassa. Rakennus on nykyään vaatimatonta matkailuliike. Makuupussissa tarkeni kohtuullisesti.

Oiton merimiinavarasto sijaitsi saariston kätöksissä vajaa kahdeksan kilometriä Lahdenpohjan satamasta. Varasto, miinakiskot ja laiturikin ovat kohtuullisen hyvin säilyneet. Uudet isännät ovat käyttäneet varastoaluetta omiin tarpeisiinsa ainakin 1960-luvulle asti.

Kelpän kevyt patteri sijaitsi Sorolansaaren koillisnurkassa paikassa, jossa aava Laatokka aukeaa. Koko Kelpänniemi on palanut 1990-luvun puolivälissä. Lujaa tekoa olleet tykkiasemat, betonikorsut ja muut suojatilat on räjäytetty, mutta selvästi näkyvisiä. Todettakoon, että neuvostoliittolaiset ovat räjäyttäneet vanhoja suomalaisten rannikkolinnoitteita vain Heinäsaarenmaassa. Kelpän hävitteetkin ovat suomalaisten itsensä työtä. Kaikki muut Pohjois-Laatokan patterit ovatkin miltei siinä kunnossa, mihin ne suomalaisilta jäivät syksyllä 1944. Puiset kasarmit ja muut puurakennukset sen sijaan ovat miltei kaikista paikoista palaneet tai siirretty pois.

Suljetulla alueella

Heinäsaari on merikarttoihin merkitty suljetuksi alueeksi. Aivan tyhjä se kuitenkin on. Kielto- taulujakaan ei näy. Paikalliset kalastajat ja retkeilijät näyttävät vierailijan saarella usein. Vanhan suomalaisen linnakesaaren

Mantsinsaarella oli 6" tuuman patteri, joka ampui Talvisodan aikana putkensa täysin loppuun. Patterin toista tykkiä ei rauhan tultua ehditty evakuoida, vaan sen putki räjäytettiin. Kuva on otettu Jatkosodan alussa ennen tykkiaseman korjaamista ja uuden tykin asentamista (SA-kuva)

erikoisuus ovat erittäin hyvin tehdyt lähipuolustusasemat, joita löytyy etenkin saaren etelä- ja länsirannoilta. Neuvostoajalta oleva hylätty koalue on värisyttävä näky. Liikkuminen koase- man rakennuksissa on vaarallista. Kuuden tuuman patteri kasematteineen on säilynyt aika hyvin. Toisessa tykkiasemassa lienee räjäytetty muutaman sadan kilon

koelataus, koska tykin pulttikehä ja ammuskomerot ovat pirstaleina.

Jos maihin pääsee, niin Mökerikkössä käyntiä ei unohta! Saari on asumaton ja osin palanut. Vanhoja suojatiloja lukuunottamatta saarella ei ole jäljellä rakennuksia. Mökerikkössä oli suomalaisten miinavarasto. Merimiinojen ankkurikoneistoja lojuu

Mökerikkössä oli Talvisodan loppuun asti 6" Canet-patteri. Jatkosodan aikana linnakkeen kalusto oli 75-millinen. Kevyet tykit oli sijoitettu entisiin isoihin tykkiasemiin. Uudet isännät ovat käyttäneet Mökerikköä koelatausalueena. Merimiinojen ankkurikoneistoja on hajan hajan saarella, myös molempien tykkiasemien pohjilla (Ove Enqvist).

Ristisaari on pieni, kallioinen ja vaikeasti rantaanpäästävää saari Valamon ja Mantsinsaaren puolivälissä. Saarella oli ennen Talvisotaa 6" Canet-patteri. Jatkosodan aikana samoissa asemissa oli 120 mm:n Vickersit. Tykkiasemat kasematteineen ovat erittäin hyvin säilyneitä (Ove Enqvist)

siellä täällä vanhan miinabunkkerin lähellä ja myös tykkiasemien pohjilla. Tykkiasemat kasematteineen ovat hyvin säilyneet.

Mantsinsaaren patteri tuntuu nukkuvan ikiunta aarniometsän ja niittyaukean reunassa. Nousimme maihin Mantsinsaaren länsirannalla, joka oikeastaan on aivan rantautumiskelvoton. Puolen kilometrin rämpiminen miltei läpipääsemättömässä ryteikössä palkittiin. Patteri löytyi korkean luonnonjyrkänteen päältä. Jatkosodan aikana korjatut tykkiasemat ovat aivan ehjät. Kasematit ovat kulkukelpoiset, mutta kiviröykkiöt ovat jumiuttaneet teräsovia niin, että saatat päästä jonkun oven raosta sisään, mutta takaisin et pääse, ennen kuin laihdut!

Betoninen tulenjohtoasema on lukuisten osumien vaurioittama ja vaarallinen liikkua. Patterialueen lähimaastosta satojen metrien säteellä on runsaasti suuria pomminkuoppia. Myös lentopommien kärkekartioita ja vääntyneitä pomminkuoria löytyy etsimättä.

Mantsinsaaren ja Valamon puolivälissä sijaitsee pieni Ristisaari. Tältä vaikeasti rantaan noustavalta saarelta löytyvät Poh-

jois-Laatokan parhaiten säilyneet linnoitteet. Alun perin kuuden tuuman Canet-tykeille tehdyissä asemissa oli jatkosodan aikana 120 millimetrin Vickersit. Asemissa ei ole juuri yhtään rojua. Vickersejä varten tehdyt betonikartiot pulttikehineen ovat kuin vasta valetut. Myös kasematit ovat kuivia, ehjiä ja tyhjiä. Kymmenet uteliaat norpat kerääntyivät tervehtimään harvinaisia vie-

Ilmakuva Valamon luostarialueesta 1930-luvulta. Oikeassa alakulmassa oleva kaksikerroksisessa kivirakennuksessa oli patteriston esikunta. Kuvan keskivaiheilla aivan oikeassa reunassa näkyy toimitusjoukkueen kasarmina toiminut valkoinen kivirakennus (SA-kuva)

raitaa. Olin menettää sydämeni piskuiselle Ristisaarelle. Lähtöä Valamon suojaan nopeutti kuitenkin nouseva tuuli ja tuhansien saareissa pesivien vesilintujen äänekäs, ulostein terästetty protestointi.

Satusaaristoon

Valamossa luovuimme venekyydistä, hyvästelimme veneenkuljettajamme, kokeneen imatralaisen eräoppaan ja jatkoimme seikkailua omin päin. Luostarin vaatimattomassa majatalossa löytyi sija kahdeksi yöksi. Valamon satusaaristo on täynnään rannikkotykköiden historiaa. Luostarissa itsessään on käynnissä ennennäkemätön restaurointityö. Aivan luostarialueen kupeessa oli aikanaan patteriston esikunta. Rakennuksesta ei ole jäljellä kivijalkakaan. Paikalla on nyt Punalippuisen Laatokan laivaston muistomerkki. Saimme mahdollisuuden tutustua luostarin museoon, joka ei vielä ole avoinna yleisölle. Museonhoitajat olivat vilpittömän kiinnostuneita tekeillä olevasta tutkimuksestamme. Yhtä vilpittömästi he olivat tietämättömiä siitä, että Valamossa suomalaista rannikkotykköstä koskaan

Patteristojen numerot tosin vaihtelivat, mutta Valamossa, aivan luostarin kupeessa, toimi pieni joukkoyksikön esikunta vuodesta 1918 alkaen. Kuva lienee 1920-luvulta, koska vuonna 1928 Valamon patteriston numero muuttui II:ksi. (Valamo seura ry)

on ollutkaan.

Niikkanen patterialue on Valamon pääsaaren lounaisnurkassa. Siellä toimii nykyään sääasema. Kulkuluvan ja kuljetuksenkin tälle suljetulle alueelle saimme Valamon hallintopäälliköltä Vladimir Rudinilta. Sääaseman ainoa meteorologi oli ilahtunut vieraista yksinäisellä asemallaan. Niikkanen patteri sijaitsi maailman kauneimmalla niemellä. Punaisina hohtavien kallioiden takia suomalaisissa kartoissa niemen nimi oli Punainen niemi; venäläiset kutsuvat sitä nimellä Kaunis niemi. Tykkiasemat ovat hyvin säilyneet, mutta jokseenkin täynnä roinaa. Toiseen asemista on rakennettu sääaseman laitesuoja. Niikkanen uusi kolmikerroksinen betonikasarmi valmistui vuonna 1936. Rakennus vaurioitui Talvisodan pommituksissa; neuvostojoukot räjäyttivät sen ennen poistumistaan Valamosta syyskuussa 1941. Kuusikko verhoaa armeliasti osin pystyssä olevia raunioita. Liikkuminen kasarmien raunioissa on erittäin vaarallista.

Rautaveräjällä jäi nyt käymättä. Teuvo Rönkkönen on tutkinut saaren vuonna 1995. Tykkiasemat ja Rikama-tyyppinen tulenjohtoasema ovat ehjiä. Kelisaari, jossa Rautaveräjän patteri oli, on osaksi palanut. Palaneita saaria harmaina töröttävine puunrun-

koineen Laatokalta kyllä löytyy.

Lähtöpäivänämme myrsky esti Sortavalan ja Valamon välillä kulkevia kantosiipialuksia ajamasta. Sortavalaan päästiin kuitenkin eräällä toisella aluksella. Erään Laatokalla operoivan kalaja metsätaloustalustalon henkilöstö oli nimittäin virkistysmatkalla firman aluksella. Lauantai-ilta meni pitkäksi, kun poikettiin johonkin Sortavalan eteläpuolella olevaan saareen paistamaan shaslikkia ja laulamaan. Yösiija löytyi Sortavalasta. Seuraavana päivänä taksilla Värsilän tulliin ja Suomeen.

Linnakekierros Laatokalla?

Pohjois-Laatokan vanhat suomalaiset rannikkolinnakkeet ovat vertaansa vailla oleva ulkoilmamuseo. Linnakeilla on nähtävissä itsenäisyytemme alkuajan rannikkolinnoittamisen koko kehityskaari. Löytyy 1920-luvun alun venäläismallisia tykkiasemia, 1920-luvun lopun huolella tehtyjä lähipuolustusasemia, 1930-luvun meritulenjohtoasemia sekä jatkosodan aikana viimeisteltyjä tykkien pyöröasemia ja kasematteja. Tämän lisäksi löytyy säästöbetonista tehtyjä keveiden ilmatorjuntajooksien asemia ja lähipuolustusasemia sekä määrättö-

mästi piikkilankaesteiden jäänteitä.

Laatokka on kaunis ja hyvin säilynyt. Kasvisto ja eläimistö on runsas ja erikoinen. Sortavalan ovat suomalaisturistit löytäneet, Lahdenpohjassakin on helppo käydä. Valamossa voi vaivattomasti vierailla ryhmämatkalla tai omin päinkin.

Varsinaisiin vanhoihin patte-reihin tutustumisen onkin sitten kokonaan eri juttu. Asumattomat, ryteikköiset ja laiturittomat linnakesaaret eivät ole aivan helppo kohde. Laatokka on arvaamaton, myrsky nousee hetkessä ja voi olla raju. Ehdotan kuitenkin kaikille rannikkotykköiden sidosryhmille, että linnakekierros Laatokalle otettaisiin harkittavaksi. Kunnollinen Pohjois-Laatokan kierros vaatisi kuusi - seitsemän vuorokautta. Ruokailut tulisi hoitaa osin retkimuonilla, maastomajoitukseenkin tulisi varautua. Lyhyemmän ja helpomman matkan, kolme - neljä vuorokautta, teemana voisi olla pelkästään Valamon patterit tai Mantsinsaari. Vaikka linnakekierroksia ei tietenkään ole tarjolla, löytyy Laatokasta leipänsä saavia matkajärjestäjiä sekä kotimaasta, että Venäjän Karjalasta. ■

Hermannit

”Salaseurasta” Helsingin Sotilasläänin killaksi

Suomen laajassa maanpuolustusjärjestökentässä Hermannit on vireä, mutta erilainen ja perinteisesti hieman salaperäinen yhdistys. Hermannien taustalla ei ole aselaji tai joukko-osasto, vaan yhdistystä voidaan luonnehtia Helsingin Sotilasläänin ja erityisesti sen esikunnan kiltana.

Hermannien historia juontaa juurensa 1950-luvun arkoihin vuosiin. Sisä- ja ulkopoliittisista syistä ei lakkautettujen suojeluskuntien tilalle avoimesti voitu rakentaa ja kouluttaa liikekannallepanon suoritustaloutta. Työtä piti tehdä epävirallisesti ja henkilökohtaisen tuntemuksen perusteella. Keskeinen henkilö oli vuonna 1955 Helsingin sotilaspiirin päälliköksi tullut eversti Toivo Herman Luukko, joka perinpohjaisesti tunti pääkaupunkiseudun maanpuolustusväen. Luukko valitsi tästä joukosta sopivat reserviläisjohtajat, jotka kykenisivät toimimaan kriisitilanteessa ilman laajempaa koulusta ja käytännön harjoittelua.

”Hermannin nuorisoseura”

Kertausharjoituksia järjestettiin toki tälle henkilöstölle, mutta asian arkuuden takia käytettiin peitenimiä kuten ”kotiseutupalvelu” tai ”käytännön esikuntapalvelu”. Eversti Luukko loi reserviläisjoukkoon niin vahvan hengen, että siitä ryhdyttiin huumorimielissä käyttämään nimitystä ”Hermannin nuorisoseura”. Nimi Hermannit vakiintui sotilaspiirin ja läänin ”omien” reserviläisten nimikkeeksi, ja kun vapaamuotoisesta yhteistoiminnasta muotoutui yhdistys sen nimeksi tuli Her-

mannit.

Tänä päivänä Hermannit on pääkaupunkiseudulla toimiva rekisteröimätön yhdistys Helsingin Sotilasläänin puolustusvalmiuden tukemiseksi ja jäsenistönsä maanpuolustustyön kehittämiseksi. HelSI:n kiltana yhdistyksen tehtävänä on tukea sotilasläänin esikunnan, sen alajohtoportaiden ja suoritustalouttien reserviüksikkötoimintaa (RYT) sekä henkisesti ja aineellisesti tukea esikunnan toimintaa ja pääkaupunkiseudun vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta. Yhdistys pyrkii myös lisäämään jäsentensä maanpuolustustietoutta, pääkaupunkiseudun erityispiirteiden tuntemusta ja edistämään heidän turvallisuuspoliittista ajattelua.

Jäseneksi kutsutaan

Hermanneilla on noin 350 jäsentä. Jäsenyys on periaatteessa ikäinen, ja tämän takia jäsenkategorioita on kaksi: reservissä olevat hermannit ja yli 60-vuotiaat ylihermannit. Jäseneksi voidaan kutsua HelSI:n esikunnan, sotilasalueiden, viestiyksiköiden ja suoritustalouttien avaintehtäviin sijoitettu päällystön upseeri. Kutsut jäseneksi esitetään HelSIE:n johdon ja Hermannien hallituksen yhteisen harkinnan perusteella.

Sotilaspiirin ja -läänin tuke-

minen tarkoitti aikaisempina vuosikymmeninä hyvinkin konkreettista materiaalitukea. Laihojen määrärahavuosien aikana oli usein puutetta esikuntamateriaalista aina karttakelmua ja tussikyntiä myöten, ja Hermannien ”paikallishankinnat” olivat merkittäviä harjoitusten sujuvuuden kannalta. Nykyään Hermannien aineellinen tuki on suunnattu sotilasläänin palkitsemis- ja muistoesineiden sekä vastaavaan ”kultareunan” hankintaan. Aineettomalla puolella yhteiskuntasuhteiden ylläpidolle ja kehittämiselle Hermanneilla on hyvät ja luontevat edellytykset, koska suuri osa jäsenistä toimii yhteiskunnallisesti merkittävissä tehtävissä.

Monimuotoinen toiminta

Hermannien luentotilaisuuksissa ja seminaareissa käsitellään ajankohtaisia turvallisuuspolitiikkaan ja maanpuolustukseen liittyviä aiheita. Puhujat ovat puolustusvoimien ylintä johtoa ja parhaita asiantuntijoita. Pääkaupunkiseudun paikallistuntemusta lisäävät vierailuilla ja tutumiskäynneillä, jotka suuntautuvat sekä sotilas-kohteisiin että pääkaupunkiseudun kriisivalmiuden kannalta tärkeisiin kohteisiin kuten satamiin, lentokenttiin ja energiahuoltoon.

Elämyksellinen huippu on vuotuinen Hermannipäivä, jolla kohennetaan hermannien sotilaallisia tietoja ja taitoja. Partio-kilpailun muodossa harjoitellaan mm. eri aseiden käyttöä, ammuntaa, ensiapua, viesti- ja johtamistaitoja. Järjestäjien kekseliäisyys ei tunne rajoja, esimerkiksi muutama vuosi sitten Hermannipäivän teemana oli Rukajärven tie. Partiot varustettiin varusvaraston vanhojen tavaroiden hyllystä, re-

put täytettiin lounasnäkkileivillä, teräskypärät laitettiin päähän ja pyörät alle – ja sitten baanalle. Komposiittikypärillä ja luotiliveillä varustetut, Paseilla ajavilla varusmiehillä taisi olla hauskaa kun näkivät hikoilevia, varttuneita upseereita harhailevan Santahaminan poluilla polkupyörän selässä.

RYT tulevaisuuden haasteena

Hermannitoiminnan suurin lähiajan haaste on sotilasläänin reserviüksikkötoiminnan käytännön tukeminen. Reserviüksikkötoiminta on sodanajan joukon omaehtoista toimintaa, jolla joukon johtaja ylläpitää joukon saatehtävään liittyviä valmiuksia kertaus-

harjoitusten välillä. RYT-luontoista toimintaa on aina liittynyt hermannien toimintaan, mutta uutta on sotilasläänin johtava rooli toiminnan käynnistäjänä, koordinoijana ja tukijana. Sodanajan joukon ja johtoportaan johtaja on sotilasläänissämme nykyään usein aktiiviupseeri, mutta heidän nopean urakierron takia evp- ja reservinupseerit – usein hermanneja – edustavat jatkuvuutta yksiköissään. Näin ollen heillä on hyvät mahdollisuudet vastata pitkäjänteisesti RY-toiminnasta käytännön tasolla aktiiviupseeripäällikön toimeksiannosta. Hermannien hallitus työskentelee parhaillaan RYT:n kehittämisessä.

Hermannien puheenjohtajana

toimii komkapt res Kari Tarkkainen ja varapuheenjohtajana kapt res Hannu Mikkonen.

Teksti: Håkan Nylund
Kuvat: Kimmo Pälikkö

KOSOFINN
Salibandy
KAUKALOT

- ainutlaatuinen Sandwich-rakenne
- joustava törmättöessä
- pyörät reunat ja kulmat
- helppo purkaa ja kasata

• nyt myös sertifioidut pelimaalit

Valmistus ja myynti:
KOSOFINN OY
Mustapurunkatu 8-10, 15300 LAHTI
Puh. (03) 756 2270, fax (03) 756 2459

HOSTEL KORTTEERI

• kesähotelli • retkeilyhotelli SRM
**RAVINTOLA
MARTTILAN TALLI**
• lounaspaikka • juhlapaikka
• kokouspaikka
kampusalueella joen rannalla

MARTTILAN KORTTEERI

Puskantie 38, 60100 Seinäjoki
puh. (06) 4204 800, fax (06) 423 4145
www.marttilankortteeri.fi

REHELLISTÄ
SUOMALAISTA LEIPÄÄ.

REISSU MIES

Isänmaan rakkaus on perusta upseerin vaativaan ammattiin

TUTUT KASVOT

■ Rannikon Puolustajan haastattelusarjassa tutustutaan rannikojoukkojen piirissä pitkään toimineisiin henkilöihin. Tällä kertaa tutut kasvot kuuluvat äskettäin 80 vuotta täyttäneelle, ansiokkaan upseeriuran aselajimme sekä erityisesti huollon piirissä tehneelle eversti Eino Tirroselle.

Hyvien ihmisten tuki ja omat lukuhalat autoivat

Eino Tirronen syntyi Lieksassa 21.05.1921. Isä kuoli hänen ollessaan neljävuotias. Äidinkin sairastuessa vakavasti joutui perhe taloudelliseen ahdinkoon. Kunnan ja hyvien ihmisten avulla kuitenkin selvittiin. Varoja ei kuitenkaan ollut aloittaa oppikoulua. Niinpä Eino Tirronen kävi läpi kansakoulun., mutta pääsi sitten hyvän opettajan avustuksella Lieksan Yhteiskouluun. Keskikoulusta hän valmistui parhaana oppilaana. Lukuhalat olivat kovat. Eino Tirronen muistelee lukeneensa kaikki Lieksan kirjaston kirjat ja Raamatunkin kahteen kertaan. Erityisesti historia ja tähtitieteelliset kirjat kiinnostivat. Opintie jatkui kesäansioiden turvin Joensuun Lyseossa syksyllä 1939. Talvisota kuitenkin keskeytti lukion. ”Lieksa evakuoitiin, rintamalinja oli noin kymmenen kilometrin päässä. Kaikki karja ja vilja lastattiin junavaunuihin ja vietiin Kiuruvedelle. Osallistuin evakuointiin sekä Lieksassa sekä Kiuruvedellä”, muistelee Eino Tirronen.

Kiuruvedeltä haastateltavamme muutti Helsinkiin, jossa hän työskenteli vuoden verran SOK:n laboratorioissa tarkoituksena opiskella kemisti-insinööriksi. ”Tämä työ oli minulle mieluinen. En voinut varojen puutteesta johtuen muuttaa takaisin Joensuuhun jatkamaan lukio-opintojani, joten suoritin lukion Helsingissä suomalaisessa Reaalilyseossa vuosina 1940–1941 viidessä kuukaudessa työn ohella. Se oli ankaraa

aikaa, jopa aamuyöllä saakka piti opiskella. Ylioppilaskirjoitukset suoritin vasta sodan jälkeen”, muistelee everstimme tätä opinsaunaa.

Koulutuskeskuksessa opetus pelkistyi sodan ankariin tehtäviin:

”Alkoi Jatkosota. Jouduin koulutuskeskukseen, jossa kuukaudessa leivottiin rintamalle miehiä. Se oli kovaa koulutusta. Herätys oli kello viisi, koulutus alkoi jo kello kuusi. Ja sitä kesti kello kahteenkymmeneen. Kyyräpää ja polvet olivat verillä, koska pystyssä ei avomuotoja harjoitettu. Taistelukoulutus ja ammunnat olivat pääaineita. Koulutuksen päätyttyä kaikki halusivat rintamalle, koska pelättiin sodan loppuvan ennenkuin ehdittäin mukaan. Minut valittiin kuitenkin jatkamaan opintoja aliupseerikouluun. Vasta joulun jälkeen v 1941 pääsin rintamalle, koska minut jätettiin oman kurssin päätyttyä kouluttamaan kahden seuraavaa kurssia. Minut määrättiin JR 44:ään Syvärille konekiväärikomppaniaan kk-ryhmänjohtajaksi.”

Vuonna 1942 pataljoonan silloinen komentaja majuri Jorma Järventaus lähetti Eino Tirrosen Upseerikoulun 55. upseerikurssille, joka kesti viisi kuukautta. Koulutus rintamatehtäviin oli kovaa. Kymmenkunta oppilasta joutui lähtemään kk-komppaniasta takaisin rintamalle, koska eivät kestäneet räsitystä. Tällä tavalla karsittiin heikommat yksilöt pois kurssilta. Upseerikurssin jälkeen Tirronen määrättiin joukkueenjohtajaksi samaan joukkoon, josta oli lähtenyt.

Sodan kokeneet taistelijat autoivat yli ensipelon

”Muistan hyvin”, kertoo haasteltavamme, ”kun ryhmänjohtajana ensi kerran kuorma-auton lavalla lähestyttiin rintamaa, tykistön jyske kuului edestä ja taivaanranta oli punaisena – silloin tuli pelon tunne. Mitä tapahtuu, jääkö tässä henkiin? Mutta kun pääsimme sotaa kokeneiden miesten pariin ja saimme isällisiä ja opettavia neuvoja, niin mieli rauhoittui ja asiat otettiin huumorin kannalta”.

Hyvä henki oli yksikössä kaiken A ja O

”Jouduin johtamaan joukkuetta, jossa oli entisiä esimiehiäni. Piti miettiä miten suhtautua entisiin kavereihin ja jopa entisiin esimiehiin. Vaikeuksia minulla ei tässä asiassa ollut. Selvitin kaikille pelin hengen heti aluksi. Tältä asematavaiheen ajalta everstimme poimii muististaan erään kertomuksen: ”Eräs pohjalainen poika, joka oli ollut koulutuskeskuksessa samaan aikaan kanssani, kieltäytyi kaivamasta taaempaan asemaan puoltatoista metriä taisteluhautaa päivässä, jonka tehtävän oli määrännyt divisioonan komentaja. Pidin sotamiehelle puhuttelun ja sanoin: 'Kyllä sinä sen kaivat, muillekin tämä kuuluu'. 'En kaiva', oli vastaus. Otin asian toisen kerran esille jonkin ajan kuluttua ja sanoin: 'Nyt asia on niin, että ellet kaiva, niin tämä on huono esimerkki ja asia menee sota-oikeuteen'. Vastaus oli sama. En sen enempää asiaan enää puuttunut. Jäin odottamaan. Myöhemmin näin, että kavერი oli yötä päivää kaivamassa vaadittua hautaa. Kun kyselin joukkueen miehiltä mikä muutti miehen mielen, sain vastaukseksi, että he antoivat pienen remmiopetuksen. Minun ei tarvinnut puuttua asiaan, vaan joukkue hoiti asian.” Tämä tarina saa everstin vieläkin

vakavoitumaan. ”Meillä joukkueessa ja koko komppaniassa oli erinomainen henki”

Selvitäkseen sotilas tarvitsee johdatusta

– Ottaessani joukkueen johtajana tukikohdan vastaan olin vastaanottotarkastuksen aikana hieman varomaton, jolloin tarkka-ampujan luoti hipaisi korvalehteä ja räjähti muutaman metrin päässä pajukossa. Se oli ensimmäinen varoitus.

Keskusteltaessa tykistön toiminnasta asemasodan aikana everstille muistuu mieleen:

”Tykistökeskityksiä tuli silloin tällöin. Muistan eräänkin kerran, kun olin erästä korsua tarkastamassa. Oli kesä. Pojat joivat kaffetta korsun ulkopuolella ja ottivat aurinkoa. Naapuri ammuskeili kranaatinheittimellä ja kranaatteja putoili aika lähelle. Minä sanoin heille, että eiköhän olisi paras mennä sisään. Pojat vähätelivät ja sanoivat, että ei se tänne osu. Toistin, että eiköhän mennä. Lähdin korsuun ja pojat seurasiivat. Korsuun ehdittyämme kranaatti putosi äskeiseen kahvinjuontipaikkaan. Joku johdatus fässäkin oli.”

Tirronen innostuu kertomaan toisenkin tapauksen. ”Olin Sauma-tukikohdan päällikkönä Seken loholla ja JR 23 oli meidän naapurina. Kuuluu peloton everstiluutnantti Sorri oli naapuripataljoonan komentajana. Tarkistimme tuliverkot, yhteydenpidon jne. Meitä oli kuusi upseeria taisteluhaudan vieressä ja keskustelimme siinä. Pieni pensaisto antoi näkösuojaa. Sorri seisoi penkalla ja karttalaukku heilui paljastaen. Sanoin Sorrille, että tuolla vastapäätä on piiskatykki, joka on monta kertaa avannut tulen meidän muonahevosta kohti, olisi parempi mennä taisteluhautaan. Sorri sanoi, että ei se mitään. Hetken kuluttua Sorri sanoi, mennään sitten. Samassa piiskatykin kranaatti räjähti äskeisellä

paikalla. Upseerit pelastuivat varmalta kuolemalta. Asemasodan aikana tykistökeskitykset ja tarkka-ampujat olivat vaarallisimmat. Ne vaativat monen hyvän asetoiverini kaatumisen.”

Upseerin vaatimaan ammattiin

”Kun asemasodan aikana tuli tietooni, että voisin hakea Maasotakouluun, päätin, että koska minulla varattomana ei ollut mahdollisuuksia opiskella kemistin-sinööriksi ja olin menestynyt hyvin sotakouluissa ja rintamalla, hakea kouluun. Minut hyväksyttiin yhtenä niiden 250 joukossa, jotka 1000 hakijasta valittiin. Ennen kadettikurssin alkua tuli ilmoitus, että hyväksytyistä 50 määrätään Merisotakouluun, minä muiden mukana. Valitsin aselajikseni rannikotykistön. Kaikki, jotka sille kurssille komennettiin, olivat olleet rintamalla, tulikasteensa saaneita, useimilla jo kunniamerkkejä rinnassa. – Merisotakoulussa simputus oli tyrmistyttävää, jouduimme alokkaan asemaan. Ensimmäisen kuukauden aikana kymmenkunta kurssitoveria, mm kaikki kapteenit, erosivat koulusta. Itse päätin kestää hammasta purren. Koulutus oli kuitenkin hyvää, erityisesti rt-, kt-, it-tykki- sekä kranaatinheitinkoulutus. Saimme mielestäni monipuolisen opetuksen.

Someri

Kadettikurssi keskeytettiin Neuvostoliiton suurhyökkäyksen alettua kesäkuun lopussa 1944. Rt-kadetit määrättiin pääosin saatehtäviin Viipurinlahdelle. Haastateltavani määrättiin Somerin linnakkeelle. Someri oli Suomen tärkein meritiedusteluasema. Siellä oli hyvät valvonta- ja meritiedusteluvälineet ja muutenkin linnoittamisaste oli hyvä betonisine tulenjohtotorneineen ja kalliioon louhittuine korsuineen. Saarella oli kaksi 75 mm tykkiä, ke-

vyt it-patteri ja 9. TK-komppania. Linnakkeella oli myös savutusjärjestelmä, jonka avulla koko saaren suojasavutus oli mahdollista. Sillä lopetettiin Lavansaaren tykkien ammunnat. Kerran vihollinen yritti Lavansaaresta maihinnousua, mutta se torjuttiin jo merellä.

Venäläiset maataistelukoneet hyökkäsivät päivittäin koneitykein ja pommein. Saaren ilmatorjuntamiehet joutuivat päivittäin torjumaan IL-maataistelukoneen hyökkäyksiä. ”Kerran päätin itse kokeilla millaista on olla tukikohdassani olevan 20-millisen it-tykin ampujana, kun IL hyökkää. Koskaan sodan aikana en ole pelännyt niin paljon. Lentäjän silmämunat näkyivät ja kaikki ampumani osumat kimposivat koneen panssaroinnista vahingoittamatta sitä. Sen jälkeen kyllä kunnoitin ilmatorjuntamiehiä”.

Suursaari – emme antaudu, taistelemme

Aselevon astuttua voimaan syyskuun viidentenä päivänä 1944 taistelut Somerilla hiljenivät. Seuraavana päivänä 9. Torjuntakomppania siirrettiin Kotkan kautta Suursaaren osaksi Laakososen pataljoonaa. Heti alkoi kova koulutus. Nähtävästi oli tiedossa saksalaisten aiheet. ”Oli hyvä, että aloitettiin kova taistelukoulutus, koska Somerissa sotilaiden vähäisetkin taistelutaidot olivat pahasti ruostuneet. Miehistö kiroili ja purnasi. Se piti koulutusta aselevon tultua voimaan herrojen kenkkuiluna. Sanoin miehille, että kyllä ylempi johto tietää miksi näin on meneteltävä. Kukaan ei teitä turhaan harjoituta. Jälkeenpäin voitte sitten arvioida oliko se tarpeen. Nurina loppui siihen.”

Suursaaren taistelua edelsi mielenkiintoinen tapahtumasarja, jota haastateltavani sai seurata. Syyskuun 14. päivän iltana lähestyi Suursaarta kommodori Mecken johtama, hieman yli 30

Vänrikki Eino Tirronen ”Rauhan” korsun edessä Syvärillä kesällä 1943. Korsuun oli majoitettu tukikohdan päällikön lisäksi 16 kk-puolijoukkueen miestä.

erilaista alusta käsittävä saksalaisosasto. Mecke oli saanut tehtävän vasta paria vuorokautta aiemmin, jolloin tavoitteeksi määrättiin Suursaari eikä Ahvenanmaa. Maihinnousuosasto käsitti noin 3000 miestä.

”14.9. myöhään illalla saksalaiset tulivat Mecken johdolla hakemaan saaresta tutkamiehet pois. Tapaaminen Suursaaren suomalaisen komentajan everstiluutnantti Miettisen kanssa oli laiturilla. Tässä tilaisuudessa kommodori Mecke pyysi, että saari antautuisi ja luovutettaisiin saksalaisille. Meillä on 2000–3000 miestä ulkona valmiina nousemaan maihin eikä teillä ole saarella edes tykkejä. Ette mahda mitään. – Saaresta oli evakuoitu neljä raskasta rt-patteria, mutta Mecke ei tiennyt, että saarella oli mm yhdeksän raskasta kranaatinheitintä.

”Miettinen tuli tukikohtaamme, joka oli Suurkylän alueella, ja sanoi, että hän on ilmoittanut saksalaisille ettei saari antaudu, me taistelemme. Teette parhaanne. Minäkin menin oman jouk-

kueeni luokse ja ilmoitin, että saksalaiset nousevat maihin ja tästä tulee taistelu. Puolen yön aikaan alkoi helvetillinen laivatykkien tulivamistelu. Kaikki talot ja puut syttyivät palamaan, oli valtava rätinä. Miehet pelkäsivät. Minun piti mies mieheltä käydä näyttämässä mitä pitää tehdä. Ei heillä ollut tällaista sotakokemusta. – Minun tukikohtani oli ensimmäisenä saksalaisia vastassa. Lähettiupseeri tuli luokseni ja käski minun ilmoittaa tilanteen Miettiselle. Pyysin toista lähettiäni, joka oli aina hyvin sotilaallinen, tulemaan mukaan. En minä uskalla, sanoi mies ja oli täysin hysteerinen. Toinen läheteistäni, vaikka oli purnarityyppi normaalisti, sanoi tulevansa. Lähdimme läheiseen taloon soittamaan tilanneilmoitusta.

Päästyämme taloon lähettiini ilmoitti, että sieltä on saksalainen ryhmä tulossa. Puhelinsoitto jäi siihen. Menin katsomaan ja näin saksalaiset. Eikä siinä muu auttanut, kun lähes puoli kp-lippaallista piti ampua. 5–6 saksalaista siinä oli. Entisiä aseveljiä, minulle tuli paha olo”.

Haavoittuminen ja pitkä sairaalareissu

”Taistelu jatkui. Äänien perusteella meistä vasemmalla oleva joukkue näytti vetäytyvän taaksepäin. Sanoin varajohtajalleni, että hoida sinä tämä, minä lähdän ottamaan selvää, ettei jäädä motiiniin. Lähdettiin lähtien kanssa liikkeelle ja tultiin vallihaudan reunalle. Silloin kuulin konepistoolin sarjan. Tunsin saaneeni vasempaan pakaraan osuman, joka rikkoi lonkkaluuta. Toivutuani ensi shokista ja vedettyäni itseäni käsin eteenpäin noin 50 metriä, kuulin komppanian päällikön huutavan, onko siellä ketään. Heilutin tulen loimussa konepistooliani. Päällikkö huomasi minut ja nosti selkäänsä. Hän kantoi minua n 300 metriä, jonka jälkeen pääsin hevosajoneuvolla

Eversti Eino Tirronen viettää kesäisin leppoisia eläkepäiviä vaimonsa Marjan kanssa Säkylän Pyhäjärven huvilallaan. 80-vuotiskukat olivat vielä hehkeimmillään haastatteluhetkellä.

sairaalaan. Saksalaiset ampuivat Tytärsaaresta ainutta sairaalaan johtavaa tietä. Hevonen pillastui ja lähti hillittömään laukkaan. Minulle tuli niin kovat tuskat, että sanoin ajurille, ellet saa hevosta rauhoittumaan minä ammun ensin hevosen ja sitten sinut. Hevonen kuitenkin rauhoittui. Sairaalaan tultaessa olin erittäin heikossa kunnossa verenvuodon takia. Tuskat olivat kovat. Morfiinipistikset lievittivät tuskaani.

Seuraavana aamuna tuli saaren kivikkoiselle länsirannalle kolme merivoimien torpedovettä, joiden avulla vaikeimmin haavoittuneet evakuoitiin Klamilassa olevaan kenttäsairaalaan. Kenttäsairaalassa sain neljä pulloa verta, mutta minut sijoitettiin kuolevien huoneeseen. Niin heikkona pidettiin mahdollisuksiani selvitä. Sitten seurasi tuskien taival eri sairaaloissa ilman riittävä

tutkimusta ja hoitoa. Huumeläkkeillä lievitettiin kipua. Tuskat olivat valtavat, kun lonkkaluun rikkonut haava jatkuvasti vuoti. Vihdoin löytyi lääkäri, joka avasi ja puhdisti ampumahaavan. Viikon päästä olin jalkeilla. Joulunpyhinä Marski kävi tervehtimässä ja keskusteli kanssani viisi minuuttia!”

Aselevon jälkeen varuskuntapalvelukseen

”Vuoden 1945 alusta ollessani vielä sotasaaralan kirjoissa sain komennuksen täydennys- ja rai-vauskurssille. Sairauteni takia minua ei kuitenkaan määrätty rai-vaustehtäviin. Sen sijaan sain siirron Suomenlinnaan rannikkolinnakkeiston komentajan adjutantiksi. Tämä vaihe kesti pari vuotta. Sitten minut määrättiin Miessaareen koulutusyksikön päälliköksi.”

Palvelus Suomenlinnassa ja Miessaareen olivat elämäni parasta aikaa, muistelee Eino Tirronen ja jatkaa ”Olin mielestäni tiukka ja oikeudenmukainen. Koulutuspatteeriin tuli eräs tykkimies, jolla oli pitkä vankilahistoria takanaan. Varusmiespalvelus ei onnistunut lainkaan. Otin miehen puhutteluun ja sanoin määräväni hänet asealiupseerin apulaiseksi. Hänen ei tarvitse osallistua muuhun koulutukseen, jos hän lupaa palvella hyvin. Lyötiin kättä päälle. Palveluksen loppuajaksi onnistuikin hyvin. Monta vuotta myöhemmin kävellessäni Etelä-Esplanaadilla kuorma-auto pysähtyi viereeni ja autosta nousi ko tykkimies ja sanoi: ”Herra kapteeni, teidän ansiotanne on se, että minusta tuli mies. Haluan vielä kiittää teitä – olen käynyt autokoulun, olen työssä hyvässä firmassa, naimisissa ja minulla on lapsi”. Tämä kiitos lämmittää vieläkin everstimme mieltä. ”Se oli paras palaute, jonka olen upseeriurani aikana saanut”.

Huoltoupseeriksi

”Olin opiskellut yliopistossa – pääaineena kansantalous – jo jonkin aikaa, kun minulle tuli tilaisuus hakeutua huoltoupseerikurssille v 1951. Siihen aikaan upseeripalkat olivat pienet ja eteneminen uralla hidasta. Katsoin tämän koulutuksen mahdollistavan tarvittaessa joustavan siirtymisen siviilitehtäviin ellei upseeriura etene.” Kurssin jälkeen Tirronen palveli mm Merisotakoulun huoltopäällikkönä ja opettajana sekä pääesikunnan huoltotoimistossa vuoteen 1956. Sotakorkeakoulun jälkeen haastateltavani oli kaksi vuotta Sotatieteen laitoksessa. Tänä aikana hän tutki ja kirjoitti jatkosodan huollon ja sotatalouden historian. Myöhemmin hän julkaisi myös talvisodan aikaisen vastaavan tutkimuksen. Sotahistorian tutkimuksesta onkin tullut haastateltavalleni koko elämän kestävä harrastus. Mielenkiintoisimpia huollon tehtäviä olivat aikoinaan mm pääesikunnan sotatalousosaston budjetit sekä toiminta yhteysupseerina Neuvostoliiton asekaupoissa. Eversti Tirronen itsensä mielestä hienoin tehtävä oli Lounais-Suomen sotilasläänin huoltopäällikön tehtävä vuosina 1966–72. Siinä edesauttoivat hyvät alaiset. Utön linnakkeen uima-altaan rakentamisen monet vaikeudet saavat vanhan huoltomiehen innostumaan – saatiinhan se lopulta sinne rakennettua sotilasläänin komentajan vastustuksesta huolimatta. Samoin Heikkilän, Porin Prikaatin rakennusten, Gyltön kalliokasarmien ja Kuuskajaskarin kauniin kasarmien valmistuminen sekä laajat varastorakennustyöt Raasissa, Korppoossa ja Skinnarvikissä lämmittävät aikaansaapaa huoltomiestä.

Viimeiset aktiivivuotensa eversti Tirronen palveli pääesikunnan taloushuolto-osaston päällikkönä vuosina 1972–75. Tämä ”Eikan pumppuna” tunnettu osasto tiedettiin hyvästä hen-

oilon®

Suomalaiset öljy- ja kaasupolttimet

Valmistus ja tekninen neuvonta:
Oilon Oy, PL 5, 15801 LAHTI
Puh. 03-85 761
Fax 03-857 6239
Myynti: LVI- ja öljypoltinliikkeet
www.oilon.fi

UPM-Kymmene Seaways Oy Ltd
Kotka Kouvola Pietarsaari

gestään. Osasto vastasi puolustusvoimien vaatetuksesta, varustuksesta ja kalustosta.

Reservissä arvostettu sotahistorioitsija ja esitelmöitsijä

Eversti Eino Tirronen on eronsa jälkeen jatkanut puolustusvoimiin liittyvää maanpuolustushenkistä kirjoitus- ja muuta toiminta-

ta aina viime vuosiin saakka. Hän on mm kirjoittanut talvi- ja jatkosodan virallisiin historia-teoksiin sotataloutta ja huoltoa koskevat luvut, Puolustuslaitos 1918–1939 huollon osuuden ja ollut päätoimittajana lähes 1000-sivuisen Puolustusvoimien huolto 1918–1986 työn järjestelyssä. Lisäksi hän on kirjoittanut maanpuolustusta koskevia kirjoituksia sanomalehtiin ja useihin sotilasalan julkaisuihin. Kirjallisen

työn ohella Tirronen on aktiivisesti osallistunut sotaveteraanityöhön.

”Upseerin ura on antanut minulle koko elämän sisällön. Se on jatkunut näihin päiviin asti aktiivisena sotahistorian harrastuksena ja kirjoitteluna. Rakkaus Suomea, sen kansaa, elämänmuotoa ja luontoa kohtaan on ollut perustana, josta olen ammentanut voimaa palvella tätä maata upseerina.” ■

nopea varma edullinen sähkötarvikkeiden toimittaja

Vertaa hintoja sähköasennustarvikkeita hankkiessasi. Tilaa uusi 180 sivuinen värikuvallinen myyntihinnastomme. Saat sen ilmaiseksi

NOUTOHALTIMME
Pillojantie 1, 25500 PERNIÖ
palvelu Sinua ma - pe klo 8-17

www.finnparttia.fi
fpsi@dlc.fi

S Finnparttia
Pillojantie 1, 25500 PERNIÖ
puh (02) 72 72 00 fax (02) 72 72 02

VL VOIMALAITE AGGREGAATIT

DIESELMOOTTORILLA 1... 2000 KVA
BENSIINIMOOTTORILLA 0,6... 12,5 KVA
MYÖS KAASUKÄYTTÖISET

- Kasikäytöt • automaattiset • huipunleikkaus • laivakäytöt
- murskauskäytöt • ajoneuvoasennukset • hitsauskäytöt yms.
- Hinnoittavat • sääsuojalet • konitit • koteloituid yms.

Kuvassa 200 KVA hinnoittava malli

VOIMALAITE OY p. 03-3685 001, fax 03-3685 030

TietoEnator^{TE}

Building the Information Society

Rakennamme tietoyhteiskuntaa myös puolustusvoimien kumppanina.

TietoEnator Oyj
Järjestelmäpalvelut

Tietotie 6
PL 403, 02101 Espoo
puh. (09) 862 6000, fax (09) 464 803

Ylistönmäentie 33
PL 203, 40101 Jyväskylä
puh. (014) 415 7211, fax (014) 415 7440

Tieteenkatu 1
PL 95, 33101 Tampere
puh. (03) 286 6111, fax (03) 318 1003

e-mail: info@tietoenator.com
www.tietoenator.com

Martti Miettinen Määrätietoinen realisti ritariksi n:o 152

"Rannikkotykistö on aselaji, jossa henkilökohtaiset taistelut ja kunnostautumiset jäävät olosuhteiden pakosta huomattavan vähäisiksi, ellei jotain aivan poikkeuksellista tapahdu", lentäjäeversti ja itsekin Mannerheim-ristin ritari Joppe Karhunen alustaa everstiluutnantti Martti Juho Miettisen ritariksi nimittämistä.

ITSE KYMMENEN vuotta nuorempana kadettiupseerina hän ilmiselvästi on kunnioittanut rannikkotykistön kaaderin järjestelmällisyyttä ja määrätietoisuutta. Määrätietoisuus heijastuikin jo tulevan Mannerheim-ristin ritarin elämässä muutoinkin. Pohjois-Savon sydämessä Muuruvedellä syntyneenä hän joutui isänsä ammatin johdosta siirtymään silloisille rintamaille, Viipuriin. Koulupoikana hän koki väkivallan ilmapiirin kotikaupungissaan Vapaussodan päätösvaiheissa ja haikautui Karjalan Kaartin Rykmentissä palvelun jälkeen Kadettikouluun, minkä selvitti määrätietoisesti kadettialikersanttina.

Jo ennen talvisotaa Martti Miettinen ehti kapteeniksi ja suuntautui rannikkotykistössä palveltuaan ulkomaanpalvelukseen ja sotilasasiamiehen apulaiseksi Moskovaan. Siellä hän tapasi vaimonsa ja palasi entiseen joukko-osastoonsa, RTR 2:een, linnakkeen päälliköksi. Talvisodassa kapteeni Martti Miettinen sai komentoonsa Saarenpään linnakkeen ja Koiviston tykistöryhmän ja johti toimintoja sellaisella tarmokkuudella ja määrätietoi-

suudella, että kenraaliluutnantti Väinö Valve näki oikeaksi mainita siitä vielä ritariksi nimitysesityksessään.

Jatkosota alkoi majuri Miettisen osalta Rannikkoprikaatin 2. pataljoonan ja sittemmin oman taisteluosaston komentajana. Itä-Suomen Rannikkoprikaatin esikuntapäällikkönä hän otti taidolla ja tarmolla osaa taistelumenetelmien kehittämiseen jääolosuhteissa nimitysesityksen mukaan. Taisteluosasto Pajarin esikuntapäällikkönä Miettinen valmisteli Suursaaren valtauksen. Itse valtauksessa hänellä oli oma osastonsa, minkä avulla hän murtautui saaren itäosaan. Valtauksen jälkeen hänet määrättiin Suursaaren komentajaksi johdossaan Rannikkotykistörykmentti 12. Tässä tehtävässään hän johti Tytärsaaren valtauksen sekä lopulta puolustuksen.

Valve mainitsi viimeisimpänä ansiona everstiluutnantti Miettisen ritarinimitykselle hänen johtamiskykynsä tämän joutuessa 14.–15.9.1944 saksalaisten yllättämäksi. Silloin hän oli osoittanut henkistä lujuttua ja suurta johtajakykä vaikeassa tilanteessa. Hänen toimintansa johti suomalaisille suhteellisen pienin tappioiden suoritetuun saaren puhdistamiseen hyökkääjistä ja huomattavan vankimäärän ottamiseen. Tämän taistelun onnistumisesta everstiluutnantti Martti Miettinen nimitettiin Mannerheim-ristin ritariksi numero 152 lokakuun 2:nä päivänä 1944.

Sodan jälkeen everstiluutnantti Martti Miettinen valittiin,

hänen palvellessaan Suomenlinnan rannikkolinnakkeistossa ja Merisotakoulussa, Puolustusrevisionin jäseneksi ja Sotaylioikeuden jäseneksi ns. asekatkentaajuuksissa. Tehtävät veivätkin hänet everstinä ensin sotilasasiamieheksi Moskovaan, sitten opettajaksi Sotakorkeakouluun ja Rannikkotykistörykmentti 2:n komentajaksi.

Martti Miettinen määrättiin 1956 meripuolustuksen tarkastajaksi ja ylennettiin kenraalimajuriksi. Palveltuaan vielä Uudenmaan Sotilasläänin komentajana hän siirtyi reserviin tykistöntarkastajan tehtävistä ja ylennettiin kenraaliluutnantiksi 1963.

MARTTI MIETTISEN elämänuran johdonmukaisuutta on helppo seurata hänen tarkoin kirjatun ammattinsa takia kadettiupseerina. Siitä voi hyvin nähdä nuoren upseerin päättäväisesti tähtäävän kenraalin leijonia kohti tekemällä kulloinkin eteentulevan työnsä antaumuksella siihen perehtyen.

Viipurin maantieteellinen sijoittuminen on varmaan ollut omiaan sysäämään jalkaväkikoulutuksen saaneen sotilaan rannikkotykistöön. Samalla johdonmukaisuudella venäjänkielen perusteet hallinnut upseeri otti vastaan tehtävän vihamieliseksi koetun naapurin pääkaupungissa ja opinotoja sopivasti löytyi syventämään hänen rakkaimpansa. Suursaari oli ennen sotia suomalaisille, ennen kaikkea Kannaksen asujaimistolle, houkutteleva kesäturistimin kohde ja tässä mielessä tuttu

Seuraavalle sivulle

RT 2:n Ravansaaren linnakkeella

Ravansaaren linnakkeen metsittynyttä aluetta.

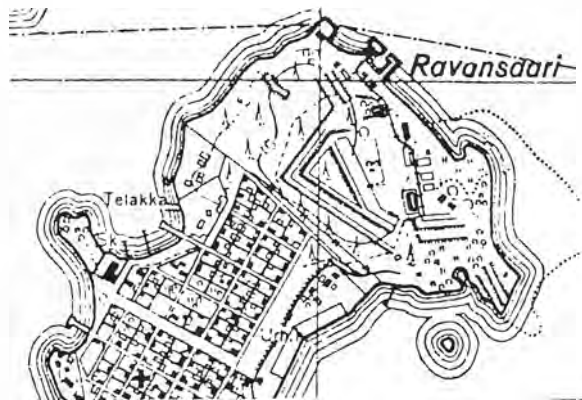
Rannikkotykistörykmentti 2 (RT 2) sai perustamisensa yhteydessä johtoonsa joukon pattereita, jotka oli eri vaiheissa rakennettu estämään hyökkäykset Viipurinlahdelle ja itäisen Suomenlahden rannikolle sekä Pietarin suojaksi. Osa pattereista oli 1800-luvun puolella rakennettuja ja vanhentuneita. Eräiltä pattereilta tykit oli jo poistettu. Osa pattereista oli 1. Maailmansodan aikaisia ”Pietari Suuren merilinnoitukseen” kuuluneita ajanmukaisia pattereita.

Viipuriin johtavaa Uraan salmea sulkemaan oli rakennettu useita mörssäripattereita, joista Ravansaaren pohjoispäähän sijoitetun patterin tykit (6/254) oli jo poistettu. Patterin rakennustyöt käynnistyivät Krimin sodan jälkeen, kun eng-

lantilaisia tykkiveneitä oli käynyt Uuraansalmessa. RT 2 jatkoi vanhentuneiden patterien purkamista ja tykkikaluston uusimista. Ravansaaren sijoitettiin 2/152/45 C-tykkiä, jotka olivat peräisin Tarton rauhansopimuksen perusteella puretulta Puumalan patterilta.

Linnake ennen

Ravansaari on pohjois-eteläsuunnassa n. 2 km. pitkä ja pohjoispäästä n. 600m. leveä, eteläänpäin kapeneva saari. Kapea Uuraansalmi erottaa Ravansaaren Uuraansaaren pohjoisosasta ja

Ravansaaren linnakkeen alue ennen Talvisotaa.

Jatkoa edelliseltä sivulta...

myös Miettiselle. Sodanaikainen puolustussuunnittelu saikin hänestä normaalia asiantuntevaman tekijän. Miettisen tarmokkuudella ja taidolla puolustus todella piti myös saksalaisten hyökkäyksen, joka ei ehkä ollut aivan asiantuntijaa niin yllättävä kuin nimitysesitys antaa uskoa.

Johdonmukaisen realisminsa takia everstiluutnantti Miettinen koettiin sodan päätyttyä upseeri-

veljien taholta vieraana. Varsinkin hänen esiintymisensä vihatussa asekatkentuun tuomaristossa tuntui vaikealta palalta niellä. Kuitenkin jälleen kerran Mannerheim-ristin ritari pystyi luomaan seuraavassa tehtävässään sellaisen ilmapiirin, että häntä arvostettiin sodanjälkeisessä Moskovassa ja isänmaan palvelimien helpottui.

Kari Norkola

Viipurin ulkosatamasta. Saaren pohjoispää n. 400 metrin syvyydeltä oli linnakkeen aluetta, jossa tasaainen rantakaistale kohoaa n. 200 metrin päässä rannasta saaren poikki kaakko-luoteissuunnassa olevaksi harjanteeksi. Avoimella rantakaistaleella oli kymmenkunta rakennusta ja harjoituskenttä. Tasaisen alueen reunassa harjanteen edustalla oli kaksi suurta punatiilistä, maakat- toista ammusvarastoa.

Matalaa puustoa harvakseen kasvannutta harjannetta myötäili mörssäripatterin suojavalli, joka puolivälissä teki mutkan pohjoiseen päin. Vallin mutkassa ja pohjoispäässä oli varastoluolat. Edestä noin kaksi metriä korkean maatäyteen suojavallin takana oli vallihauta, jonka itäistä suoraa osaa käytettiin ampumaratana. Suojavallin itäpäässä oli kaksi erillistä maapeitteistä varastoa. Päävallin molemmissa päässä oli vielä matalat vallit.

Laiturilta oli rakennettu kenttärata pohjoisen ammusvaraston editse harjoituskentän itäreunaa kasarmin ja varistorakennusten ohi eteläisen ammusvaraston eteen. Välittömästi linnakkeen alueen eteläpuolelta keskisaaren oli tiheä asutus. Saaren eteläosassa oli pääasiassa puutavaravarastoja. RT 2:n kokoonpanon vakiinnut-

tua Ravansaari kuului vuodesta 1933 lähtien koulutuslinnakkeena rykmentin I Patteristoon, jonka esikunta oli myös Ravansaarella. Saarenpään linnakkeen valmistuttua rykmentin koulutus painottui sinne ja Ravansaaren linnake jäi vartiolinnakkeeksi.

Linnake Talvisodassa

RT 2:n perustaman Viipurin Lohkon puolustusjärjestelyissä Ravansaaren linnake kuului ensin Tuppuran alalohkoon ja myöhemmin Uraan alalohkoon. Linnakkeen pääaseistuksena oli edelleen 2/152/45 C-tykkiä. Ne pystyivät etelään ammuttaessa vain epäsuoraan suuntaukseen. Linnakkeen päällikkönä oli aluksi res. vänr. L Hartman ja 23.2.1940 alkaen taistelukokemusta jo saanut vänr. A Arola. Linnakkeen pätehtäväksi tuli 4.D:n joukkojen tukeminen. Hyökkäyksen lähetessä Uraan seutua linnakkeen oma aseistus sai vahvennukseksi entisen Saarenpään linnakkeen henkilöstöstä muodostetusta 1.Rt.KKK:sta viisi konekivääriä miehistöineen. Merivoimien komentaja käski 28.2. PM:n luvalla siirtää Tuppuran ja Ravansaaren linnakkeen tykit Viipurinlahden länsirannikolle. Ravansaarella

toinen tykeistä irrotettiin, mutta kuljetettaessa autolla putkea jää murtui ja putki upposi jään läpi. Toinen tykki vaurioitui vihollisen tulituksessa. Ravansaaren eteläpuolista laajaa Uuraansaarta puolustanut I/JR 11 vetäytyi 3./4.3. Viipurinlahden länsirannikolle, jolloin Ravansaaren linnake jäi etulinjaan. Linnakkeen puolustuksen vahvennukseksi tuli Patl. Lindgren/JR 11.

Hyökkäyksen jatkuessa Uraan suunnalla Ravansaaren linnake jäi 8.3. illalla saarroksiin. Linnakkeen puolustajien murtautuminen onnistui tappiotta ja joukot vetäytyivät Viipurinlahden länsirannikolle.

Linnake Jatkosodassa

Jatkosodan aikana Viipurinlahti oli kaukana Rannikkotykistörykmentti 2:n (RTR 2) selustassa eikä entisellä Ravansaaren linnakkeella ollut patteria. Kesän 1944 torjuntataisteluissa Rv.Pr:n URR puolusti Uraan suuntaa. Ensimmäiset hyökkäykset 30.6./1.7. Suonionsaaren ja Ravansaaren torjuttiin, mutta 4.7. Suonionsaaren eteläosa joutui vihollisen haltuun. Hyökkäyksen jatkuessa lähisaariin Ravansaarta puolustanut eskadroona joutui vetäytymään linnakkeen alueelle ja jät-

Eteläisen ammusvaraston rapautunutta tiilistä etuseinää.

Mörssäripatterin vankkaa suojavallia.

tämään puolenpäivän aikaan saaren. Hyökkäykseen liittyi voimakas tykistön tulitus ja pommitukset, jotka kohdistuivat myös Ravansaareen.

Omalla maaperällä.

Käynti toukokuussa Ravansaareen sujui menen tullen Viipurin lounaispuolella olevasta Har-

juniemestä pienellä peltiveneellä, jossa kuitenkin nopeutta oli yllin kyllin. Samaan aikaan hanhiparvia oli muuttomatkalla Viipurinlahden suunnassa pohjoiseen. Ravansaari kuuluu Saimaan kanavan vuokra-alueeseen, joten tavallaan liikuin kotimaan kamaralla. Puutavaran välilastausta saarella ei kuitenkaan ole ollut. Entisen linnakkeen alue oli muut-

tunut sankan metsän peittämäksi. Luoteisrannalla vankka kivinen laiturin ja sen itäpuolinen kivinen aallonmurtaja olivat kunnossa. Liikkumisen merkkejä ei alueella näkynyt. Siellä täällä näkyi rakennusten maatumeneita perustuksia. Metsän kätköstä paljastui linnakkeen massiivisia rakennelmia. Molemmat punatiiliset ammusvarastot olivat säilyneet. Mörssäripatterin suojavallin yhteydessä olleista varastoluolista näkyi suuaukot. Suojavallin edessä kapealla tasaisella kaistalla oli näkyvisiä 6 tykin paikat 25-30 m. välein. Kaikissa alustoissa oli Canet-tykin kiinnityspultit paikoillaan. Suojavallin pohjoispäässä vallin päällä oli tulenjohtopaikan betoninen alaosa jäljellä. Varastojen tiiliseinissä ja luolien suuaukoissa näkyi pitkälle edenneet rapautumisen merkit. Mörssäripatterin suojavalli seisoi vankkana paikoillaan. Vallien säännölliset piirteet olivat saaneet sodissa huomattavia kolhuja.

Teuvo Rönkkönen

Merivalvontajärjestelmiä päivä- ja yökäyttöön

SOFFCO

OY SOFFCO AB • Karapellontie 11 • 02610 ESPOO
 simo.pajulahti@soffco.fi • puh (09) 5404 620 • fax (09) 5404 6250
 www.soffco.fi

JÄREÄÄ KULJETUSVOIMAA.

Puolustusvoimien tilaamissa Sisu HMTV 6x6:ssa on Cummins M11 380E dieselmoottori, jonka suurin teho on 278kW/380 hv. Vaihteistona 6-vaihteinen Allison-läysautomaattivaihteisto.

Suomen Puolustusvoimat ja RS Hansa Auto Oy ovat sopineet Sisu HMTV 6x6 maastokuorma-autojen hankinnasta. Lähinnä kenttätukikistön kuljetustarpeisiin tilatut autot valmistetaan Oy Sisu Auto Ab:n Karjaan tehtaalla. Autojen suunnittelu on tapahtunut yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa. Keskeisin tavoite on yhdistää hyvä maasto- ja tieliikkuvuus suureen kuormankantokykyyn kaikkein vaativimmissakin olosuhteissa. Autot toimitetaan täydellisesti varusteltuina.

HANSA AUTO
 Renault ja Sisu kuorma-autot

www.rshansa.fi

Ristipellontie 19, 00390 Helsinki, puh. 09-547 841, fax 09-5478 4391

RS Hansa Auto Oy on Oy Sisu Auto Ab:n ja Renault V.L:n omistama raskaan autokaluston myynti- ja huolto-yritys, jolla on kattava Renault ja Sisu kuorma-autojen valikoima 7,5 tonnin kokonaispainoluokasta alkaen. Moottori-, vaihteisto- ja alustavaihteiden lisäksi autojen jousitus ja vetolapa voidaan suunnitella asiakkaan tarpeiden mukaisiksi. Hansa Autolla on 15 omaa toimintakeskusta ja 28 valtuutettua huoltokorjaamoa.

ULLA PARVIAINEN

Meripuolustuksen osat nyt kiinteä ja tehokas kokonaisuus

Merivoimien vuosipäivä Kotkassa

Merivoimien 83. vuosipäivää vietettiin tänä vuonna Kotkassa. Mukana olivat merivoimiin kuuluvien joukko-osastojen edustajat Turusta Kotkaan. Vuosipäivän viettoon olennaisena osana kuuluvat merivoimien urheilulliset kilpailut aloitettiin jo viikonloppuna ja varsinainen juhla paraatikatselmuksineen oli maanantaina 9.7. Kotkan Kantasatamassa.

Kotkan kantasatamassa olivat paikalla laivasto- ja rannikkoyoukot sekä myös muiden merivoimiin kuuluvien joukko-osastojen edustus. Kuva Pekka Vainio.

Merivoimien komentajana viimeistä vuosipäiväänsä viettänyt vara-amiraali Esko Illi kertoi juhlapuheessaan olevansa tyytyväinen merivoimien uudistuksiin ja tilausvaltuuteen, jolla voidaan hankkia uusia aluksia ja modernisoida nykyistä kalustoa. Kuvassa taustalla paraatijoukkoja komentanut merivoimien uusi komentaja, kommodori Hans Holmström. Kuva: Pekka Vainio.

Juhlapäivän keskeinen viesti oli merivoimien kyky toimia kiinteänä ja tehokkaana kokonaisuutena ja toimintakyvyn kehittäminen lähivuosina modernisoimalla olevassa olevaa kalustoa ja uusilla hankinnoilla. Erityisesti meille kotkalaisille oli mieluista kuultavaa merivoimien komentajan, vara-amiraali Esko Illin lausunto, että rannikkoyoukoilla on myös tulevaisuudessa vastuu itäisen Suomenlahden valvonnassa ja koskemattomuuden turvaamisessa.

Hamina-luokan ohjusvene. Kuva Ari Hansen/Kymen Sanomat.

Laivue 2000:n ilmatyynyalukset ovat maailmanlaajuisestikin mielenkiintoinen hanke

Merivoimille myönnetty tilausvaltuus vuosiksi 2001–2006 mahdollistaa nykyisen kaluston modernisoinnin ja uuden kaluston hankkimisen. Suurin yksittäinen hanke on Laivue 2000, joka sisältää kaksi Hamina-luokan ohjusvenettä sekä maailmanlaajuisestikin mielenkiintoiset neljä T-2000 -luokan ohjusilmatyynyalusta. Kuusi uutta alusta korvaavat 11 vanhentuvaa taistelualusta.

Muualla käytössä olevat ilmatyynyalukset ovat olleet kuljetusaluksia, mutta nyt tilatut ilmatyynyalukset on suunniteltu Suomen olosuhteissa toimiviksi ohjuksilla ja miinoilla varustetuiksi taisteluveneiksi. Prototyyppi luovutetaan lokakuussa merivoimille.

– Nopea ilmatyynyalus takaa ympärivuotisen toimintakyvyn sekä operatiivisen toimintavapauden saaristossa, koska se ei ole sidottu väyliin. Maalina 28-metrinen komposiittirakenteinen alus on pieni ja se voidaan helposti muotoilla hyväksi häiveominaisuksiltaan. Lisäksi se tarvitsee vain 10 hengen miehistön, kertoi vara-amiraali Illi.

Rannikkoyoukoille hankitaan lisäksi Jurmo-luokan nopeita kuljetusvenettä ja rannikko-ohjusjärjestelmä. Lisäksi käytössä olevat Helsinki-luokan ohjusveneet ja

meritorjuntaohjus-85 –kalusto modernisoidaan.

Kiinteän rannikkotykitön kalusto käytössä vielä useita vuosia

Rannikkoyoukkojen kiinteät 130- ja 100-milliset rannikkotykipatterit ovat hyvässä kunnossa ja taistelukykyiset. Kiinteitä järjestelmiä puretaan keveiden ja liikkuvien ohjuksien tieltä, mutta nykyinen kalusto on käytössä vielä 10–15 vuotta nykyjärjestelmillä ylläpidettyinä.

– Varsinkin pääkaupunkiseutu ja Kotkan seutu ovat käytössä olevan järjestelmän osalta tärkeitä alueita, sillä täällä se muodostaa meripuolustuksen rungon, sanoi vara-amiraali Illi.

Kesällä julkistettu puolustusselonteon tarkistus edellyttää tosin vielä joitakin uusia leikkauksia merivoimissa. Näitä ovat mm. kiinteän puolustusjärjestelmän keventäminen Hangon ja Saaristomeren alueilla.

– Tämä on välttämätöntä, jotta saamme voimavaroja entistä laadukkaampiin, tulivoimaisempiin ja liikkuvampiin laivasto- ja rannikkoyoukoihin, vara-amiraali Illi painotti.

Alukset, merivoimien info ja Rannikkosotilaskotiyhdistyksen kahvila kiinnostivat. Tilaisuutta käytti hyväkseen mm. Fredrikssonin perhe. Kuva Ari Hansen/Kymen Sanomat.

Merivoimien vuosipäivään liittyvät kilpailut olivat jälleen mielenkiintoista seurattavaa. Kilpailuja käytiin erilaisissa merimiestaitoihin liittyvissä lajeissa kuten purjehduksessa, merikolmiottelussa (pelastusuinti, ampumajuoksu ja merimiestäito), jollasoudussa ja kutosvenesoudussa. Kuvat Ari Hansen/Kymen Sanomat.

Kotkan Rannikkoalueen vala 17.8.2001

Kotkan Rannikkoalueen saapumiserän II/2001 alokkaat vannoiivat sotilasvalan Sippolassa 17.8.2001. Valan esilukijan, kaupunginvaltuuston puheenjohtajan Hannele Viljakaisen johdolla valan vannoi yhteensä 220 alokasta. Vakuutuksen antoi 24 alokasta. Helteisessä säässä valapäivän tapahtumia seurasi yli viisisataa alokkaiden omaista ja ystävää.

Valapäivän aluksi Hämeen Rykmentin Varusmiessoittokunta piti konsertin Sippolan koulun opilaille. Perinteisen musiikin lisäksi soittokunta irtotteli myös paremmin nuorisoon oppoavalla räppityyllillä.

Päivä jatkui vakuutuksen anto- ja valatilaisuudella, jonka jälkeen laskettiin seppelä Sippolan sankarihauhalle. Seppeleen laskuun osallistui myös tykkimies Hannu Perttilä, jonka Jalkaväkirykmentti 45:n

perinnetoimikunta palkitsi Taistelijan maljalla.

Varsinaisen valatilaisuuden jälkeen siirryttiin seuraamaan ohimarssia, jonka vastaanottivat Kotkan Rannikkoalueen komentaja, komentaja Sakari Martimo sekä kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Hannele Viljakainen.

Päivä jatkui Sippolan koululla, jossa Varusmiessoittokunta esitti kuviomarssia ja yleisö pääsi tutustumaan pihalle pystytettyyn kalustonäytte-

lyyn sekä seuraamaan toimintänäytöstä. Omaisille esiteltiin mm. kenttäsidontapaikka, meritorjuntaohjus ja ohjuslavettiauto. Etenkin koululaisten kiinnostuksen herätti paikalle tuotu asekalusto. Kevyt kranaatinheitin, ilmatorjuntatykit ja raskas kertosiniko keräsi pieniä ja vähän suurempiakin poikia ympärilleen koko päivän.

Teksti: Teija Örn

Kuvat: Juha Simola ja Teija Örn

Vala Isosaassa 23.8.2001

Suomenlinnan Rannikkorykmentin saapumisserän 2/2001 alokkaiden valatilaisuus järjestettiin Isosaaren linnakkeella 23.8.2001. Isosaaren 160 alokkaan lisäksi sotilasvalaa vannomaan oli saapunut Mäkiluodon linnakkeelta 50 alokasta. Tilaisuutta oli saapunut seuraamaan myös monisatapainen joukko alokkaiden omaisia.

Sää suosi valatilaisuutta jälleen kerran. Tilaisuus vietiin läpi aurinkoisessa ja lämpimässä säässä.

Valan ohjelma oli perinteisen kaavan mukainen. Suomenlahden Meripuolustusalueen komentaja, kommodori Heikki Salmela yleni alokkaat tykkimieheksi, jonka jälkeen oli vuorossa Suomenlinnan Rannikkorykmentin ohimarssi Bulevardilla. Ohimarssin jälkeen omaisilla oli mahdollisuus tu-

tustua kalustoesittelyyn. Nähtävillä oli kaikkea sotilaan arkipäivään liittyvää aina pakista ja rynnäkökivääristä rt-laskimeen ja lasersuuntimeen asti.

Isosaaren muonituskeskuksen väki oli jälleen loihnutin maukkaan valalounaan. Kuten sotaväessä on tapana, torstaisin on tarjolla hernekeittoa ja pannukakkua. Sotilaskotiinkin oli ohjelman ohessa aikaa tutustua. Rannikkosotilaskotiyhdistyksen sisarten paistamat herkulliset munkit tekivätkin hyvin kaupansa. Multivisioesityksessä omaiset saivat tietoisuuden rannikon puolustamisesta ja Isosaaren linnakkeen historiasta. Vauhdikas toimintänäytös koski jälleen kaikki omaiset ja alokkaat yhteen sulkeiskentälle.

Saaren esittelykierroksella tutustuttiin mm. raskaaseen tornikanuunaan 130 TK 53. Raskas aseis-

tus herätti mielenkiintoa ja kysymyksiä tuli runsaasti. Osa ehti käydä tutustumassa tykkiin sisäpuoleltakin. Tilaisuus päättyi päälaiturilla, jossa omaisilla oli mahdollisuus tutustua miinalautta Porkkilaan ennen paluukuljetusten lähtöä.

JRo

HÄLYTYS!

Kaveria ei jätetä?

Ryhmä irtautuu savun turvin.

Tuore tykkimies Aho omaisineen.

Ahdasta!

Tykkimies Hakkarainen esittelee joukko-osastotunustaan äidilleen.

Aurinkoisella säällä munkki maistuu myös ulkona.

Valapäivä Gyltössä 25.8.2001

Aurinkoinen sää houkutteli lekotteluun sotilaskodin nurmelle.

Gyltön Koulutus patterin alokkaat olivat kerääntyneet kenraaliharjoitukseen aamusta ja jännitys näkyi nuorten alokkaiden kasvoilta. Tämä oli se päivä, jolloin kaikki halusivat olla rivissä. Päiväohjelmaa kertailtiin ahkerasti ennen h-hetkeä.

Kymmeneltä oli sitten aika kokoontua sulkeiskentälle sotilaan juhlaan. Omaisten kamerat kävivät kuumana jo ennen valatilaisuuden alkua. Paraatia johti Turun Rannikkopatteriston komentaja komentajakapteeni Jukka Ranta.

Alkunanöoverien jälkeen alkoi kenttähartaus. Sen piti sotilaspastori Petri Turunen. Valakaavan luki everstiluutnantti evp Ilmari Heinonen. Valaa oli todistamassa omaisten ja tyttöystävien lisäksi Saaristomeren meripuolustusalueen komentaja lippueamiraali Hans Holmström. Hän kehotti puheessaan pohtimaan valan merkitystä myös elämänohjeena. Tämän jälkeen palkittiin alokkaskauden parhaat alokastaistelijat, ryhmänjohtaja sekä Korppoon marsin kolme parasta.

Palkitsemisten jälkeen amiraali otti vastaan uunituoreiden tykkimiesten ohimarssin.

Omaiset ohjattiin ohimarssin jälkeen kuntotalolle kuulemaan patterin esittelyä Koulutus patterin päällikön komentajakapteeni Veli-Pekka Paateron johdolla. Tuoret tykkimiehet valmistautuivat samanaikaisesti vastaanottamaan rakkaansa ja aloitta-

maan omaistenpäivän ohjelman. Siihen kuului alueen ja kaluston esittelyjen lisäksi päivän päätteeksi huipennus, jossa alokkaat olivat valmistelleet jaokittain omaisilleen ohjelmaa. Äitejä ja isiä sekä tyttöystäviä nauratti, niin pukukavalkadin Batman, kuin mallisulkeiset ja jumppaesitys.

Antti Posio

Alikersantit Nordman ja Karlsson pitivät kalustoesittelyä luolassa ja viihdyttivät väkeä.

MSTK:n järjestämä lettu- ja makkarakesti varusmiesten laavulla sai paljon kehuja ja kiitosta.

Puolustusvoimien epävirallinen suosikki, herkullinen hernekeitto sai kyytiä kasarmin keittiössä.

Gyltön sotilaskoti houkutteli väkeä tutustumaan miten varusmiehen makeannälkää torjutaan.

RISUJA ja RUUSUJA

Rannikkotyöstön nuorempien upseereiden palvelus ja palvelusyytyväisyys joukko-osastoissa

ULLA RIIKONEN

Kuten kurssikaverini 84. kadettikurssilla ja 67. merikadettikurssilla, jouduin myös minä laatimaan päättötyön osana upseerin tutkintoa. Tutkielman aihetta ei tarvinnut kauan miettiä; tulevina rannikkoykköupseerina kiinnostukseni oli tulevassa työssä ja sen arkisessa aherruksessa. Tutkimuksen tulokset ovat suoraa heijastusta nykypäivän rannikkotyöstökoulutuksen saaneiden upseereiden työtyytyväisyydestä eri joukko-osastoista. Ruusuja ja risuja oli jaossa – tutkitusti.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää rannikkotyöstön nuorempien upseereiden palvelukseen liittyviä kysymyksiä ja palvelusyytyväisyyttä. Lopullisena tavoitteena oli tuottaa tietoa palvelusyytyväisyyden kehittämisen tarpeisiin. Tutkimukseen liittyen suoritettiin vuoden 2000 toukokuussa kyselytutkimus, johon osallistui rannikkotyöstökoulutuksen saaneet vielä "kentällä" töissä olevat nuoremmat upseerit.

Merkittävä havainto tutkimuksessa oli se, että joukko-

osastojen välillä oli palvelusyytyväisyydessä suuriakin eroja. Suomenlahden Meripuolustusalueella kaikki pitivät työstään ja saivat henkistä tyydytystä työstään. Yhteishenki työtovereiden kesken tuntui olevan myös hyvä. SIMepa:n ongelmina näyttivät olevan kuitenkin liialliset työmäärät, huonot tai vähäiset työ- ja koulutusvälineet sekä huono tiedonkulku. Saaristomerien Meripuolustusalueella työn henkinen tyydyttävyys ja työmotivaatio oli muihin joukko-osastoihin verrattuna huono. Suhtautumisessa merivoimiin oli enemmän asennoitumisongelmia kuin missään muualla. Tulevista siirroista oltiin myös huolestuneita; siviilimarkkinoille lähtemistä pidettiin todennäköisempänä kuin muualla. Itse työtehtäviin oltiin kuitenkin tyytyväisiä ja säännöllinen työaika tuntui riittävän tehtävien hoitamiseen. Työ- ja koulutusvälineisiin sekä joukko-osaston tarjoamiin asuntoihin oltiin tyytyväisiä.

Kotkan Rannikkoalueella työskentelevät olivat kirkkaasti tyytyväisimpiä työhön ja työskentelyolosuhteisiin. Niinpä myös työmotivaatio oli paras. Suhtautumi-

nen merivoimiin koettiin myös positiiviseksi. Ainoastaan työajan riittämättömyys oli ongelmallista.

Uudenmaan Prikaatissa pidettiin pääasiassa työstä ja oltiin tyytyväisiä tehtäviin. Myös työmotivaatio oli hyvä. Arvostuksen saaminen esimiehiltä ja vertaisilta sekä henkisen tyydytyksen saaminen työstä oli heikompaa kuin muualla. Yhteishenki oli työtovereiden välillä huonompaa kuin muualla. Kohentamista löytyi myös töiden järjestelyissä, työajan riittävyys, työ- ja koulutusvälineissä sekä joukko-osaston tarjoamissa asunnoissa. Rannikkotyöstön kuulumista merivoimiin kannatettiin yksimielisesti.

Merisotakoulussa työmotivaatio oli yksi huonoimmista eikä työhönkään oltu kokonaisuudessaan niin tyytyväisiä kuin muualla. Työtehtäviin oltiin melko tyytymättömiä, byrokratiaa oli liikaa, työ- ja koulutusvälineiden määrään ja laatuun huono eikä vastaajien hyvinvoinnista ei oltu kiinnostuneita. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö työhön oltu kuitenkin suurimmaksi osaksi tyytyväisiä. Merivoimien suhtautuminen rannikkotyöstöön

Yli luutnantti Ulla Riikonen. Kuva Eero Sivunen.

nähtiin jopa niin negatiivisena, että rannikkotyöstö haluttiin kuuluvan ennemmin maa- kuin merivoimiin.

Palkkaa pidettiin yleensä ottaen huonona. Palkka vaikutti jonkin verran palvelusyytyväisyyteen, mutta palkkaa tärkeämmäksi tekijäksi tyytyväisyydessä muodostui muun muassa työ itsessään ja sosiaaliset tekijät. Huomiointavaa kuitenkin on, että suuri osa upseereista kuitenkin tunnusti, ettei heidän palkkansa riittä kunnolla toimeentuloon. Reserviin siirtymisten syyksi paljastui huono palvelusmotivaatio, johon palkka vaikutti vain pieneltä osaltaan.

Palvelusyytyväisyyteen vaikuttivat järjestyksessä itse työtehtävä, me-henki, työn henkinen tyydyttävyys, työylpeys, tunnustuksen saaminen, töiden järjestely, säännöllisen työajan riittäminen työtehtävien hoitoon, palkkaus ja tuen saaminen esimieheltä ja työtovereilta.

Kokonaisuudessaan vastaajat eivät oikein osanneet valita onko rannikkotyöstön kuuluminen merivoimiin hyvä vai huono asia. Ongelman muodosti se, että vastaajat tunsivat merivoimien syrjivän rannikkotyöstöä laivastoon verrattuna. Vastaajien mielestä merivoimat eivät myöskään arvostaneet rannikkotyöstön ammattikunnan työtä. Tämä ei kuitenkaan aiheuttanut niinkään asennoitumisongelmia tai eripuraa rannikkotyöstön ja laivaston upseereiden välille.

Tutkimuksesta saatiin myös ennusteita siviilimarkkinoille siirtymisistä lähitulevaisuudessa. Vastaajista 20 % oli todennäköisesti hakeutumassa viimeistään lähivuosina siviilimarkkinoille ja 13 % ainakin harkitsee sitä.

Muistutan, että työtyytyväisyys on muuttuva olotila. Tutkimuksen tulokset sisäistämällä ja peiliin katsomalla kukin perusyksikkötasalta pääesikuntaan voi vaikuttaa omalta osaltaan työtovereidensa ja alaistensa palvelusyytyväisyyteen. ■

RT-GOLF 2001

"Vedänpä greeniä vielä vähän reikään päin ja pallo on lähempänä lippua". Kauko Pyyskänen ja pallo, 377 cm.

Tämänvuotinen Rt-Golfkisa pelatiin yhteistyöhenkisessä ilmapiiressä Merivoimiemme vaki-naisen ja evp-henkilöstön sekä laajennetun reserviläisystävien kesken Tuusulassa 21.8.2001.

Korkeammat voimat tekivät sateelta tilaa kun kilpailijat saapuivat aamukahvilta ykköstiille. Keli oli mitä mainioin, lämpöä ja happea riitti. Tuusulan kenttä oli jälleen hyvässä kunnossa ja pelaajien mieli korkealla. Tällä kertaa joukko oli vain 11 henkilön vahvuinen, mutta sitäkin innostuneempi ja voitontahtoisempi.

Kiertopalkinnon ISON MAL-

JAN voitti Pirkko Karine.

Lähimmäksi lippua pääsi Kauko Pyyskänen, pisin draivi oli Sören Isakssonilla ja paras scratch-tulos oli Mauri Mikkosella, 85.

Saunan ja palkintojen jaon jälkeen nautimme maittavan golf-aripäivällisen Ateljeeri-ravintolassa.

Onnittelut vielä voittajille ja kiitokset kaikille osallistujille, hyviä pelejä jatkossakin.

Golf-terveisin
Rt-Kerho Johtorengas ry
Pertti E. K. Aalto

Tulokset:

Naiset
1. Pirkko Karine 42 b.pistettä
2. Pirkko Aalto 32 b.pistettä

Miehet
1. Mauri Mikkonen 41 b.pistettä
2. Tapio Vehmas 36 b.pistettä
3. Olli Laurila 33 b.pistettä

Miesten ykkönen Mauri Mikkonen vastaanottaa palkintojaan. Loistavasti pelattu, hep 25,8, 41 pistettä lainamailoilla.

TYKISTÖN LYHYET JUHLAT

Bengtskärin taistelun 60-vuotisjuhlan näytösammunta

Örön linnakkeen perinnetaitelun, Bengtskärin taistelun 60-vuotisjuhlaa vietettiin saarella 26. päivänä heinäkuuta. Paikalle saapuneille yli 200 kutsuvieraalle oli kolme tuntia kestäneissä juhlallisuuksissa tarjolla monenlaista ohjelmaa. Muistojuhla päättyi asiaankuuluvasti Örön linnakkeen rannikkotykipatterin ampumiin kunnialaukauksiin.

■ Bengtskärin taisteluun 26.–27. heinäkuuta 1941 liittyi olennaisena osana Örön linnakkeen antama tulituki. Tuolloin Örön 152 mm:n nelitykkinen vuonna 1917 valmistunut Canet -patteri ampui kymmeniä kranaatteja Bengtskäriin tunkeutuneen hyökkääjän niskaan. Suomalaisten voittoon päättynyttä taistelua muistettiin tasan 60 vuotta myöhemmin 26.7.2001 ampumalla 5 kertaa 15 sekunnin väliajoin. Tällä kertaa ei tähdäty Bengtskäriin, ja kalustona käytettiin kahta 130 mm:n Tampella-tornikanuunaa vuodelta 1985. Patterin näkökulmasta katsottuna itse näytösammunta oli tekninen rutiinisuoritus, jonka täsmällisen toteutuksen mahdol-

listi 35 miehen kahden päivän työ.

Ammunnan valmistelut alkoivat jo maanantaina 23. päivänä, kun ammuntaan kiintiöstä varatut 30 täyspanossirpalekranaattia sytyttimieheen siirrettiin tykeille linnakkeen traktorilla. Samalla tehtiin 1. ja 2. tykille ampumakuntoisuustarkastukset. Patterin henkilöstöä saapui Öroseen tiistai-iltapäivällä uiskolla. Keskiviikko-aamuna varopuhuttelun jälkeen aloitettiin näytösammunnan harjoittelu.

Turun Rannikkopatteriston Koulutus patterin sekä Esikunta- ja Huoltopatterin varusmiehet sekä kantahenkilökunta miehittivät Örön patterin tykit linnakkeen oman henkilöstön hoitaessa tulenjohtajaoksen ja laskinryhmän tehtävät. Örön oma paloauto ajettiin tallistaan ja sairastuvalla päivysty kenttäsairanhoidtaja Kati Kujanpää.

Ammunnan harjoittelu oli suurimmaksi osaksi ns. kehysharjoittelua, jossa käytetään muovisia harjoitusampumatarvikkeita. Patterin varusmiehistä vain viisi oli aikaisemmin saanut koulutuksen rannikkotykipatterin tehtä-

viin. Näytösammuntaan riittävä koulutustaso voidaan saavuttaa vain ja ainoastaan kovapanosammunnoissa: keskiviikon ja torstain harjoituksissa ammuttiin yhteensä 18 laukausta. Kahden päivän koulutuksen laatu punnittiin yhden minuutin suorituksessa.

Kun juhlakansa Bengtskärisä vielä nautti Örön linnakkeen keittiön valmistamaa lohikeittoa, oli patteri valmiudessa kantalinnoitteissaan tukalan kuumalta säältä suojassa. Vaarasektorin reunalla liikkui muutamia huviveneitä, ja suunniteltua ampumasuuntaa 25-50 jouduttiin viime hetkillä muuttamaan. Tulenjohtajaseamasta komennettiin maaliksi tasopiste- suunta 26-00, etäisyys 13000, ilmoita laukaisuvalmius. Laskin komensi tykit tulivalmiiksi. Näytösammunta voitiin toteuttaa klo 14.45 linnakkeen päällikön, kapteeniluutnantti Tom Lundin saatua Tampereen alueennonjohdosta tiedon ylilennon suorittaneen Hornet-parin poistumisesta vaara-alueelta.

Russarön tai Utön naapurilinnakkeet eivät lyhyellä varoitusajalla olleet valmiudessa luotamaan säätä tykistön sääsanomaa

varten, joten ampuma-arvot laskeettiin ilman säätietoja. Matkallaan 13 kilometrin päähän 38 kilogrammaa painavat kranaatit kävivät n. 900 metrin korkeudessa. Patterin tuli oli koossa ja yhteislaulukset lähtivät tarkalleen 15 sekunnin väliajoin. Molemmilla tykeillä käytettiin käsilatausta tykin automaattisen latauslaitteiston mahdollisten häiriöiden välttämiseksi.

Välittömästi ammunnan jälkeen aloitettiin tykkien ammunnan jälkeinen huolto linnakkeen taisteluvälineupseerin, sotilasmestari Jorma Kantosen johdolla. Tykkien kuiva etumaasto tarkastettiin maastopalojen varalta. Tykistön juhlalat olivat ohi.

Turun Rannikkopatteriston linnakkeiden tulevaisuudennäkömät ovat epävarmoja. Tästä huolimatta pidetään kovapanosammunnoilla valmiustehtäviin riittävä tykistöllistä käyttämättöä yllä sekä asevelvollisilla että kantahenkilökunnalla.

Tällä ammunalla oli suuri julkisuusarvo, mutta myös muita merkityksiä. Olemassa olevaa verrattain modernia kotimaista asejärjestelmää käyttämällä tuotetaan pienillä kustannuksilla paljon turvallisuutta. Aktiivisesti ylläpidetty ja kehitetty, sotavalmis tykistöjärjestelmä alleviivaa uskottavasti rannikkomme koskemattomuutta.

**Teksti Pekka Snellman
Kuvat Jari Hartikainen**

Tasavallan Presidentti Tarja Halonen vastaa esitelmänsä jälkeen kysymyksiin. Presidentin vierellä juhlijan yhdistyksen puheenjohtaja kansleri Risto Ihamuotila ja sihteeri, Maanpuolustuskurssien johtaja, eversti Ilkka Aspara. SA-kuva.

Maanpuolustuskurssiyhdistys 40 vuotta

Pariisin rauhansopimuksen jälkeen maamme poliittinen ja taloudellinen asema vakiintui. Sodan jälkeisessä tilanteessa katsottiin tarpeelliseksi antaa eri alojen päättäjille ja vaikuttajille tietoa maamme turvallisuuspolitiikasta. Puolustusneuvosto antoiikin tehtäväksi organisoida valitulle kohderyhmälle suunnatun valtakunnallisen maanpuolustusopetuksen. Näin syntyivät totaalisen maanpuolustuksen kurssit. Ensimmäinen kurssi pidettiin vuoden 1961 toukokuussa. Kurssin nimi muutettiin myöhemmin maanpuolustuskurssiksi. Kurssin

osanottajat päättivät perustaa oman yhdistyksen 19. toukokuuta 1961.

Yhdistys vietti 40-vuotisjuhlansa 21. toukokuuta 2001 Finlandia-talossa yhdistyksen puheenjohtaja kansleri Risto Ihamuotilan johdolla. Salin täyteen yleisö oli tullut kuuntelemaan Tasavallan Presidentti Tarja Halosen juhlaesitelmää aiheenaan Suomen turvallisuuspolitiikka. Aiheesta syntyi vilkas keskustelu ja Tasavallan Presidentti joutui vastaamaan moneen kiperään kysymykseen.

Pentti Jänkälä

MAALAUSLIIKE AUTO OY

Sampsankatu 4, 20520 TURKU
Puh. (02) 231 4708

RtUY:n uudet jäsenet. Vasemmalta: kadkers Jarno Mäkinen, kad Antti Posio, kad Miika Salin, kadylik Jari-Pekka Kettula, kad Heikki Rahikainen, kad Olli Hartikainen, kad Ulla Riikonen ja kad Toni Koskinen.

67. Merikadettikurssin rannikkojoukkolinjan Miekkajuhla 29.5.2001

Kuusi päivää ennen valmistumista 67. Merikadettikurssin rannikkojoukkolinjan kahdeksan rannikkoballistaa siirtyivät kevein askelin kadettiylikersantti J-P Kettulan johdolla kohti Suomenlinnan upseerikerhoa. On kauan odotettu päivä - Miekkajuhla. Ensimmäisen kerran muistan linjan käyneen keskustelua miekkajuhlalta pyöreästi vuosi sitten, kun edellinen kurssi valmistui. Joukossa vallitsee pieni epä tietoisuus, mitä ilta tuo tullessaan... arvokkaita

hetkiä ja muistoja... hyvää ruokaa ja juomaa... Rannikkotyöstön Upseeriyhdistyksen luovuttaman miekan... stipendijä... ja ennen kaikkea jäsenyyden Rannikkotyöstön Upseeriyhdistyksessä.

RtUY:n lahjoittama miekka Jarno Mäkiselle

Tilaisuus alkaa osaston ilmoittamisella Merivoimien esikuntapäällikölle lippueamiraali Pertti

Malmbergille. Paikalla on kadettien lisäksi Rannikkotyöstön Upseeriyhdistyksen vanhempaa kaartiä ja Rannikkosisarten Säätiön edustajat. Tilaisuus jatkuu Rannikkotyöstön Upseeriyhdistyksen miekan luovutuksella. Miekan vastaanottaa allekirjoittanut suurta kunnioitusta tuntien. Miekkä ei vielä ole ripustettuna takan yläpuolelle sen arvolle kuuluvalle paikalle, koska allekirjoittanut asuu vielä puolustusvoimien vuokra-asunnossa. Siellähän ei tunnetusti takkoja vilise. :-). Tulevaisuudessa kuitenkin.... Samassa yhteydessä kadeteille jaetaan stipendejä hyvästä opintomenestyksestä kurssilla. Tunnelma alkaa pikku hiljaa nousta, kun käteen ojennetaan Whisky-lasi. Maku on pehmeä ja ruskea neste soljuu nopeasti kurkusta alas. Vatsa ilmoittaa olemassaolostaan - milloin syödään? Juoma herättää ruokahalun ja pienen keskusteluhetken jälkeen siirrytään ruokasaliin.

Menu onnistunut

Illallinen juomineen nautitaan vilkkaan keskustelun merkeissä. Paljon keskustelua herättää Merivoimien tulevaisuus. Mihin ollaan menossa? Ylöspäin ja eteenpäin tietenkin... :) Erityisen antoisaa kadeteille on kuulla vanhojen sotaratsujen kertomuksia omasta miekkajuhlasta ja ensimmäisistä askeleista upseerin uralla. Tarinoita on monia ja kaikki erilaisia. Illallisen lomassa kadeteille jaetaan myös rannikkotyöstön historiikki "Kivilinnoista karkaistuun teräkseen". Vatsat täyttyvät maukkaasta ruoasta ja poskille nousee terve puna nautittujen juomien siivittämänä. Menu on onnistunut.

Tämä ilta vain kerran elämässä

Illallisen jälkeen ilta jatkuu tietenkin perinteisesti baarin puolella... Vanha tutustuu nuoreen ja nuori vanhaan. Juomia nautitaan ja laseja kilistellään. Mihinkään ei ole kiire, sillä tämä ilta vietetään vain kerran elämässä. No ehkä kuitenkin siinä vaiheessa nousee hiki hieman otsalle, kun olet juuri tilannut uuden huurteisen nenän alle ja tarjoilija ilmoittaa, että paikka suljetaan. Nuoret upseerinalut seuraavat vanhan esimerkkiä ja tyhjentävät lasit mallikkaasti määräraikaan mennessä. Kaikki hyvä loppuu aikanaan... Kahdeksan aavistuksen verran hoippuvaa, mutta iloista ballistaa suuntaa kotiin päin - kohti Pikkumustaa. Ilta on onnistunut. Huomenna on edessä uusi päivä ja Merisotakoulun päätöstilaisuus. Viimeisen kouluviikon jälkeen ballistaa suuntaavat kukin omille tahoilleen joukko-osastoihin, joissa aloittavat nuoremman upseerin tehtävät. Kettula Kotkaan Rankkiin, Mäkinen Uudenmaan Priikaatiin Dragsvikiin, Riikonen ja Hartikainen Upinniemen Merivoimien koulutuskeskukseen, Koskinen Mäkiluotoon, Saliin Hankoon sekä Posio ja Rahikainen Turkuun Gyltöoseen ja Pansioon.

67. Merikadettikurssin rannikkojoukkolinjan Miekkajuhla oli onnistunut tilaisuus. Kiitos järjestäjille ja läsnäolijoille. Hyvää loppuvuotta Rannikkotyöstön Upseeriyhdistyksen jäsenille ja muistakaa: "Ruuti on kuivaa ja tykit terästä!"

Yliluutnantti Jarno Mäkinen
Kuvat Eero Sivunen

Lippueamiraali Pertti Malmberg ojentaa RtUY:n lahjoittaman miekan kadettikersantti Jarno Mäkiselle puheenjohtaja Hasse Rekolan seurattessa juhllista tilaisuutta. Rannikkosisarten Säätiön puheenjohtaja Kirsti-Liisa Vieno ja sotilaskotisisar Mirja Valve onnittelevat kadetti Olli Hartikaista stipendistä. Myös kadettiylikersantti Jari-Pekka Kettula sai Rannikkosisarten Säätiön stipendin.

RtUY:n ensimmäinen naisjäsen, kadetti Ulla Riikonen puheenjohtaja Hasse Rekolan ja sihteeri Petri Parviaisen onniteltavana.

Yhdessä enemmän – ja paremmin.

Palveluiden kehittäminen, helpompi ja sujuvampi asiointi. Valikoimat, jossa yhdistyvät laatu ja kattavuus. Tässä vain muutama Kespron tavoite, jolla pyrimme parhaaseen mahdolliseen kumppanuuteen sinun, asiakkaamme kanssa. Tehdään yhdessä enemmän – ja paremmin.

KESPRO

Amnialla Purin Liittoa

RtUY:n hallituksen jäseniä Gyltön varuskuntakerhon edustalla ennen työntäyteistä kokousta.

RtUY:n hallitus vieraili Gyltön linnakkeella

Rannikotykistön Upseeriyhdistyksen hallitus piti kokouksensa 30. toukokuuta aurinkoisella Gyltön linnakkeella. Komentajakapteeni Auvo Viita-aho piti erinomaisen esitelmän ajankohtaisesta aiheesta – Merivoimien uudesta ja hankinnassa olevista materiaaleista ja kalustoista. Samalla tutustuttiin

varuskunnan tiloihin ja toimintaan SmMepa:n esikuntapäällikkö, komentaja Erkki Marttilan opastuksella. Erikoisuutena vierailijat saivat nähdä kalliorakentamisen huippuosaamisen tuloksia – varuskunnan, jonka pääasialliset tilat ovat kallion sisään louhitussa luolastossa.

ES

Puheenjohtaja Hasse Rekola ojentaa RtUY:n standardin Turun Rannikkopatteriston komentajalle, kom kapt Jukka Rannalle.

Turun Rannikkopatteristo vaalii Laatokalla 1918-1939 toimineen Rannikotykistörykmentti 3:n perinteitä omassa perinnehuoneessaan. Kuvassa SmMepan esikuntapäällikkö, komentaja Erkki Marttila selvittää kuparilevyn kaiverretulta kartalta Laatokan alueen ryhmityksiä. Eversti Juhani Haapala seuraa asiantuntevaa esitystä.

RtUY tiedottaa

Evp-lounaat

■ Lounasperinne Katajanokan Kasinolla jatkuu ja ohessa syksyn esitelmäajankohdat:

–torstai 18.10.2001 klo 12.00

–torstai 15.11.2001 klo 12.00

–torstai 13.12.2001 klo 12.00

Aiheet painottuvat tänä syksynä sotahistoriaan ja niistä tarkemmin seuraavassa tiedotteessa. Ilmoittautumiset suoraan Kasinolle (puh 09-622 2742, fax 09-630 675). Toki tilaisuudet ovat nimestään huolimatta tarkoitettu myös muille kuin evp-jäsenille, joten joukolla aktiivit ja reserviläiset lounastamaan mukavassa herraseurassa.

Uusia jäseniä

■ 4.6.2001 valmistuneet rt-upseerit kutsuttiin perinteisessä Miekkajuhlissa yhdistyksen jäseniksi. Tilaisuudessa yhdistys sai ensimmäisen naisjäsenen. Ohessa rouva ja herrat yliluutnantit: Olli Hartikainen, Jari-Pekka Kettula, Toni Koskinen, Jarno Mäkinen, Antti Posio, Markku Pakarinen, Ulla Riikonen, Heikki Rahikainen ja Mika Markus Salin.

Meriupseeriyhdistyksen ja Rannikkotykköryhdistyksen yhteistilaisuus

■ Perinteinen yhteinen esitelmätilaisuus pidetään Suomenlinnan upseerikerholla 29.11.2001.

Vuosikokous

■ Vuosikokous pidetään 29.11.2001 esitelmätilaisuuden yhteydessä Suomenlinnassa.

Rannikkotykköryhdistys ry:n VUOSIKOKOUS

Aika: Torstai 29.11.2001, kello 17.15.

Paikka: Suomenlinnan Upseerikerho, Suomenlinna, Helsinki.

Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen määräämät vuosikokousasiat.

Kokouksen jälkeen Puolustusministeriön kansliapäällikkö, kenraaliluutnantti **Matti Ahola pitää esitelmän.** Kello 19.00 alkava tilaisuus järjestetään yhteistyössä Meriupseeriyhdistys ry:n kanssa.

Iltapala

Ilmoittautuminen osallistumisesta toivotaan suoraan Suomenlinnan Upseerikerholle iltapalavarausten takia. Puhelin (09) 668 260. RtUY tarjoaa iltapalan jäsenilleen.

Suomenlinnan lautta lähtee Kauppatorilta kello 16.40, 17.40, 18.40.

Turusta järjestetään yhteiskuljetus RtUY:n ja MY:n jäsenille. Lähtö 13.30 Turun kauppatorilta. Ilmoittautumiset tähän kuljetukseen yllä Pekka Snellmanille puh: (02) 1813 6201, gsm: 050 517 8148, sähköposti: pekka.snellman@pp.inet.fi

Tervetuloa

Rannikkotykköryhdistys ry:n hallitus

Rannikkotykköryhdistys ry:n sääntömääräinen syyskokous

pe 26.10.2001 klo 14.00

Upinniemen varuskuntakerholla.

Käsitellään säännöissä mainitut asiat

Muu ohjelma:

12.00–12.30 Sukeltajakurssiin tutustuminen

12.45–13.15 MvJoke (PFA)

Tarkempi ohjelma lähempänä ko. ajankohtaa EJ-jakeluna.

Ota huomioon työaikoja suunniteltaessa!

Hallitus

Passiiviset sensorit ja akustiset järjestelmät

- vedenalaiseen valvontaan
- miinanraivaukseen
- akustiseen ilmavalvontaan

Command and Control

- tulenjohto- ja viestijärjestelmät

**Patria Finavitec Oy
Systems**

Naulakatu 3

33100 Tampere

Puh. (03) 245 0111

Fax (03) 213 0188

 Patria Finavitec

Meriupseeriyhdistyksen jäsentiedote 4/2001 (vko 38/2001)

Tiedottaminen

■ Tämä on ensimmäinen jäsentiedote joka julkaistaan Rannikon Puolustaja -lehdessä. Seuraavan lehden suunniteltu ilmestymisajankohta on viikolla 48/2001. Viimeisen ilmestyneen lehden sivulla 2 on seuraavan numeron ilmestymisajankohta. Seuraavan lehden teemana on vedenalainen sodankäynti.

Rannikon puolustajan internetsivuille – www.rannikonpuolustaja.fi – luodaan syksyn kuluessa MY:lle oma linkki, josta pääsee lukemaan jäsentiedotteet ja tarvittaessa myös pikatiedotteita yhdistyksen toiminnasta.

Yhdistys tiedottaa lyhyesti myös merivoimien epävirallisilla sivuilla EJ:ssä. Tämä tiedotuskanava on ainoastaan puolustusvoimien palveluksessa olevien käytössä.

Hallitus ottaa mielellään vastaan palautetta ja kehittämisesityksiä tämän uuden tiedotuskanavan toimivuudesta.

Syyskuun kuukausikokous 19.9

■ Syyskuun kuukausikokous järjestetään Helsingissä Katajanokan kasinon Karimo-salissa. Kokous alkaa kello 18.00. Kokouksitelmä on puolustusvälineellisuuden alalta. Tilaisuuden järjestää Oy Veho Ab. Osallistuminen pyydetään ilmoittamaan sihteerille 14.9 kuluessa tarjoilujen sopimiseksi.

Vuosipäivän kokous 23.10

■ Vuosipäivän kokous pidetään Merisotakoululla tiistaina 23. lokakuuta kello 17.00 alkaen. Kokous alkaa perinteisesti saunalla ja jatkuu esitelmällä yhdistyksen vuoden teemaa – Meripuolustuksen tulevaisuuden näkymät – noudattaen. Aiheena on ”Uusi upseerikoulutus”. Merisotakoulun johtajan kommodori Risto Raskun pitämä esitelmä alkaa koulun auditoriossa n. kello 18.00. Kokouksen päättää iltapala. Osallistuminen pyydetään ilmoittamaan sihteerille 19.10 kuluessa tarjoilujen sopimiseksi. Lautta Suomenlinnaan lähtee klo 16.40 ja 17.40.

Yhteiskokous RtUY:n kanssa 29.11

■ Kokousvuoden päättävä yhteiskokous veljesyhdistyksen kanssa järjestetään Suomenlinnan upseerikerholla torstaina 29.11. klo 19.15. Lautta Suomenlinnaan lähtee klo 18.40. Esitelmöitsijäksi on lupautunut puolustusministeriön kansliapäällikkö kenraaliluutnantti Matti Ahola. MY vastaa tänä vuonna kokouksen yleisjärjestelyistä. Turun suunnan jäsenille pyritään järjestämään yhteiskuljetus RtUY:n kanssa. Mikäli ilmoittautuneita ei tule riittävästi kuljetusta ei järjestetä. Turun suunnan jäsenistö voi ilmoittautua kokoukseen ja kuljetukseen komkapt Tuomas Tiilikaiselle (02-181 42111) viikon 47 alkuun mennessä. Komkapt Tiilikainen kertoo tarkemmin kuljetusjärjestelyistä. Muu jäsenistö voi ilmoittautua kokoukseen sihteerille 27.11 mennessä. Yhdistys tarjoaa jäsenilleen iltapalan. **TERVETULOA KOKOUKSIIN!**

Ampumajaosto tiedottaa

■ Tourin Tussari-ammunta järjestetään tiistaina 9.10 kello 16.00 alkaen Upinniemen kiväärirata ykkösellä. Ammuntaan ehtii mukaan vielä kello 16:00 jälkeenkin. Ilmoittautumiset 5.10 mennessä tek-nkaptl Torsti Annalalle. Puh. työ 09 -181 67340 / 040 - 702 4751.

Jäsentuotteita

■ Yhdistyksen jäsentuotteita voi tilata sihteeriltä. Satavana on seuraavat tuotteet:

Kirjat:

- Uhka lännestä 120 mk
- Suomen laivaston rakentaminen itsenäisyyden alkutaipaleella 100 mk
- Suojattu merenkulku elinehtonamme 120 mk

Videot:

- Suomen laivasto 1918-1993 100 mk
- Meripuolustus ennen itsenäisyyden aikaa 100 mk

Muut tuotteet, brodeeratulla MY:n merkillä

- Pikee-paita 175 mk, tumman sininen
- T-paita 135 mk, tumman sininen
- Lippalakki 100 mk, tumman sininen
- Klubitakkimerkki 50 mk, mustaa huopaa

TUOTTEITA VOIVAT OSTAA MYÖS YHDISTYKSEEN KUULUMATOMAT.

Syysmatka ja muuta ajankohtaista

■ Syysmatka toteutuu suunnitellusti 6.–7.10. Matkan järjestäjä lähettää tiedotteen osallistujille.

■ Aktiivipalveluksessa olevia pyydetään lähettämään kotiosoitteensa sihteerille. Suunnitteilla on, että Rannikon Puolustaja lähetettäisiin kaikille jäsenille kotiin ensi vuoden alusta alkaen.

■ Vapaana olevia majavuuoroja voi tiedustella sihteeriltä. Vapaat vuorot löytyvät myös EJ:stä.

Meriupseeriyhdistyksen hallitus toivottaa jäsenille hyvää alkavaa syksyä!

Yhteyshenkilöt

■ **Pääkaupunkiseutu:**
Sihteerit, kaptl Kaarle Wikström
Kalevankatu 61 G 120,
00180 Helsinki
koti: 09-694 5859 / 040-544 7671
työ: 09-181 46204
(MeriSK/Kk-os) – myös EJ
sähköposti: wiku@dlc.fi

■ **Turku:**
Komkapt Tuomas Tiilikainen
SmMepa/6. OhjLvve
02-181 42111

■ **Majajaosto:**
Komkapt Pentti Niskanen
(majavaraukset sihteeriltä)
02-181 42310 (SmMepa)

RSKY:n Suomenlinnan paikallisosasto järjestää

KONSERTIN

**Ritarihuoneella
torstaina 8.11. klo 19.**

**Konsertissa esiintyvät
Kaaderilaulajat ja
Kaartin soittokunta.
Lipun hintaan, á 70 mk,
sisältyy kahvi ja munkki.
Lippuja saa Margaretha Jenytiltä,
puh. koti 325 0113,
gsm 0500 438 323.**

**RSKY:n Suomenlinnan
paikallisosaston**

JOULUMYYJÄISET

**lauantaina 10.11.klo 11–13
Tuomiokirkon kryptassa.**

Tervetuloa!

Kirkollinen Hautausseura

Isokatu 11, Oulu, Tuomiokirkkoa vastapäätä
Puh. (08) 311 3354, liikeajan jälkeen Ikäheimo (08) 311 4595
• Täydellistä hautausalan palvelua
• Hoidamme alan kuljetukset myös pitemmille matkoille

Hinauspalvelu

PETRI HAIKARA

Eräkatu 7, 92130 Raahe
puh. 08-223 7041, 0400-177636
petri.haikara@hinauspalvelu.inet.fi

Perinnepäivä

■ Tänä vuonna Suomenlinnan Rannikkokotikillan perinnepäivän vietto oli jaettu kahdelle päivälle. Perjantaina 11.5. oli Suomenlinnassa paraati Ehrensvärdirin haudan ympärillä ja cocktail-tilaisuus upseerikerholla. Kilta lahjoitti hopeisen maljan komentaja Minkkiselle kiitokseksi hyvästä yhteistyöstä. Varsinaisena juhlapäivänä lauantaina 12.5. oli juhlallinen lipunnosto, seppeleenlasku Suomenlinnan kirkon eteläseinällä olevalle viime sodissa kaatuneiden muistolaatalle ja kahvitarjoilu Merisotakoululla. Pekka Ahtola kantoi killan lippua perjantaina ja Timo Elolähde lauantaina. (TE)

Nuorisoleiri Järvössä

■ Huippusuosittu nuorisoleiri oli jälleen 25-28.6. Järvössä. Kohderyhmänä olivat 6-12-vuotiaat pojat ja tytöt. Leiristä enemmän toisaalla tässä lehdessä. (TE)

Varusmiehiäkään ei unohdettu

■ Merisotilastoimikunnan ja killan varusmiesjaoksen tapaaminen järjestettiin tällä kertaa kesän kunniaksi Järvön saarella 26.6. Matka Upinniemen Järvöhön sujui vauhdikkaasti killan G-veneellä. Keskustelujen ja hyttysten häitistelyn ohessa nautittiin rantasaunan hyvistä löylyistä ja upeista merimaisemista.

Kilta järjesti 19.7. yhteistyössä Merisotilastoimikunnan kanssa Megazone-lasersotaturnauksen Arkadiankadun Megazonessa. Tunnin ajan kolme joukkuetta taistelivat keskenään tavoitteenaan tuhota vihollisjoukkueen tukikohtia. Kiivaan ja hikiisen pelin jälkeen saunottiin ja nautittiin virvokkeita Eerikinkadun Saunabarissa. Turnauksen osallistui 20 varusmiestä Suomenlahden Meripuolustusalueen eri yksiköistä. Järjestelyistä vastasivat Kimmo Ylitalo ja Tim Livson killasta sekä alikersantti Juha Mäntynen MSTK:sta. (KY)

Kuivasaassa vilkasta

■ Kesän 2000 suljettujen saarten innoittamana killa järjesti kahdeksana viikonlopun päivänä yhteensä 20 yleisöretkeä, joille osallistui noin 1500 vierasta. Enemmän retkistä toisaalla tässä lehdessä.

Lauantaina 4.8 vieraiden lähdettyä Kuivasaassa kuvattiin Nelosen uutta seikkailusarjaa Saari, jonka tehtävistä vastasi Lataamo. Mukana oli kolme neljän hengen joukkuetta, jotka kokoontuivat Lonnassa. Kaksi killan G-venettä toi kilpailijat ruokalarakennuksen lähelle, josta he uivat maihin. Kolmannessa G-veneessä oli kuvaajia. Seuraavana tehtävänä oli pudottaa konekivääripesäkkeen aukosta alas, mennä pimeätä, mutkittelevaa ja alle puoli metriä leveätä tunnelia pitkin tulenjohtotornin kellariin, nousta kierreportaita sen katolle ja tulla alas köyttä pitkin. Sen jälkeen piti sukeltaa 12-tuumaisen lähellä olevasta lammesta matkapuhelin ja soittaa sillä lisäohjeita. Lopuksi G-veneet kuljettivat kilpailijat takaisin. Yli 2000 hakijan joukosta valitut kilpailijat tulivat Kuivasaaseen 18.8, mutta 4.8 harjoiteltiin kuvakulmia ja muuta toteutusta 12 valitsematta jääneen kanssa. Yleisöretkien talkooväkeä oli kumpanakin päivänä vahtimassa, etteivät kuvaajat tai kilpailijat mene kielletylle alueelle tai käyttäydy muuten sopimattomasti. (TE)

Palacen juhlasta luovuttu

■ Vaikka vuotta on vielä jäljellä, on jo tässä vaiheessa hyvä kertoa, että killa on luopunut Palacesa pidetyistä itsenäisyyspäivän iltajuhlilla. Juhlat olivat hienot, mutta kustannukset killalle alkoivat olla liian korkeat ja yleisömenestyksin olisi viime vuosina voinut olla parempi. Sen sijaan satsataan enemmän glögitilaisuuteen, joka tänä vuonna on perjantaina 20.12 klo 17-21 Suomi-yhtiön toimituksessa, Yrjönkatu 24. (TE)

Teksti Timo Elolähde, Kimmo Ylitalo

Suomenlinnan Rt-Killan

GLÖGITILAISUUS

Kilta tarjoaa jäsenilleen glögiä torstaina 20.12.2001 kello 17-21 Suomi-yhtiön toimituksessa, Yrjönkatu 24. Myös Suomenlinnan Rannikkokotikillan ja sen perinneyhdistyksen sekä muiden yhteistyökumppaneiden edustajat ovat tervetulleita.

KUTSU

Kuhinaa Kuivasaassa

Kuluneena kesänä Suomenlinnan Rannikkokotikilta järjesti Kuivasaaseen maksullisia yleisöretkiä, joita oli kahdeksana viikonlopun päivänä kaikkiaan 20. Yhtenä kimmokkeena olivat Helsingin kulttuurikaupunkivuoteen 2000 liittyneet maksuttomat retket, jotka olivat niin suosittuja, että lippuja sai vain jonottamalla monta tuntia ja suurin osa jonottajista jäi ilman.

■ Kulttuurivuoden retkillä ”Tutustuminen salaiseen saaristoon” käytiin Kuivasaassa ja Isosaassa. Lisäksi opas kertoi aluksella muistakin Helsingin edustan sotilassaarista. Tänä vuonna kohteena oli pelkästään Kuivasaari, mutta uutena elementtinä oli luontokierros Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen oppaan johdolla. Yhteistyökumppaneina olivat kaupungin lisäksi Suomenlinnan Rannikkokotikillan perinneyhdistys ja tietenkin Rannikkosotilaskotiyhdistys.

Kuivasaassa oli sotilaskotisisarten lisäksi talkooväkeä killasta ja Suomenlahden Meripuolustusosastosta, joka kuuluu Maanpuolustuskoulutus ry:n meripuolustuspiiriin. Suomenlinnan Rannikkokotikillasta oli kantahenkilökuntaan kuuluva valvoja ja lääkintäkoulutettu varusmies. Ruoka saatiin Isosaaresta. Vieraiden merikuljetukset hoidettiin IHA-Lines Oy:n Merisarasteella, joka normaalisti ajaa Isosaaren ja Kuivasaaren linnakkeiden vuorokulje-

tuksia. Talkooväen kyydityksiin ja huoltokuljetuksiin käytettiin linnakeveneen lisäksi killan G-venettä.

Retkille olisi ollut tulijoita suunnilleen yhtä paljon kuin oli paikkojakin, mutta kysyntä ja tarjonta eivät aina kohdanneet: heinäkuun retkillä laiturille jäi 5-20 henkeä joka lähdöllä, mutta kesä- ja elokuun retkillä oli jonkin verran vapaita paikkoja. Kuhunkin lähtöön myytiin enintään 80 lippua eli yhteensä 1600 vierasta olisi retkille päässyt.

Lauantaisin oli kaksi lähtöä ja sunnuntaisin kolme. Kun uusi ryhmä tuli saareen, edellinen vietiin pois. Tämä merkitsi varsinkin ryhmien mukana kulkeville ”työtä vuorotta”. Koska ryhmät jaettiin kahtia, oppailla oli yhden viikonlopun aikana jopa 10 esitystä.

Vihreä linja

Luonto-oppaat olivat siviilivaatteissa, sotilaskotisarilla oli omat vihreät pukunsa, mutta kaikilla muilla oli yhtenäinen asu: maastohousut maastotakin tai vihreän T-paidan kanssa, arvomerkit ja varsikengät sekä killan tai merivoimien baretti. Vaatteet oli kuitattu Kaartin Jääkärirykmentistä.

Niinpä jo retkien alussa oli hiukan eksotiikkaa, kun maastoasuiset Suomenlinnan Rannikkokotikillan perinneyhdistyksen edustajat hoitivat lippujen tarkastuksen ja jakoivat esitteitä lähtölaiturilla Merisatamassa. Kuivasaaren laiturilla oli vastassa lisää maastoasuisia, jotka ohjasivat vieraat vanhan kasarmien eteen. Pekka Ahtola painotti alkupuheessaan saaren sotilasluonnetta, mikä merkitsi suljettuja alueita ja rajoituksia valokuvauksessa. Tupakointikin oli vieraille sallittu vain sotilaskodin edessä. Eräs vieras totesikin kuullessaan kyllä savuttomista lennoista, mutta että on savuton saarikin...

Vieraat jaettiin kahteen ryhmään, joista ensimmäinen lähti ensin museokierrokselle ja sitten luontopolulle, toinen ryhmä päinvastoin. Kumpaakin ryhmää ”paimentamaan” lähti kolmesta viiteen maastoasuista, joista yksi oli lääkintähenkilö. Vieraille tuli

Turismia Kuivasaassa.

varmaan selväksi, että kyseessä ei olekaan mikä tahansa retkeilykohde.

Monipuolinen ohjelma

Luontokierros oli mielenkiintoinen ja avartava kokemus, ainakin minun kaltaiselleni kaupunkilaiselle. Luonto-oppaina olivat eri päivinä ainakin Matti Nieminen, Arto Nironen ja Dan Sävel.

Museokierroksen opastuksesta huolehti Timo Vaskelainen ja ainakin yhtenä päivänä mukana oli myös Esko O Toivonen. Vaskelainen kertoi kuuluvalla äänellä ja värikkääseen tyyliin mm. rakennusten historiasta, ammuntojen periaatteesta, 12-tuumaisen Obuhovin vaiheista ja meritorjuntaohjuksista. Yleisö pääsi kipeämään tykin läpi syöttökerroksesta katolle asti.

Sekä museo- että luonto-oppaat painottivat, että saaren luonto on hyvin säilynyt pitkälti sen ansioista, että saari on yli 100 vuotta ollut suljettu sotilassaari. Rakennukset ovat osittain jo hiukan rapistuneet, mutta ainakaan niitä ei ole rikottu eikä töhrity. Luonnon kulumisen näkee mm. Harakassa, joka avattiin yleisölle Puolustusvoimien Tutkimuslaitoksen muutettua pois.

Tuskin on yllätys, että kierroksen kruunasi käynti sotilaskodissa, joka toimi linnakkeen päällikön entisessä asuintalossa. Joku vieraista kysyi kierroksella, saako sotilaskodista oikeita munkkeja vai kaupan munkkeja. Vakuutin hänelle, että kyllä ne ovat aitoja ja tuoreita. Rannikkosotilaskotiyhdistyksen sisaret olivat tehneet ne Isosaassa kutakin retkipäivää edeltävänä iltana tai yönä. Eräs sisar kertoikin, että kun leipoo puoleen yöhön, näkee untakin munkkien pyöryksestä. Kahvin lisäksi oli tarjolla kylmää limsaa, joka olikin heinäkuun helteillä suosittu ostos.

Kristiina Slotte ja muitakin kiltalaisia oli korjaamoteltassa myymässä rannikkotykistöaiheista kirjallisuutta. Jopa linnoitusten hoito-oppaat kävivät kaupaksi. Myös vuoden takaisia Rannikon Puolustajan erikoisnumeroita ja killan esitteitä oli jaossa. Tämäkin oli suosittu kohde.

Vieraat olivat saassa noin kaksi tuntia, mikä merkisi tiivistä ohjelmaa. Jos myöhemmin järjestetään vastaavia retkiä, tulee harkittavaksi ajan pidentäminen esimerkiksi kahteen ja puoleen tuntiin. Ainakin minun mielestäni henki oli hyvä ja jokainen teki parhaansa retkien onnistumiseksi. Myös vieraat vaikuttivat tyytyväisiltä, mikä tietysti ilahduttaa kaikkia toteutukseen osallistuneita.

Timo Elolähde

Pohjoismaisten Rannikkotykistökoulujen johtajat Suomessa

Keveyen kranaatinheitinjoukkueen tuliasemissa.

■ Perinteinen Rt-koulujen johtajien kesätapaaminen järjestettiin tänä vuonna Suomessa 30.5 - 1.6.2001. Vierailun isäntänä toimi MeriSK:n apulaisjohtaja kom Jarmo Jaakkola. Ruotsista osaston vanhimpana oli ev Krister Arweström ja Norjasta kom Rolf Næverlid.

Vierailun aikana tutustuttiin mm Russarössä UudPr:n rannikkojääkärien harjoitukseen ja taisteluammuntoihin sekä suomalaisen puolustusvälineiteollisuuteen. Lisäksi keskusteltiin opiskelijavaihtomahdollisuuksista eri maiden koulujen välillä.

Ohessa kuvasatoa Russaröstä.

Teksti Petri Parviainen
Kuvat Anders Gardberg

Eversti Krister Arweström (vas.) ja komentaja Rolf Næverlid lähtötunnelmissa.

Viereisellä sivulla eversti Arweström testaa suomalaisen rannikkojääkäriin reppua.

Suomenlahden Meripuolustusosasto (SI MeripOs) järjestää

Perinteisen rannikko- ja laivastojoukkojen sinisen reservin

JOULULOUNAAN

Lauantaina 15.12. 2001 klo 12.00 Upinniemessä Suomenlahden Meripuolustusalueen Varuskuntakerholla.

Ohjelmassa joulumusiikkia, palkitsemiset ja tosi niukat puheet, iloista yhdessäoloa ja onnellista jouluun valmistumista reippaan työvuoden jälkeen. Tilaisuus on tarkoitettu myös perheenjäsenille ja kaikille vapaaehtoisien meripuolustuksen ystäville.

Maksuton kuljetus Helsingistä klo 11.00 ja takaisin noin klo 15.30. Kuljetus starttaa Rautatien torilta, Mikonkadulta (Fennian edestä). Paluu samaan paikkaan.

Menu:

Glögi

Runsas Joulupöytä, alkupalat ja lämpimät, kalat, maksapasteija, rosolli, perinteiset laatikot, oikea joulukinkku, kahvit

Hinta:

Entinen 130,-, joka maksetaan joko sisään tullessa paikan päällä tai bussissa käteisellä, ei kortilla.

Joululounaan suojeelijana on kommodori Heikki Salmela

Ilmoittautumiset:

Viimeistään 10.12. mennessä Timo Vartiainenille, gsm 050 5455 927 tai Kai Masalinille, e-mail, tai postitse os.Jollaksentie 30, 00850 Helsinki.

Jouluterveisin

Suomenlahden Meripuolustusosasto
Kai Masalin

Meripuolustuspiirin kuulumisia

■ Kesäloimat on pääosin vietetty. Aikaisemmista vuosista poiketen Meripuolustuspiirin toiminta ei tänä vuonna ole pysähtynyt kesälomien ajaksi, vaan toiminta jatkui heinäkuussa KL Röytän koulutuspurjehduksen ja muutaman rannikonpuolustusharjoituksen osalta. Muuten vietettiin kesälomia yleisen tavan mukaan.

Meripuolustuspiirin toiminta vilkastui elokuun alussa. Uuden atk-järjestelmän koulutus alkoi piirin väelle. Atk-järjestelmä sisältää jo nyt valmiina olevat koulutuksen suunnittelu- ja toteutusosat sekä vielä kehitteillä olevan taloudellishallinnollisen osat. Koulutusosa otetaan käyttöön välittömästi ensi vuoden kurssien suunnittelun osalta ja muilta osin ensi vuoden alusta. Pyrkimyksenä on kouluttaa kaikki tarvitsijat paikallisosastojen johto sekä kurssien johtajat vielä loppusyksyn kursseilla käyttämään järjestelmää. Uudenjärjestelmän avulla toivottavasti päästään pois suorittamasta samoja eri portaissa tehtyjä työvaiheita. Kurssilaisten tiedot kootaan kerran ja ne seuraavat häntä tietoverkossa tarvittaessa koko kurssiuran. Järjestelmä korvaa mm nykytuotoisen maanpuolustuskortin. Järjestelmä toimii internet-verkossa ja on henkilötietojen osalta suljettu ja suojattu. Jokaisella internet-yhteyden omaavalla on mahdollisuus tutustua kurssin toimeenpanotietoihin ja oppimateriaaleihin jo ennakolta. Atk-järjestelmän lisäksi osallistuinhalukkuus kursseille voi tapahtua entiseen tapaan myös puhelimitse ja postitse. Tällöin kurssilaisen tiedot järjestelmään syöttää kurssinjohtaja tai muu kurssin kanssa tekemisissä oleva henkilö. Järjestelmän käyttöön ottaminen on varsin vaativa ponnistus meille kaikille.

Varsinainen kurssitoiminta on alkanut myös vireästi. Elokuun kolmantena viikonloppuna esimerkiksi toteutettiin kolme erilaista kurssia Meripuolustuspiirin alueella. Pohjanmaalla järjestettiin Munsalassa yhteistoimintaharjoitus Keski-Pohjanmaan maanpuolustuspiirin kanssa. Harjoitukseen osallistuivat Meripuolustuspiirin Vaasan ja Kokkolan Meriosastot sekä KL Röyttä. Harjoitukseen osallistui kaiken kaikkiaan noin 100 henkilöä.

Santahaminassa toimiva Paikallisosasto Rikama on aloittanut toimintansa vauhdikkaasti. Se on järjestänyt kevään ja kesän aikana monia rannikkopuolustuskursseja, jotka ovat suunnattu Suomenlinnan Rannikkorykmentin reserviläisten tietojen ja taitojen kohentamiseksi. Paikallisosasto on sovittanut jouhevasti harjoituksiin yleisölle suunnatut ”Suljetut saaret -retket”, joita se oli järjestämässä useita kesän aikana. Retket olivat varsin suosittuja ja antoivat hyvää tietoutta meripuolustuksesta ja eteenkin rannikkopuolustuksesta. Museopatteri Kuivasaassa on siihen erittäin mielenkiintoinen esittelykohde. Yleisöpalautteet retkistä olivat erittäin positiivisia.

Taas ollaan siinä vaiheessa, jolloin vuoden 2002 suunnitelmista päätetään. Nyt on hyvä hetki jokaisen tuoda koulutustarpeensa Meripuolustuspiiriin tietoon, jotta ne tulisivat asianmukaisesti käsitellyksi ja pääsisivät toteutusasteelle. Uutta toimijaa – kouluttajia ja kurssilaisia – mahtuu mukaan toimintaan. Uusille ajatuksille ja ideoille on tilaa.

Hyvää syksyn alkua!
Piiripäällikkö Aslak Saviranta

Hammaslääkäri Jussi Kuusisto

Kirkkotallintie 4 B, 02400 Kirkkonummi
Puh. 09-298 9796

TILINTARKASTUS * ISÄNNÖINTI

V Tolonen Oy

Hämeenkatu 18 B 10 11100 Riihimäki
Puh. (019) 721 071 ja 040-540 5330

VOLVO
for life

VOLVON UUSI URHEILUAUTO

Uusi Volvo V70 Sportswagon on täysin erilainen ja yllättävä urheiluauto. Paitsi että se kiihtyy 0 – 100 km/h 7,1 sekunnissa ja saavuttaa 250 km/h huippunopeuden (T5 versio), sen erikoisuutena on viisi ovea ja tavaratila, johon vaivatta mahtuvat kaikki urheiluun liittyvät välineet suksista golfbagiin. Sen urheilullisin ominaisuus on kuitenkin turvallisuus, johon kuuluu vakiona kaikki, mitä maailman turvallisimpien autojen valmistajalta voi odottaa; kuten kaksivaiheinen kuljettajan turvatyyny, ABS-jarrut, SIPS-sivutörmäyssuoja, SIPS-sivuturvatyyny, WHIPS-järjestelmä, IC-turvaverho ym. Hyvin vääntävät, suorituskykyiset uuden sukupolven moottorit, edistyneet alusta ja takapyörien Multi-Link -jousitus luovat osaltaan kokemuksen arvoisen ajoelämyksen ja täydellisen käsiteltävyyden. Uusi Volvo V70 on urheiluauto, johon vain Volvo pystyy. Malliston hinta alkaen 219.900 mk.

UUSI VOLVO V70 SPORTSWAGON

A DIFFERENT KIND OF FAMILY CAR.
www.volvocars.fi

Kuvan autossa erikoivaruustelu.

Vientiautot:
Bilia Oy Ab, Tourist & Diplomat Sales
Olariinluoma 8, 02200 ESPOO
puh. 09 - 5044 1580, fax 09 - 5044 5590
sekä muut piirimyyjät kautta maan.

www.bilia.fi

Vaasan Rannikkojääkäripataljoonan perinnepäivä 5.7.2001

■ Vaasan Rannikkojääkäripataljoonan perinnepäivää vietettiin 5.7.2001 Dragsvikissa helteisessä kesäsäässä. Kasarmin edessä ja Teikarin kivellä tapahtuneen virallisen ohjelman lisäksi kustuviaat tutustuivat perinnekuukulaan ja aterioivat kukkulalla sijaitsevassa torpassa, johon parhaillaan rakennetaan Rannikkojääkärimuseota.

Perinnekuukulalla toteutettiin myös seuraavat palkitsemiset:

Maanpuolustuskiltojen Liiton hopeinen kiltaristi luovutettiin **Esa Pajuselle**.

Perinnepäivänä julkaistiin myös Rannikkojääkärikillan kevätkokouksen tekemä päätös kutsua killan kunniajäseneksi ja samalla myöntää kunnianrannikkojääkäri arvonimi MPKL:n hallituksen puheenjohtajalle ja Rannikkojääkärikillan pitkäaikaiselle puheenjohtajalle **Erkko Kajanderille**. Mainittakoon, että Erkko Kajander on vasta toinen henkilö, jolle kunnianrannikkojääkäri arvonimi on myönnetty. Ensimmäisenä arvonimen sai puolustusvoimain ja Rannikkojääkäripataljoonan entinen komentaja, kenraali **Jaakko Valtanen**.

Rannikkojääkärimitalin veljeskunnan suurmestari **Antti Juutilainen** on myöntänyt mitalitoimikunnan esityksestä seuraavat mitalit, jotka luovutettiin perinnepäivänä:

Perinnepäivän ohjelmaa seuraamassa neljä "vihreää barettia". Vasemmalta Rannikkojääkärikillan entinen puheenjohtaja **Matti Kaskeala**, MPKL:n hallituksen puheenjohtaja ja Rannikkojääkäri-killan entinen puheenjohtaja **Erkko Kajander**, Rannikkojääkäripataljoonan entinen komentaja, everstiluutnantti **Antti Juutilainen** ja killan entinen sihteeri **Jarmo Kahala**.

Rannikkojääkärikillan uusi kunniajäsen ja kunnianrannikkojääkäri **Erkko Kajander** kiittää Perinnekuukulalla saamastaan tunnustuksesta. Vasemmalla Teikarin taistelijoita ja VaaRannJP:n komentaja **Anders Gardberg**.

Kultainen Rannikkojääkärimitali **Bjarne Ahlqvistille** ja **Matti Kaskealalle**.

Hopeinen Rannikkojääkärimitali **Nikolai Arbussille**, **Sven-Erik Järviselle**, **Jarmo Kahalalle**, **Hannu Kivijärvelle**, **Esko Rantalalle** ja **Eero Siivulle**.

Pronssinen Rannikkojääkärimitali **Tapani Flyktmanille**, **Esko Kurpalle**, **Ahti Matikaiselle**, **Taisto Perälammelle**, **Kari Salolle** ja **Markku Savolaiselle**.

Vaasan Rannikkojääkäripataljoonan komentaja **Anders Gardberg** on myöntänyt seuraavat huomionosoitukset, jotka luovutettiin perinnepäivänä:

Vaasan Rannikkojääkäripataljoonan pienoislippu **Paavo Teikarille**.

Killan barettimerkillä varustetut vihreät baretit **Sven Blomqvistille**, **Arne Carlenille**, **Paul Evaldsille**, **Rolf Hollmerukselle**, **Boris Lagerlöfille**, **Ingemar Lindellille**, **Valter Nordströmille** ja **Karl-Erik Sällströmille**.

TOIMINTAA

■ 10.9. 16.00 Rannikkojääkärien syksyn **barettimarssin** ilmoittautumisen eräpäivä.

Yhteyshenkilö: Tero Mäkinen,
tero.makinen@helsinki.fi,
GSM: 050 585 0046

■ 28.9.–30.9. **Kanoottivaellus**, Dragsvik Killan toinen kanoottivaellus melotaan Tammisaaren läheisyydessä. Odotettavissa on viime vuoden tapaan myös muuta rannikkojääkärihenkistä seikkailua.

Kanoottivaellukset eivät vaadi aikaisempaa kokemusta, mutta kohtalaista kuntoa ja hieman maastonsietokykyä. Ei tarvitse odottaa viime tippaan ilmoittautumisen suhteen, vaan ota välittömästi yhteyttä, kuitenkin viimeistään 24.9.

Yhteyshenkilö: Tero Mäkinen,
tero.makinen@helsinki.fi,
GSM: 050 585 0046

■ 11.10.–12.10. Rannikkojääkärien **barettimarssi**

Syksyn barettimarssi järjestetään jo tuttuun tapaan Dragsvikissa ja vapaaehtoisena harjoituksena Vaasan Rannikkojääkäripataljoonaan tukeutuen. Marsivarustus kuitataan varuskunnasta. Sitova ilmoittautuminen marssille on tehtävä syyskuun 10 päivään mennessä. Killasta kootaan ainakin yksi edustusjoukkue, johon pääsy edellyttää hyvää kuntoa. Killalla on myös mahdollisuus pitää rastia, halukkaat ottakoot yhteyttä mahdollisimman pian, jotta suunnitteluunkin voidaan varata aikaa.

Yhteyshenkilö: Tero Mäkinen,
tero.makinen@helsinki.fi,
GSM: 050 585 0046

Rannikkojääkärikillan myyntiartikkelit

Tunnuksia

Barettimerkki	50,-
Solmioneula	100,-
Jäsenmerkki	50,-

Julkaisuja

Rannikkojääkärit -historiikki	100,-
Rannikkojääkäripataljoonan historiikki	40,-
Veren kostuttamat saaret	50,-

Asusteita

Tuulipuku	450,-
Lippis	70,-
T-paita	70,-
Kassi	150,-

Tuotteita voi tiedustella **Juha Karvoselta**, puhelin 040-501 0843 ja sähköpostiosoite juha.karvonen@helsinkimedia.fi

**RANNIKKO-
JÄÄKÄRI-
KILTA**

Rannikkojääkärit jälleen Teikarissa

Rantautuminen Teikarin laivalaiturin raunioille ei ole helppoa. Everstiluutnantti Antti Juutilainen ja komentaja Anders Gardberg avustavat. Taustalla Melansaari.

Rannikkojääkärikilta järjesti kesäkuussa matkan rannikkojääkäreiden perinnetaistelun tapahtumapaikalle, Viipurinlahdella sijaitsevalle Teikarin saarelle. Matkalla oli 40 osanottajaa, mukana kymmenen Teikarin taistelujen veteraania, teikarilaisia ja heidän jälkeläisiään, kiltalaisia sekä sotahistoriasta muuten kiinnostuneita. Lisäksi matkalle osallistui Hymy-lehden toimittaja ja kuvaaja, joiden artikkeli Tulen, raudan ja veren saari julkaistiin Hymy-lehden elokuun numeron Sotasankari-sarjassa.

Matkaoppaana matkalla toimi sotahistorioitsija, everstiluutnantti Antti Juutilainen allekirjoittaneen toimiessa matkanjohtajana. Teikarin ohella matkalla tutustuttiin myös muihin Karjalan kannaksen sotahistoriallisiin kohteisiin, kuten Johannekseen, Koivistoon, Inkilän bunkkereihin ja Summaan.

Luonnontilainen saari

Teikari on noin 3,5 km pitkä ja leveimmältä kohtaa vajaan kilometrin levyinen sukkulanmuotoinen, luonnonkaunis saari Viipurinlahdella. Ennen sotaa Teikari oli asuttu saari, jossa viipurilaiset ja tsaarivallan aikana Venäjän laivaston upseerit viettivät kesäänsä. Oli koulu, kyläkauppa ja VPK. Oli tenniskenttä. Oli merivartiostasema. Oli laivayhteys kaksi kertaa päivässä Viipuriin. Teikarin menneisyys on siis värikäs ja eloisa.

Tämän päivän Teikari on kuollut. Saari on autio, kauttaaltaan villiytyneen metsän peitossa. Vain linnut, ketut ja jänikset ovat eläviä olentoja saareissa.

Rannikkojääkärikillan puheenjohtaja Olli Ollila (vas.) ja Teikarin taistelijoiden puheenjohtaja Paavo Teikari laskevat seppeleen Teikarin taistelujen muistomerkillä.

Sodan jälkeen Teikarissa ei ole asunut kukaan eikä sinne ole rakennettu mitään, vaan saari on täysin luonnontilassa. Metsittyneillä pelloilla ja niityillä voi kuitenkin erottaa talojen kivijalkoja, sortuneita kellareita ja pihapiirin ruusu- ja syreenipensaita. Lisäksi maasto on täynnä kranaattien räjähdysten aiheuttamia kuoppia. Koska saareissa ei ole asutusta, siellä ei ole myöskään laituria. Niinpä maihinnousu Teikariin on huvialuksilta hankalaa.

Hautasaari

Jatkosodassa Teikarissa käytiin verisiä taisteluja 1. – 5.7.1944 venäläisten pyrittä kiertämään Viipurin kaupungin länsipuolelle puolustukseen ryhtyneiden suomalaisten joukkojen selustaan ja avaa-

Matkalaiset ovat pysähtyneet kuuntelemaan sotahistorioitsija Antti Juutilaisen ja teikarilaisen Paavo Teikarin selostusta Teikarin saaren vaiheista.

Kuva, joka kertoo paljon sotahistorian harrastajalle. – Kesäinen rauha lepää puolenvuosisadan takaisten, veristen taistelujen tapahtumapaikalla. Vasemmalla Teikarin saaren kivikkoista itärantaa, pohjoiskärki keskellä taustanaan Vuolansaari. Oikealla pieni Lupin saari ja Melansaari.

maan etenemistä kohti eteläistä Suomea. Suomalaiset menettivät Teikarin, mutta venäläisten suuri maihinnousu mantereelle kuivui kokoon. Suomalaiset saivat siis torjuntavoiton. Hinta oli kuitenkin kova ja monen taistelijan leposijaksi tuli Teikari. Puna-armeijan maihinnousijoita saarelle on haudattu noin 1 500. Lisäksi mereen uponneissa aluksissa hukkuneiden määrästä ei ole tietoa. Suomalaisia saareen on haudattu noin sata.

Viime vuosikymmenellä Teikarin luonnonkauneus ja koskemattomuus herättivät rakentajat ja saareen alettiin suunnitella loma-asuntoja varakkaille pietarilaisille. Suomalaiset ja venäläiset sotaveteraanit saivat kuitenkin yhdessä aikaan sen, että Viipurin kaupunki päätti 1998 rauhoittaa saaren hautasaareksi ikuisiksi ajoiksi.

Viime vuonna saarella paljastettiin Teikarin taistelujen muistomerkki, joka on omistettu molempien puolien sankarivainajille. Rahoituksen hoiti Rannikkojääkärikilta. Kesäkuuisella matkalla Teikarin taistelijat, Rannikkojääkärikilta, Vaasan Rannikkojääkäripataljoona sekä entiset teikarilaiset lasivat muistomerkillä seppeleet tilaisuudessa, jonka hartautta luontokin korosti tiheäsaareen muodossa. Teksti ja kuvat Arne Krogerus

Teikarin taistelumaastoon tutustumassa VaaRannJP:n komentaja Anders Gardberg (vas.), kenraalimajuri Sami Sihvo ja everstiluutnantti Ilkka Öhman.

KOKOUSKUTSU

Rannikkojääkärikillan sääntömääräinen syyskokous pidetään tiistaina 27.11.2001 klo 18.30 Sotamuseon tiloissa, Liisankatu 1, 00170 HELSINKI. Sisäänkäynti pihan puolelta. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Ennen virallista kokousta, klo 17.00 alkaen tutustumme sotahistorioitsija Antti Juutilaisen opastuksella Sotamuseon Jatkosota-näyttelyyn.

Tervetuloa !

Rannikkojääkärikilta r.y:n hallitus

HANKONIEMEN
KILTA

Hangossa tapahtuu

Reijo Karhapää vuoden kiltalaiseksi

Hankoniemen killan hallitus on valinnut jo neljännen kerran vuoden kiltalaisen.

Vuoden kiltalaiseksi nimettiin kiltaveli Reijo Karhapää. Reijo Karhapäälle luovutettiin kiertopalkinnoksi pienimuotoisessa Ravintola Regatassa järjestetyssä tilaisuudessa killan lahjaksi saama ilmatorjuntatykin 76 mm hylsy ja omaksi 23 mm:n ilmatorjuntatykin hylsy. Aikaisemmat vuoden kiltalaiset ovat olleet Anders Johansson (1998), Olli Salmi (1999) ja Kai Brandstack (2000).

Vuosipäivä

Killan vuosipäivänä heinäkuun 27 päivänä osallistuttiin Riilahden taistelun muistomerkillä pidettyyn Ruotsin ja Venäjän laivastojen välisen vuoden 1714 meritaistelun muistotilaisuuteen. Killan edustajina paikalla oli viisi jäsentä puheenjohtaja Risto Sariolan johdolla. Killan lippu oli muistomerkillä kuniavartiossa.

Hankoniemen vuoden 2001 kiltalainen Reijo Karhapää. Kuva Kai Brandstack.

Muistotilaisuudessa oli kaiken kaikkiaan viitisenkymmentä vierasta, heidän joukossaan myös viisi venäläistä sotaveteraania.

Reserviläiset Hangon Rannikkopatteriston 80-vuotisparaatissa

Elokuun 1 päivänä HanRPsto vietti 80 juhlapäiväänsä. Hankoniemeläiset reserviläisjärjestöt olivat koonneet joukkonsa ja osallistuivat paraatiin ja ohimarssiin Bulevardilla. Reserviläisosastossa oli kolmisenkymmentä Hangon Paikallisosaston, Hangon aliupseeriyhdistyksen ja Hankoniemen killan jäsentä. Reserviläisosastoa komensi maj evp Veikko Eronen.

Kuukausi sitten kersanttina kotiutunut Anders Johansson sai kunnian toimia lippuosaston johtajana. Lippulinnassa olivat sotaveteraanijärjestöjen lippujen lisäksi reservin aliupseerien, sinibarettien ja Hankoniemen killan liput.

Kai Brandstack

Ensiapukoulutusta Hangon paikallisosastossa

Toukokuuisena perjantai-iltana kokoontui Hangon Paikallisosaston parikymmentä jäsentä Syndalenin laivalaiturille kohteena Hästö-Busö. Viikonlopun kolmen päivän aikana toteutettiin tiivis ensiapukurssi, jossa hyväksytyt Suomen Punaisen Ristin koulutusohjelman mukaisesti käytiin lävitse EA1 ja EA2-koulutus. Kurssin päätteeksi meillä oli mahdollisuus lunastaa itsellemme todistus suoritetusta kurssista.

Kurssin opettaja toimi HEO Marita Mustonen Turusta. Hänellä oli meille kaikille annettavaa vaikka osa oli jo saanut peruskoulutuksen ensiapuun, olihan Maritalla kokemusta jo kolmen vuosikymmenen ajalta sairaanhoitajana, kättilönä ja ensiapukouluttajana. Saimme perustiedot mm. luunmurtumien, haavojen ja myrkytysten ensiavusta.

Kouluttajamme Marita Mustonen näyttää esimerkiksi, miten päähän tullut haava sidotaan.

Kurssi päättyi sunnuntai-illan suussa Hangon SPR:n osaston järjestämään rastikoulutukseen, jossa mm elvytimme sähköiskun saanutta keittäjää, hoidimme jalkansa katkaissutta saunan lämmittäjää ja sidoinme kirveellä kätensä telonutta puidenpilkojaa. Olihan rasteilla myös traktorin kyydistä pudonnut päänsä loukannut mies sekä metsäretkellä silmänsä puunoksaan telonut hysteerinen nainen.

Rastikoulutus käytiin lävitse pareittain, kukin omaksumansa taidon ja kyvyn mukaan. Parannettavaa varmasti meillä itse kullakin oli, mutta lohdutavaa oli todeta, ettei se auttaminen niin vaikeaa loppujen lopuksi olekaan, kun valmius siihen on hankittu ammattimaisen ohjaajan johdolla. Jäämme innolla odottamaan jatkokurssia, jotta voimme kerata saamamme taidot.

Haikeina mutta tietoa ja valmiuksia täynnä erosimme sunnuntai-iltana.

Kai Brandstack

Kirjoittaja antamassa sydänhieronta Annelle.

**TURUN
RANNIKKOTYKISTÖKILTA**

Turussa muisteltiin Bengtskärin taistelijoita ja Kuuskajaskaria

Turun Rannikkotyökistökiltilän ykkösprojekti on ollut Bengtskärin taistelu ja sen kunniakas muisto. Keväällä järjestettiin onnistunut seminaari, joka täytti Turun yliopiston Tauno Nurmelmän salin ääriään myöten. Kesällä taistelun muistopäivänä järjestettiin juhlava tilaisuus Bengtskärin majakkasaarella. Kuin tilauksesta Bengtskärin juhlapäivä oli kaunis, tyyni ja lämmin. Juhlasta tulikin upea kokemus kaikille siihen osallistuneille rannikonpuolustajille.

Seuraavana päivänä – heinäkuun 28 päivänä – oli Kuuskajaskari vuoro viettää "juhlapäiväänsä". Tuona päivänä, kesken Rauman kuulun pitsiviikon, perinteikäs linnake luovutettiin Rauman kaupungille.

Linnake ampui viimeisen laukauksen paikallisten kiltaveljesten voimin ja siirtyi samalla pois meripuolustuksen piiristä historiaan. Monelta – kirjoittaja mukaanlukien – pääsi kyynel silmäkulmaan. Rauman kaupunki omistaa nyt neljä Tampella-tykkiä. Raumalaisten mielestä asia on upea, koska Porilla on vain kaksi vanhaa Canet-tykkiä. Saman tekevää. Tuntuu haikealta.

Turun rt-kilta porskuttaa iloisiin mielin eteenpäin

Tulevan syksyn toimintaa:

- Sieniretki Reilaan 22.9
- Yritysvierailu Valiolle 9.10
- Kalastusmatka Gyltön linnakkeelle lokakuun lopussa
- Perinteinen syysjuhla 17.11
- Tykistömatka UudPr:n ampumaleirille Jussaröön 30.11
- Ostosmatka Uppsalaan 14.–16.12

Kaikki kiltalaiset mukaan. Turkulaiset kiltaveljet tervehtivät muita Veljiä ympäri Suomenniemen ja toivottavat hyvää syksyä ja talvea.

Ballistiset suojamateriaalit

Hesco Bastion linnoitteet
Luotisuojamateriaalit
Läpivalaisulaitteet
Miinanraivausvarusteet
Nato-lankatuotteet

Komposiittikypärät
Luodinsuojalasit
Laservaroittimet
Miinakoulutusmateriaalia
Taktiset suojalasit ja visiirit

FinnProtec Oy

PL 43, 02721 Espoo
puh. 09 -554 334, 0400- 554 334
telefax 09- 548 3344

THINK BIG.

Volkswagen Passat ja Passat Variant.

Auton hankintaa kannattaa ajatella pitkällä tähtäimellä. Volkswagen Passat on sijoitus, joka kannattaa. Se on suuren luokan auto turvallisuudessa, ajettavuudessa ja tiloissa. Se on aito Volkswagen, jonka laatuun voit luottaa. Ja jos haluat ajatella entistä taloudellisemmin, Volkswagen Passat tarjoaa ainutlaatuisia dieselmoottorivaihtoehtoja.

Vyynänti: VV-Auto Oy, Diplomaattimyynänti, puh. (09) 758 31, fax (09) 758 3388.

Paras ajaa varmasti. Volkswagen

Sauvakävely ei ole uusi keksintö.

KUN SATTUU NIIN TAPAHTUU.

 POHJOLA

ION TRACK INSTRUMENTS LTD.

ITEMISER - Räjähdyks- ja huumausaineiden ilmais- ja tunnistusjärjestelmä

"ITEMISER" on kaksitoiminen ilmais- ja tunnistusjärjestelmä narkoottisten ja räjähdysaineiden jäljittämiseen. ITEMISER on tällä hetkellä herkin markkinoilla oleva ko. aineiden ilmaislaite, jonka ainutlaatuinen "Ion Trap Mobility Spectrometer" (ITMS®) paljastinmenetelmä on patentoitu. Esimerkiksi kätketystä aineesta kuljetuslaatikkoon irronneet vähäisetkin määrät (100 pikogr.) voidaan ilmaista laitteen avulla.

ITEMISER-ilmais kertoo välittömästi, onko kyseessä narkoottinen vai räjähdysaine. Tämä kevyt ja helposti siirrettävä laite koostuu näytteenottolaitteesta, analysaattorista, kosketusnäyttölaiteesta sekä tulostimesta. Henkilökunta voidaan nopeasti kouluttaa käyttämään järjestelmää tehokkaasti. Kun laite havaitsee kiellettyä ainetta, tapahtuu tunnistus, merkkivalo syttyy, sekä haluttaessa kuuluu hälytysääni.

Näytteenotto suoritetaan joko pyyhkäisemällä pintaa paperisuodattimella (näytteen kerääjä) tai sähkökäyttöisellä käsi-imurilla, jossa on sama näytteenkerääjä. Useat riippumattomat kokeet ovat osoittaneet, että näin saadaan kerätyksi 25 kertaa enemmän näytettä kuin muilla menetelmillä. Molemmissa tapauksissa näytettä sisältävä kerääjä asetetaan laitteen näyteaukosta sisään, mikä automaattisesti käynnistää analysoinnin. Viiden sekunnin kuluessa laite ilmoittaa, onko kyseessä kiellettyä ainetta. Näytteenotto voidaan toistaa tuhansia kertoja päivässä.

ITEMISER paljastaa kaikki tunnetut narkoottiset aineet ja räjähteet.

KÄYTTÖKOhteet

- lentoasemat
- tuomioistuimet
- poliisiasemat
- VIP-kohteet
- oikeustieteelliset laboratoriot
- vankilat
- julkiset rakennukset
- tulliasemat

LAITTEEN MITAT:

- 47,0 x 53,5 x 37,0 cm (pituus x syvyys x korkeus)
- paino 19,5 kg

YHTEYSTIEDOT:

MACHINERY OY
Ansatie 5, PL 560
Erikoisryhmä
01741 VANTAA

puh. (09) 89551
faksi (09) 8955 3474

VARMAT JA HELPOT TALLENNUSJÄRJESTELMÄT

Turvallinen investointi; käytössä jo 200 järjestelmää Pärnusta Ivaloon!
Teknisesti avoin; integroitavissa kaikkiin tietojärjestelmiin.

TALLENNUSJÄRJESTELMÄT

Nice-tallennusjärjestelmä puhelin-, faksi-, radio-, näyttö-, video- ja VOIP-tapahtumien aitoon monikanavaiseen tallentamiseen uhka-puhelujen, tapahtumankulun, asiakaspalvelulaadun, sopimussisällön ja valvontavideojärjestelmien hallintaan. Tyypillisiä soveltajia ovat kauppa, pankit, teollisuus, tietoliikenneoperaattorit ja viranomaiset.

TAHDISTETUT KELLOJÄRJESTELMÄT

Automaattisesti aikatahdistuvat paikallisverkot, kellovastaanottimet ja minuuttipulssikellojärjestelmät.

LANGATTOMAT VERKOT JA ETÄHALLINTA

Langattomat suojatut verkot liikkuvien käyttäjien luomiseen ja vaivattomien etähallintayhteyksien rakentamiseen.

RADIOPAIKANNUS

Kapea- ja laajakaistaiset suuntapalvelimet.

TUKIPALVELUT

Tietotekniikan valmistus-, asennus-, ylläpito- ja konsultointipalveluja sekä tuotteisiimme liittyvää koulutusta.

Nice-Log

SCANDO

Scando Oy, Oulu & Helsinki
Puh. 08-551 4550 Fax 08-551 4559
Sähköposti: info@scando.com
Kotisivu: www.scando.com

TERVEHDIMME RANNIKON PUOLUSTAJIA

Oy Forcit Ab, Hanko

Hautaus toimisto K.V. Haapanen, Loimaa

Taksi Koitto Salonen, Laitila

Oy E. Boström Ab, Lepplax

Laillistettu hieroja Anna Kejo, Turku

Karhun Liikenne Oy, Paavola

Paikallissähkö Oy, Kajaani

Ensimmäiset uudet

LASU t Suomeen

(kuva: Erkki Laurila)

Lievestuoreen varikolla pidetyssä vastaanotossa hyväksyttiin LASU-järjestelmän kaksi ensimmäistä järjestelmää vastaanotetuiksi.

■ Ennen hyväksyntää laitteet kävivät läpi vastaanottokeet, joihin kuului muun muassa laitteiden jäähdyttäminen -30 C:een. Käyttökuntoon laitto, perustoimintojen testaus ja järjestelmän toiminta "pakastettuna" ei aiheuttanut estettä hyväksynnälle.

Ennen varsinaisten sarjalaitteiden maahantuloa kahdella ensimmäisellä "prototyypillä" tehdään sarjakoekteita. Kokeiden perusteella esitetään viimeiset tarkennukset goniometrin, laserin ja in-

frapunakameran ohjelmistoi-

le. Lopullinen konfiguraatio sovitaan toimittajan kanssa lokakuun lopulla. Ensimmäiset sarjalaitteet tullaan toimittamaan Suomeen vuodenvaihteen jälkeen.

Käyttäjien ensimmäiset kommentit uudesta laitteesta olivat myönteisiä. Elokuussa pidetyssä Vaarlahden harjoituksessa järjestelmän pieni koko ja kokoon nähden hyvä suorituskyky herätti käyttäjien hämmästyä. **JVo.**

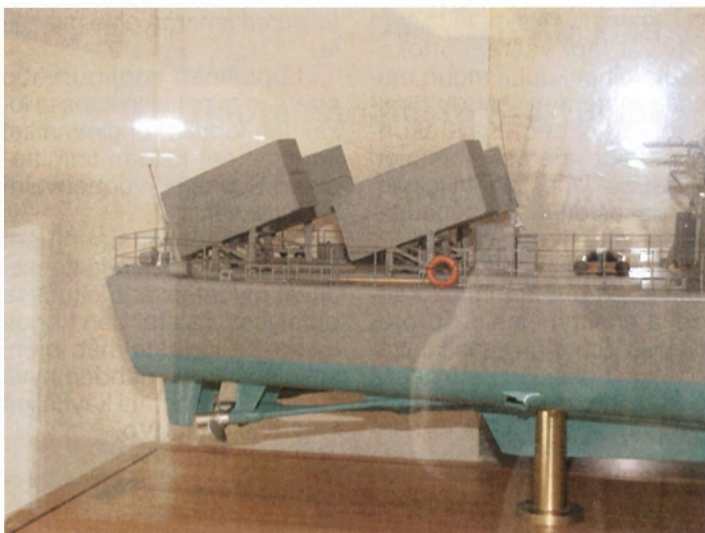
Merivoimien Esikunta on allekirjoittanut sopimuksen RBS 15 SF meritorjuntaohjusjärjestelmän modernisoinnista Saab Bofors Dynamicsin kanssa. Hankkeen kokonaisarvo on 340 miljoonaa markkaa.

MTO-85

Modernisoidaan

JUSSI VOUTILAINEN

RBS 15 SF on ollut operatiivisessa käytössä 1980-luvulta alkaen. Nyt tehty sopimus sisältää järjestelmään tehtävän modernisoinnin, jonka jälkeen ohjus vastaa entistä paremmin nykyisen uhkakuvan haasteisiin. Sopimuksen takana on usean vuoden tutkimustyö erityisesti hakupään ominaisuuksien parantamiseksi. Keskeisimmistä tutkimuksista mainittakoon lähtömootoreiden ikääntymistutkimus ja tutkimus hakupään ominaisuuksien parantamiseksi. Hakupään ohella järjestelmää kehitetään lentoreitin monipuolistamiseksi ja kanta-

man kasvattamiseksi. Sopimus sisältää uuden ammunnanhallintajärjestelmän, varaosa- ja testilaitepakettin sekä ohjuksen osien modernisointia ja uusimista.

Hanke tuo tullessaan merkittävästi lisää kantamaa, hakupään, joka vastaa nykyhaasteisiin sekä eliniän pitkälle tälle vuosituhanalle.

Hankkeeseen liittyy merkittävä määrä teknisen tietäidon ja osaamisen siirtoa Merivoimille ja Suomen teollisuudelle. Kotimainen teollisuus osallistuu hankkeeseen järjestelmäintegraattorina ammunnan hallintajärjestelmän osalta. Merivoimien Varikolla on keskeinen osuus järjestelmän eliniän jatkamisessa.

Saabin sopimuksen ulkopuolisina töinä tullaan teettämään kotimaassa mm. pattereiden modernisointi ja alusjärjestelmien integrointi nykyisten järjestelmien tilalle.

Vastaava hanke on loppusuoralla Ruotsissa ja ensimmäiset onnistuneet ammunnat modernisoidulla järjestelmällä toteutettiin menestyksekkäästi viime elokuussa. ■

FORCIT

HANKO
VIHTAVUORI

www.forcit.fi

RANNIKON PUOLUSTAJA YHTEINEN JULKAISUMME

RANNIKKOTYKISTÖN UPSEERIIHDISTYS

PL 160
00131 HELSINKI

• Puheenjohtaja Hasse Rekola
Kluuvintie 1 A 1
02180 ESPOO
gsm: 0400 426 099
e-mail: hans-peter.rekola@mil.fi

RANNIKKOTYKISTÖSÄÄTIÖ

• Valtuuskunnan puheenjohtaja
Keijo Tapiovaara
gsm: 0400 412 600
• Hallituksen puheenjohtaja
Hanno Strang
gsm: 040 557 0313
e-mail: hanno.strang@mil.fi
• Asiamies Kari Aapro
MerivE Op-os, PL 105
00201 Helsinki
gsm: 040 510 2016
e-mail: kari.aapro@mil.fi

MERIVOIMAT

• Tiedottaja Ilpo Bergholm
MerivE, PL 105
00201 HELSINKI
puh: (09) 181 0111
e-mail: ilpo.bergholm@mil.fi

MERIUPSEERIIHDISTYS

• Puheenjohtaja Juha Rannikko
MerivE, Mat-os
PL 105
00201 HELSINKI
puh: (09) 181 0111
e-mail: juha.rannikko@mil.fi

RANNIKKOTYKISTÖN OPISTUPSEERIT

• Puheenjohtaja Jari Andersson
Santahamina C 35 C
00860 Helsinki
puh: (09) 181 44 811

RANNIKKOSOTILASKOTIYHDISTYS

• Puheenjohtaja Ulla Varjola
Katajanokankatu 4 D
00160 Helsinki
gsm: 050 429 2725
e-mail:
ulla.varjola@oriondiagnostica.fi

RT-KERHO JOHTORENGAS

• Puheenjohtaja Jukka Toukkari
Punamäenpolku 1 D 50
00300 Helsinki
gsm: 0400 771 587
e-mail: jukka.toukkari@bea.fi

SININEN RESERVI

• Puheenjohtaja Reijo Telaranta
Ristinummentie 43 B
04420 Järvenpää
gsm: 0400 412 628
e-mail: reijo.telaranta@kotimaa.fi

RANNIKOJÄÄKÄRIKILTA

• Puheenjohtaja Olli Ollila
Bronrinne 3 as 18
02400 Kirkkonummi
gsm: 040 500 2287
e-mail: olli.ollila@kolumbus.fi

RANNIKONPUOLUSTAJAIN KILTA

• Puheenjohtaja Esa Tervio
Kotilotie 6
48310 Kotka
gsm: 0400 960 925
e-mail: esa.tervio@kolumbus.fi

HANKONIEMEN KILTA

• Puheenjohtaja Risto Sariola
Suokatu 15-17 F 28
10900 Hanko
gsm: 040 535 1791
e-mail: risto.sariola@pp.inet.fi

KYMENLAAKSON RANNIKONPUOLUSTAJAIN KILTA

• Puheenjohtaja Esa Tervio
Kotilotie 6
48310 Kotka
gsm: 0400 960 925
e-mail: esa.tervio@kolumbus.fi

MERENKURKUN KILTA

• Puheenjohtaja Timo Koukku
Hietalahdenkatu 29
65100 Vaasa
gsm: 050 558 5987

SELKÄMEREN RANNIKKOKIL- TA

• Puheenjohtaja Tauno Setälä
Savenvalajanvahe 4 C 25
26100 Rauma
gsm: 040 510 5547

SUOMENLINNAN RANNIKKOTYKISTÖKILTA

• Puheenjohtaja Eero Akaan-
Penttilä
Sepontie 1 O
02130 Espoo
gsm: 050 511 3016
e-mail: eero.akaan-
penttila@eduskunta.fi

TURUN RANNIKKOTYKISTÖKILTA

• Puheenjohtaja Thomas Eric
Blom
Viskarinpolku 8 D 39
20210 Turku
puh: (02) 239 2697

SUOMENLINNAN RANNIKKORYKMENTIN PERINNEYHDISTYS

• Puheenjohtaja Antti Lohisaari
SIRR, PL 5
00861 Helsinki
gsm: 040 550 3595

RANNIKON PUOLUSTAJAN TAPAHTUMAKALENTERI

3/2001

- 30.09.01-
04.10.01
09.10.01
10.-12.10.01
13.-14.10.01
18.10.01
18.10.01
18.10.01
27.10.01
27.10.01
01.11.01
03.11.01
06.11.01
08.11.01
10.11.01
11.11.01
14.11.01
15.11.01
17.11.01
29.11.01
29.11.01
30.11.01
30.11.01
30.11.01
01.12.01
04.12.01
05.12.01
06.12.01
06.12.01
13.12.01
14.-16.12.01
15.12.01
15.12.01
20.12.01
21.12.01
- Jatkosota, Suomi sodassa 1941-45, näyttely Sotamuseossa
Saapumiserän I/01 (270 vrk) kotiutuspäivä
Turun Rt-killan yritysvierailu Valion tiloihin (sivu 118.)
Rannikkojääkärien barettimarssi (sivu 113.)
Vapaaehtoinen harjoitus AMMUNTA 2001, SIRR
MeriSK:n vuosipäivä (71 vuotta, perustettu 1930)
RtUy:n evp-lounas ja esitelmä, Katajanokan Kasino, klo 12 (sivu 100.)
Rannikon Puolustaja -lehden 4/2001 aineistopäivä
Hankoniemen killan syyskokous
Sinisen Reservin meripuolustuspäivät, MeriSK, Helsinki
Rannikkotykistökoulun perinnepäivä
Rannikkosotilaskotiyhdistyksen vuosipäivä
Svenska Dagen -juhlallisuuDET Nylands Brigad
RSKY:n Suomenlinnan paik.os. järjestää konsertin Ritarihuoneella (sivu 103.)
RSKY:n Suomenlinnan paik.os:n joulumyyjäiset Tuomiokirkon kryptassa (sivu 103.)
Isänpäivän lounas Suomenlinnan Upseerikerho, klo 13
Maanpuolustuskoulutus ry:n vuosipäivä (MPK on perustettu 1993)
RtUy:n evp-lounas ja esitelmä, Katajanokan Kasino, klo 12
Turun Rt-killan syysjuhla
Rannikkotykistön Upseeriyhdistys ry:n vuosikokous, Suomenlinna (sivu 100.)
RtUy:n ja MY:n esitelmätilaisuus, Suomenlinnan Upseerikerho, klo 19
Talvisodan (1939) alkamisesta 62 vuotta
Muistoparaati, Helsinki
Turun Rt-killan tykistömatka UudPr:n ampumaleirille Jussaröön
Sotilaskotiliitto 80 vuotta, Dipoli, Espoo
Raaseporin Tykistörykmentti/UudPr perinnepäivä
Itsenäisyyspäivän iltajuhla, Suomenlinnan Upseerikerho klo 19
Itsenäisyyspäivä
Itsenäisyyspäivän illallinen Suomenlinnan Upseerikerho
RtUy:n evp-lounas ja esitelmä, Katajanokan Kasino, klo 12
Turun Rt-killan ostosmatka Uppsalaan
SiMeripOs järjestämä rannikko- ja laivastojoukkojen Sinisen Reservin joululounas Upinniemiessä, klo 12 (sivu 109)
Hankoniemen killan joulusauna
Suomenlinnan Rt-killan jouluglöggit rannikonpuolustajille, klo 17-21, Suomi-Yhtiön tiloissa, Yrjönkatu 24, Helsinki (sivu 106)
AuK:n 2/01 päättäjät - SiMepa

Vuosi 2002

- 04.01.02 1/01 saapumiserän kotiutus, 362 vrk
07.01.02 1/02 saapumiserä astuu palvelukseen
18.01.02 Rt-kerho Johtorengas vuosipäivä (1937)
13.03.02 Talvisodan päättämispäivä (1940)

Seuraa lehtemme kotisivuilta Merivoimien ja eri yhdistysten tiedotteita:
www.rannikonpuolustaja.fi

1
500/693/PR
MASALIN KAI

M

JOLLAASENTIE 30
00850 HELSINKI

Joukkueessamme on 5000 pelaajaa. *Kaikki ammattilaisia.*

Engelissä pelin henki on osaaminen - joka lajissa. Rakennuttamisessa ja kiinteistönhoidossa. Siivouksessa sekä turva- ja hoivapalveluissa. Ammattitaito on meille itsestään selvää.

Engel-Yhtymä:

Rakennuttamispalvelut

Kiinteistöpalvelut

Siivouspalvelut

Turvapalvelut

Hoivapalvelut

 ENGEL

Puhelin 020 4241, www.engel.fi